

YENİ ÇAĞ

- xx: Ekim Devrimi ülkülerinin çağdaş dünya politikası üzerindeki etkisi
- C. R. Rodriguez: Sağlamlık, dayanıklılık ve yapıcı tutum
- F. Muhri: Sovyetler Birliği'yle sürekli dayanışma içindeyiz
- J. Steewart: Uluslararası ilişkileri iyileştiren başlıca etmen
- H. Bağdaş: İnancımızın kaynakları
- A. Fava: Yoldaşlık ve eylem birliği ruhunda
- H. Florakis: Sınıfsal, yurtsever bir tutum
- xx: Bunalımın sonuçları. Komünistlerin alternatifleri
- J. Wazczuk, D. Lopes, R. Samhun: Anıların koruyucusu, barışın bekçisi
- M. Costello: Britanya madencilerinin savaşım kararlılığı
- xx: Emperyalizmi suçlama belgesi

Ozel sayfalar

- xx: TKP MK Politik Bürosu'nun açıklaması
- xx: Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi ile Irak Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin ortak açıklaması
- xx: TKP Merkez Komitesi'nin TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşa mesajı
- xx: TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın kardeş partilere gönderdiği mesajlar

11

Kasım
1984

BARIŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
xx: Ekim Devrimi ülkelerinin çağdaş dünya politikası üzerindeki etkisi	3
<i>Carlos Rafael Rodriguez</i> Sağlamlık, dayanıklılık ve yapıcı tutum	3
<i>Franz Muhri</i> Sovyetler Birliği'yle sürekli dayanışma içindeyiz	7
<i>James Stewart</i> Uluslararası ilişkileri iyileştiren başlıca etmen	9
<i>Haled Bağdaş</i> İnancımızın kaynakları	13
<i>Athos Fava</i> Yoldaşlık ve eylem birliği ruhunda	18
<i>Harilaos Florakis</i> Sınıfsal, yurtsever bir tutum	32
xx: Bunalımın sonuçları. Komünistlerin alternatifleri	43
xx: Kardeş partilerden haberler	63
<i>Jerzy Wazczuk, Domingos Lopes, Rafik Samhun</i> Anıların koruyucusu, barışın bekçisi	66

<i>Mick Costello</i>	
Britanya madencilerinin savaşım kararlılığı	76
xx: Emperyalizmi suçlama belgesi	83

ÖZEL SAYFALAR

xx: TKP Merkez Komitesi Politik Bürosu'nun açıklaması	104
xx: Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi ile Irak Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin ortak açıklaması	106
xx: TKP Merkez Komitesi'nin TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşa mesajı	107
xx: TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın Avusturya Komünist Partisi Başkanı Franz Muhri yoldaşa mesajı	108
xx: TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın Lübnan Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne mesajı	109
xx: TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın SBKP Merkez Komitesi'ne mesajı	110

«BARIŞ VE SOSYALİZM SORUNLARI» – «YENİ ÇAĞ» dergisinin Yazı

Kurulu ve Yazı Konseyi'nde aşağıdaki ülkeler komünist ve işçi partilerinin temsilcileri bulunmaktadır: ABD, Arjantin, Avusturya, Belçika Bolivya, Brezilya, Bulgaristan, Büyük Britanya, Cezayir, Çekoslovakya, Danimarka, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Ekvador, Endonezya, Federal Almanya Cumhuriyeti, Filipinler, Filistin, Finlandiya, Fransa, Guatemala, Guyana, Güney Afrika Cumhuriyeti, Hindistan, Honduras, Irak, İran, İrlanda, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, Jamayka, Japonya, Kanada, Kıbrıs, Kolombiya, Kosta-Rika, Küba, Lübnan, Lüksemburg, Macaristan, Meksika, Mısır, Moğolistan, Panama, Paraguay, Peru, Polonya, Portekiz, Romanya, Salvador, Senegal, Sovyetler Birliği, Sri Lanka, Sudan, Suriye, Şili, Türkiye, Uruguay, Ürdün, Venezuela, Vietnam, Yunanistan.

SON REDAKSIYON TARİHİ: 1 Ekim 1984

YAZIŞMA	BOX 16367	Stredisko pro rozsirovani tisku –
ADRESLERİMİZ:	S 10327	Yeni Çağ
	Stockholm	Praha 6, Thakurova 3
	İŞVEÇ	Czechoslovakia

Ekim Devrimi ülkülerinin çağdaş dünya politikası üzerindeki etkisi

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin insanlığın tarihsel yazgısı açısından önemini tartışırken, V. İ. Lenin, barış konusunun, savaşa karşı savaşım konusunun altını çiziyordu. «Ekim Devrimi'miz, bu konuda da, dünya tarihinde yeni bir çağ açtı» diyor, bunun «savaşların ortadan kaldırılması savaşımında ilk utku» olduğunu belirtiyordu. (!)

Aşağıdaki yazılarda, komünist ve işçi hareketinin önde gelen kişileri, Ekim Devrimi'yle ortaya çıkan barışın sosyal-politik ve ideolojik etmenlerinin günümüz dünya politikasının üzerindeki etkisini, bunların günümüzün en ivedi ve önemli görevi, nükleer savaşın önlenmesi görevinin yerine getirilmesindeki rollerini ele alıyorlar.

SAĞLAMLIK, DAYANIKLILIK VE YAPICI TUTUM

Carlos Rafael Rodriguez

*Küba Komünist Partisi MK Politik Büro üyesi,
Küba Cumhuriyeti Devlet Konseyi
ve Bakanlar Kurulu Başkan Yardımcısı*

Rusya proletaryasının, Bolşevik Partisi'nin önderliğinde 67 yıl önce utkuyu kazanması ve eski çarlık imparatorluğunda sosyalist erkin kurulması, dünya tarihinde, barışı savunmayı temel ve kalıcı bir hedef sayan ilk devletin dünya sahnesine çıkmasına yol açtı. Tanınmış Fransız sosya-

(!) V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 44, s. 148, 149.

listi Jean Jaures, emperyalizmin, aynı bir bulutun yağmur taşıması gibi, savaş taşıyıcısı olduğunu söylemişti. Buna, aynı şekilde, sosyalizmin bir barış taşıyıcısı olduğu eklenebilir.

İşçilerin ve köylülerin yeni hükümetinin, 26 Ekim (8 Kasım) 1917'de tüm halkları ve hükümetleri derhal adil, demokratik bir barış, ilhaksız ve tazminatsız bir barış imzalamaya çağıran tarihsel Barış Buyruktusu'nu açıklaması, Lenin ve yoldaşlarının kendiliğinden bir kararından değil, onların tüm devrimci programlarının mantığından kaynaklanıyordu. Yeni doğan sosyalist devlet barış istediğini ilan edip, buna ulaşmanın yollarını ararken, saldırgan uluslararası gericiliğe karşı halkının çıkarlarını ikircimsiz savunmaya da elbette hazırды. Ve en başından itibaren de bunları savunmak zorunda kaldı.

O zamandan bugüne kadar Sovyet hükümeti, kalıcı barışın sağlanması ve evrensel ve tam bir silahlanmaya ulaşılması için yorulmak bilmez çabalarında her olanağı değerlendirdi. Eğer Uluslar Birliği'nin barış ve silahsızlanma konularında yürüttüğü tartışmaların tarihine dönülürse (ABD bu örgüte politik nedenlerle katılmamıştı) SSCB delegasyonunun hem genel silahsızlanma hem de bu yönde atılabilecek kısmi adımlar konusundaki tutarlı önerileri kaçınılmazlıkla hatırlanacaktır. «Saldırı»nın tanımlanması da, Sovyetler Birliği temsilcilerinin sürekli olarak üzerine gittikleri bir konu olmuştu.

Farklı sosyal sistemlere sahip ülkelerin barış içinde yanyana yaşamasına gelince, Lenin'in 1920'de, Sovyetler Birliği ve ABD arasında barışın temeli konusunda, ABD ajansı «Universal Service» muhabirinin sorusuna şu yanıtı verdiğini biliyoruz: «Amerikan kapitalistleri bizi rahat bıraksınlar. Biz onlara dokunmayacağız». (2)

Reagan gibi gözü antikomünizmle kararmışlar, Marksizm-Leninizm'i çarpıtmaya çalışıyorlar ve Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkeleri savaşa başvurarak sosyalizmi kurmaya niyetlenmekle suçlayarak, onlara karaçalmak istiyorlar. Ne varki reel sosyalizmin ülkelerinde bu tür suçlamaları kanıtlayacak hiçbir şey yoktur.

Dünya savaşlarının kaçınılmaz olduğu görüşü hiç bir şekilde Marksizm-Leninizm'in bir ürünü değildir. Teorimiz kapitalizmin savaşa götürdüğünü belirtiyor. Bu eğilim bir gerçektir ve bunu hesaba katmamak saflık olur. Ne ki, hem Lenin hem de devamcıları, kesin, kararlı ve akılcı bir politikanın (elbette, Sovyetler Birliği ve tüm sosyalist topluluk, herhangi bir saldırgan yelteniş silahlı güçle püskürtmeye hazır olmak zorunda olduklarının farkındadır) uluslararası politikanın karmaşık sorunlarının askersel olmayan araçlarla çözülmesini olanaklı kılacak barış-

(2) V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 40, s. 145.

sever konumların ve karşılıklı olarak kabul edilebilir önerilerin desteklenmesinin sağlanması için kapitalist ülkelerdekiler de dahil, halkların barış istemine, onların iradesine dayanılabileceğini göstermişlerdir.

Sovyetler Birliği'nin değişmez hedefi işte bu olmuştur. Reagan'ın dar görüşlü, bayağı antikomünizminin dünya barışını tehlikeye attığı günümüzde de, Sovyetler Birliği'nin politikasını belirleyen budur. Sovyetler Birliği'nin politikası, tehditlerin karşısında, sağlamlığı ve dayanıklılığı, uluslararası gerginlikleri tedrici silahsızlanma yoluyla azaltma ve genel ve tam bir silahsızlanma ile bunları ortadan kaldırmaya yönelik görüşmeler için yapıcı formüller önerileri ile birleştiriyor. Böylesi öneriler SSCB ve Varşova Antlaşması Örgütü'nün öteki üyeleri tarafından sürekli olarak yapılıyor. Bunlar tekrar tekrar ve tutarlılıkla, Sovyet yöneticilerinin, Leonid Brejnev, Yuri Andropov ve Kanstantin Çernenko'nun açıklamalarında ortaya kondu.

Tehdit gerçektir, ancak kaçınılmaz değildir. Sovyetler Birliği ve tüm sosyalist ülkeler topluluğu, gelişmekte olan ülkelerin geniş dünyasında ve aynı zamanda Bonn, Londra, New York ve Paris'teki barışseverlerin son eylemlerinin gösterdiği gibi, NATO üyesi devletler de içinde gelişmiş kapitalist devletlerde yüz milyonlarca işçi, aydın ve köylü savaşın önlenmesi için çalışıyor.

Küba komünistlerinin, barışın korunabileceği konusundaki görüşleri barışa adanmış bir sistem olan sosyalizme inançlarına, halkların nükleer bir yangını önleme istemine inançlarına dayanıyor. Ancak hayale kapılmamalıyız. Sorumsuz güçlerin savaşı başlatmaları olasılığı elbette vardır. Bugün, bu güçler ABD hükümetinin izlediği politikayı biçimlendiriyor ve bu hattı NATO'lu bağlaşıklarına dayatmaya çalışıyorlar. Bu sonuçlar, aralarındaki önemli çelişkilere rağmen, ABD emperyalizminin gerici çevrelerinin önünde eğiliyorlar, ki bu, yeni ABD nükleer roketlerinin Batı Avrupa'ya konumlandırılmasını olanaklı kıldı.

Sosyalizmin canlı bir gerçeklik olduğu Küba, yalnızca dünya barışına yönelik tehdit konusunda kaygı duymakla kalmıyor, aynı zamanda barışın korunması için çalışıyor. Biz, Orta Amerika ve Karayipler'de başlayacak bir savaşın, tüm Latin Amerika'yı şu ya da bu biçimde etkileyerek hayli yayılabileceğinin farkındayız. Bu, yalnızca Doğu-Batı arasındaki, yani sosyalizm ile kapitalizm arasındaki çelişkileri silahlı güce başvurarak çözme gibi bir emperyalist denemeye değil, aynı zamanda şimdiki ABD yönetiminin müdahaleciliğinden, politikasını Orta Amerika'ya dayatmayı ve Küba'da sosyalist sistemin yaşamasını ve Orta Amerika ve Latin Amerika'nın öteki bölgelerinde gerçek devrimlerin olmasını olanaksız kılmayı hedeflemesinden çıkacak bir savaşa da işaret ediyor.

Küba'nın bu tehdite yanıtı, barış içinde yanyana yaşama ve uluslar-

arası anlaşmazlıkların barışçı çözümü için savaşımla bağlıdır. Küba Komünist Partisi'nin politik platformu, barışın korunması hedefini, parti-nin ve ulusun dış politikasının birincil ve ana görevi olarak koyuyor. Birleşmiş Milletler'de, Bağlantısızlar Hareketi içinde, 77'ler Grubu'nda ve öteki uluslararası forumlarda, barışı savunarak, savaşın önlenmesi için, çok küçük de olsa herhangi bir adımın atılması için elinden geleni yaparak sağlam ve tutarlı bir tutum alıyor. Yerel, Latin Amerika düzeyinde de barışçı çözümlerden yanayız. Meksika, Kolombiya ve Venezüella başkanlarına mektubunda, Fidel Castro, Contadora Grubu'nun girişimlerine desteğimizin nedenlerini belirtti ve Orta Amerika sorunlarının çözümünün, içinde bulundukları dramatik durumdan gerçekten demokratik bir çıkış yolunun El Salvador halkının savaşımına ilişkin olanlar da içinde, yalnızca görüşmeler yoluyla bulunması gerektiğini vurguladı.

Küba bu yönde olanaklı tüm çabayı göstermiştir, göstermeye devam edecektir. Küba, Orta Amerika ve Karayipler bölgesine ilişkin olarak, şu anda yürümekte olan görüşmelerden ve Nikaragua hükümeti ve Sandinist Cephe'nin, El Salvador'un ve öteki Latin Amerika ülkelerinin devrimcilerinin alacağı kararlardan çıkacak yükümlülükleri üstlenmeye hazırdır. Doğaldır ki, bu, aynı şekilde ABD hükümetinin de benzer yükümlülükler almasını ve sorumluluğu paylaşmasını gerektiriyor; bu olmadan Orta Amerika'da barış düşünülemez, çünkü gerçek tehditin kaynağı ABD'dir, tehlike yalnız ondan gelmektedir.

Öte yandan Küba savunma gücünü artırıyor, çünkü zayıf ve iyi eğitilmiş silahlı kuvvetleri ve tüm halkı ile askersel emperyalist saldırıyı püskürtme yeteneğinden yoksun bir Küba devrimi, yalnızca Reagan gibi emperyalistlerin iştahını kabartacaktır. Onlar, Grenada'da, kendilerini püskürtemeyen halklar üzerinde kolay bir zaferden zevk aldıklarını gösterdiler. Küba ve ABD hükümetleri arasındaki anlaşmazlıkları, karşılıklı saygı temelinde ele alma olanağına ilişkin olanı da içinde, görüşmeler için hazır olduğunu tekrarlarlarken, cumhuriyetimiz, aynı zamanda, emperyalistleri, Küba'ya saldırı planlarını uygulamaya geçme hatasını işlemeden önce düşünmeye zorlayarak da barışa katkıda bulunuyor.

Ekim Devrimi'nin yıldönümünü kutlarken, yalnızca Fransız işçilerinin Paris Komünü sırasında tırmanmaya başladıklarının doruğuna ilk olarak ulaşan proletaryayı kutlamakla kalmıyoruz. Yalnızca nazizmin ve tüm faşizm güçlerinin, barışın bu yeminli düşmanlarının, Avrupa'da ve tüm dünyada hegemonya kurmasının önüne geçme savaşımında sorumluluğun ve yükün büyük kısmını taşıyan SSCB halklarına saygımızı dile getirmekle kalmıyoruz. Ekim Devrimi'ni kutlarken, aynı zamanda, elbette halkların gözle görülür gücünün onsuz yeterince caydırıcı etkisi olmayacağından, ülkelerimizin savunmasını güçlendirme çabaları da içinde, barışı her araçla savunmak için tüm gücümüzü seferber ediyoruz.

SOVYETLER BİRLİĞİ İLE SÜREKLİ DAYANIŞMA İÇİNDEYİZ

Franz Muhri

Avusturya Komünist Partisi Başkanı

67. yıldönümünü kutladığımız Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, SSCB'nin oluşması, ilk sosyalist devletin doğuşu, gelişmesi, güçlenmesi ve yeryüzünün altıda birinde sosyalizmin kurulması, bütün bunlar sadece Sovyetler Birliği halkları için büyük olan süreçler, dönüşümler değildir. Ekim Devrimi aynı zamanda uluslararası işçi sınıfı, kurtuluş hareketleri ve barış savaşımı için büyük ve kalıcı bir önem taşıyor. Bunu, ülkemizin somut tarihsel deneyimi örneğiyle açıklamak istiyorum.

Ekim Devrimi'nin utkusu Avusturya işçi sınıfını canlandırdı ve emekçilerin savaşımına güçlü bir ivme kazandırdı. Avusturya-Macaristan monarşisinin çöküşüne yardımcı oldu. Kasım 1918'de Avusturya Cumhuriyeti ilan edildi ve burjuva parlamenter demokrasisi kuruldu. 1918-1920 yılları arasında Avusturya işçileri çok sayıda reform yapılmasını sağladılar. Örneğin, 8 saatlik işgünü tanındı ve üretim konseyleri, ücretli izinle ilgili yasalar kabul edildi. Burjuvazi Ekim Devrimi'nin ülkülerinden esinlenen işçi sınıfının «Rus dili ile konuşup» burjuva demokratik devrimi sosyalist devrime dönüştürmesinden korktuğu için bu tavizleri vermek zorunda kaldı. Sovyetler Birliği, Mart 1938'de Avusturya'nın Nazi Almanyası toprakları olarak tanınmasını reddeden tek büyük devletti. Onun kararlı tutumu sonucu, 1943'deki Moskova Bildirisi, müttefik devletlerin askersel amaçlarından birinin bağımsız bir Avusturya'nın yeniden kurulması olduğunu açıkladı. Bizim ülkemiz de içinde, tüm Avrupa'nın Hitler faşizmi diktatörlüğünden ve yabancı boyunduruğundan kurtulmasında Sovyetler Birliği'nin belirleyici katkısı oldu. Sovyetler Birliği bunu ağır kayıplarla ödedi. Böylece Sovyet halkı tarihte olağanüstü büyük bir kahramanlık gösterdi. Ülkemizin kurtarılması, 27 Nisan 1945'de üç demokratik partinin ikinci Avusturya Cumhuriyeti'nin kurulduğunu açıklayan belgeyi imzalamasına olanak verdi. Bu belgede partimizin onlarca yıl liderlerini yapmış olan Avusturya Komünist Partisi Başkanı Johann Koplenig'in imzası da vardır.

Sovyetler Birliği, Sovyet Ordusu'ndaki erler ve subaylar Avusturya halkına ekonomilerini onarmaları yolundaki ilk adımlarında, açıkla savaşında etkin yardımda bulundular. Yine SSCB, artan uluslararası saygınlığına dayanarak ve tutarlı politikasını sürdürerek, Batılı devletlerin Avusturya'yı paylaşma, onu Batı askersel blokuna sürüklemeye planlarını bızdu. Bağımsız ve demokratik bir Avusturya'nın yeniden kurulmasıyla ilgili Devlet Anlaşması'nın imzalanması ve 26 Ekim 1955'de Ulusal Meclis tarafından sürekli tarafsızlık statüsünün kabulü için koşullar ancak Batılı devletlerin ve o zaman ülkeyi yöneten Sosyalist Parti ile Halk Partisi'nin

Sovyetler Birliği'nin Avusturya'nın asla sosyalist ülkelerle karşı Batının bir ileri karakoluna dönüşmesine izin vermeyeceğine ikna olmalarından sonra sağlandı. Devlet Anlaşması'nda (ki bu kısmen Cumhuriyet Anayasa'sına geçmiştir) bağımsızlığın, demokratik hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması ve yeni bir faşizm tehlikesinin doğmasının önlenmesi yönünde önemli hükümler yer almaktadır. Sürekli tarafsızlık ülkemize büyük yararlar sağladı. Bunun sonucunda, Avusturya'nın Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle politik, ekonomik ve kültürel bağları olumlu bir gelişme gösterdi. Bu ilişkiler, değişik sosyal sistemlere bağlı ülkeler arasında karşılıklı yarara dayalı işbirliğinin gerçekleşebileceğini gösteren ve barış içinde yanyana yaşama politikasının sağladığı olanakları ortaya koyan bir örnektir. Bugün sosyalist ülkelerle olan ekonomik ilişkiler 150 bin kişi için iş sağlıyor. Bununla birlikte tekellerin, Ortak Pazar'ın ve ABD'nin rekabetinin baskısı, diğer etmenlerle birlikte,  lkemizde özellikle gençliği büyük ölçüde etkileyen uzun süreli işsizliği yaratmaktadır.

Haklı olarak şunu söyleyebiliriz: Ekim Devrimi'nin etkisi ve Sovyetler Birliği'nin varlığı, Avusturya halkının kaderine her zaman olumlu etkiye bulunmuştur. Eğer SSCB olmasaydı, günümüz dünyasında egemen, tarafsız ve bağımsız bir Avusturya varolmayacaktı. Sovyet devletinin ilk yasama eylemlerinden biri 67 yıl önce kabul edilen Barış Buyruğu olmuştur. O zamandan bu yana barış, Sovyet dış politikasının değişmeyen temeli olarak kaldı. Avusturya halkı da içinde eğer bugün Avrupa'da halklar İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana, 40 yıldan fazla barış içinde yaşadı diyebiliyorsak, bunu herşeyden önce Sovyetler Birliği'ne, öteki sosyalist ülkelere, onların tutarlı barış politikalarına borçluyuz. Bu politika bir üçüncü dünya savaşını  nleme olanağını yarattı. Sosyalizm ve barış birbirinden ayırt edilemez. İşte bu nedenle biz haklı olarak şöyle diyoruz: Daha güçlü sosyalizm, daha güçlü barış demektir.

Yeni bir dünya savaşını (ki bu savaş kaçınılmaz olarak nükleer savaşa dönüşecektir ve tüm insanlığı yok edecektir)  nleme olanağını yaratmak için Batı Avrupa'daki, tüm kapitalist dünyadaki halkların savaşını yükseltmeleri zorunludur. Bu bağlamda Avusturyalı komünistler barış hareketine büyük değer veriyorlar. Hareket, emperyalistlerin artık hesaba almazlık edemeyecekleri bir g   oldu. Barış hareketi bizim  lkemizde de gelişti. Değişik partilere bağlı ve değişik dünya görüşüne sahip insanlar, Hristiyanlar, sosyalistler, komünistler ve partisizler bu harekette birleşiyorlar. Avusturya Komünist Partisi, eylemler yapılmasına ve demokratik bir tartışmanın sonucu barışseverlerce saptanan görevlerin yerine getirilmesine yapıcı katkıda bulunuyor. Biz ulusal barış hareketinin Federal hükümetin açık tavır alması ve ABD nükleer roketlerinin Avrupa'dan çekilmesi ve uzayın militarizasyonunun önlenmesi ve Avusturya'da militarizmin yükselmesine karşı çıkılması istemlerimizi desteklemesi yönünde davranmaya itecek olan platformunu destekliyoruz.

Barışa, özgürlüğe ve ulusal bağımsızlığa karşı büyüyen tehdit, ABD emperyalizminin gerici çevrelerinden, Reagan ve yönetiminin eylemlerinden gelmektedir. Silahlanma yarışının tırmandırılması aynı zamanda iş-yeri ve emekçi halkın maddi yaşam düzeyine karşı tehdit oluşturmaktadır. Saldırgan emperyalist çevreler son zamanlarda Avusturya'yı Sovyetler Birliği'ne ve genellikle sosyalist ülkeler topluluğuna karşı çatışma politikasına çekme çabalarını yoğunlaştırdılar. Bu durumda 25. Kongre'mizin yaptığı şu saptama son derece önemli ve son derece günceldir: Barış için savaşım Avusturya Komünist Partisi'nin en önde gelen ulusal politik görevidir. İlk sosyalist ülkeyle, Ekim Devrimi ülkesiyle dayanışmamız, Sovyet ve Avusturya halkları arasındaki dostluk için çalışmalarımız, barış davasına ve Avusturya'nın ulusal çıkarlarına hizmet etmektedir.

ULUSLARARASI İLİŞKİLERİ İYİLEŞTİREN BAŞLICA ETMEN

James Stewart

İrlanda Komünist Partisi Genel Sekreteri

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, dünya çapında insanlığın politik ve sosyal ilişkilerine niteliksel bir değişiklik getirerek, dünya tarihinde yeni bir çağ açtı.

İlk kez olarak, öncü partisinin, komünist partinin önderliğinde işçi sınıfı, bağlaşıklarıyla birlikte kapitalizm ve emperyalizmden erki söküp alabileceğini ve sosyalist toplumu kurmaya ilerleyebileceğini gösterdi. Bunun dünyanın en geniş toprakları üzerinde başarılması olgusu uluslararası işçi sınıfı hareketinin sosyal kurtuluş savaşımında, halkların sömürgeciliğe karşı savaşımında ve sömürücü rejimlerin doğurduğu savaşların sona ermesi gereği için yığınlar arasında genel bilincin gelişmesinde önemli ilerlemelere yol açarak, uluslararası ilişkilerde derin değişikliklere neden oldu.

1917'deki utku, 14 emperyalist gücün müdahale kuvvetlerinin yenilgiye uğratılması ile sağlamlaştırılan bu utku, İkinci Dünya Savaşı'nda faşizmin yenilgisinin ve dünya güçler dengesinde niteliksel değişikliğin meydana gelmesinin temelini oluşturdu. Dünya sosyalist sisteminin doğması, emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfının politik, sosyal ve demokratik ilerleme savaşımına ve Asya, Afrika, Latin Amerika'daki ve İrlanda'daki ulusal kurtuluş hareketlerine yeni ivme kazandırdı.

Dünyadaki konumlarının sarsıldığını gören tekелci sermaye, Sovyetler

Birliği ve onun bağlaşıkları sosyalist ülkelere karşı tarihte «soğuk savaş» olarak tanımlanan yoğun bir ideolojik, politik ve ekonomik kampanya başlattı. Bunun amacı Sovyetler Birliği'ni yalıtılmak ve sosyalizmin ve ulusal kurtuluş hareketinin kazanımlarını ortadan kaldırmaktı. Antisovyetik histeriye, emperyalist vrelerin tüm çabalarına karşın, sosyalizm güçleri sürekli gelişti. Dünya ilişkilerinde başlıca etken olarak sömürgecilik ortadan kalktı. Sovyetler Birliği ve uluslararası komünist hareket tarafından desteklenen ulusal kurtuluş hareketi başarı üstüne başarı elde etmeye devam ediyor. Avrupa'daki gelişmiş kapitalist ülkelerde ve Kuzey Amerika'daki işçi sınıfı yaşam koşulları ve kapitalizmin sınırları içinde bir dereceye kadar demokratik haklarının genişlemesinde, geçici de olsa, gerçek ilerlemeler sağlayabildi.

Ama en önemlisi, SSCB'nin ideolojik, ekonomik ve askersel gücüyle güvence altına alınan dünya sosyalist sisteminin varlığı, emperyalizmin, her şeyden önce ABD emperyalizminin dünya çapında ya da herhangi bir ülkede gelişmelerin kendi çıkarları doğrultusunda olmasına daha fazla karar veremeyeceği sonucunu doğurdu.

Dünya sosyalist sistemi, sosyal kurtuluş güçleri, ulusal kurtuluş hareketleri ve barış hareketleri, emperyalizm tarafından «soğuk savaş»ın dayatılmasına karşın, sürekli güçlendiler. Bu koşullarda emperyalist güçler uluslararası ilişkilerde yeni biçimleri kabul etmek zorunda kaldılar. Sovyetler Birliği'nin, değişik toplumsal sistemlere bağlı devletlerin barış içinde yanyana yaşaması, eşitlik ve karşılıklı güven gibi Leninci ilkelere dayanan ardıcıl tutarlı barış politikası, uluslararası ilişkileri biçimlendirmede güçlü, temel bir etmen haline geldi. Bu politika yumuşamaya ve Helsinki anlaşmalarına yol açtı.

Ne ki, bu yeni gelişmeler emperyalizmin egemen vrelerinin kimi kesimlerinin, özellikle ABD'de Reagan yönetimini ve Britanya'da Thatcher'in muhafazakar hkmetini destekleyen vrelerin hoşuna gitmiyor. Bu güçler ardıcıl olarak Helsinki anlaşmalarını dinamitlemeye, yığınsal iletişim araçlarından bir kez daha yoğun antisovyetik, antikomünist ideolojik kampanyayı başlatmaya, «nc Dünya» lkelerinin ekonomik sömürüsünü yoğunlaştırmaya, emperyalizmin boyunduruğundan kurtulma sürecindeki ülkelere askersel saldırı yöneltmeye ve dünya sosyalist sisteminin birlik ve istikrarını dinamitlemeye alıştır. ABD emperyalizmi kirli, caniyane elini El Salvador, Nikaragua, Afganistan, Polonya, ve Ortadoğu'ya uzatıyor. Aynı zamanda ABD, Federal Almanya Cumhuriyeti, Britanya, Japonya ve öteki gelişmiş kapitalist ülkelerde kapitalizmin dünya krizine emekçi halkın yaşam düzeyine ve etin savaşımla kazanılmış demokratik haklarına saldırılarını artırması eşlik ediyor.

Yeryüzünde barışın korunması, günümüzün temel sorunudur. Sovyetler

Birliği ve bağlaşıklarına karşı askersel üstünlük elde etmek ve sosyalist ölkelerdeki ekonomik, sosyal ve demokratik gelişme kazanımlarını durdurma çabasıyla, şimdiye dek görölmedik ve son derece pahalıya mal olan bir silahlanma yarışı başlatan Reagan yönetiminin savaş taciri politikasıyla, dünya barışına yönelik tehdit her zamankinden daha çok artmıştır.

ABD «Cruise» ve «Pershing-2» roketlerinin Avrupalı NATO ölkelerinde konumlandırılması ve Reagan'ın uzayın silahlandırılması planları dünyanın her tarafından barışsever güçleri yeni yığınsal eylemler için ayağa kaldırdı. Bu, özellikle ABD, Hollanda, Federal Almanya ve Britanya'da olanaklı en geniş güçlerin katıldığı, yalnızca komünist ve sosyalistleri değil, burjuva partileri ve kiliseleri de kucaklayan bir kampanya şeklindedir. Bu güçler Amerikan roketlerinin Avrupa topraklarına yerleştirilmesini kesin biçimde kınıyorlar. Reagan'ın nükleer silahlanma yarışına karşı bu savaşım sırasında giderek daha çok insan, nükleer silahlara sahip olma yoluyla dünya barışını eşit derecede tehlikeye sokmak gibi iki «süper devlet»i (ABD ve SSCB) bir tutmanın doğru olmadığının farkına varıyorlar.

Nükleer silahsızlanma için savaşımında, NATO ölkelerinin yığınsal iletişim araçlarının sinsi propagandasına karşın, Sovyet devletinin ve SBKP'nin ardıcıl barış politikası, onların bu temel ve yaşamsal konudaki sağlam, kesin tutumunu, değişik sosyal tabakalardan gittikçe artan sayıda insan görüyor, kavıyor. ABD emperyalizminin açık savaşçı tutumuyla karşılaşan, öncekinden çok daha fazla insan dünya barışının güvencesinin, SSCB, dünya sosyalist sistemi ile bağlı olduğu gerçeğini kavıyor.

«Köylüye toprak», «Açlara ekmek» ve «tüm dünyaya barış» bilgileri bolşeviklerin devrimci programlarını ifade ediyordu. Onlar yalnız eski çarlık imparatorluğunu değiştirmekle kalmadılar, aynı zamanda dünya sosyalizminin, yani tüm dünyada barışseverleri destekleyecek ve birleştirebilecek, ABD emperyalizminin başlattığı çılgın nükleer silahlanma yarışını durdurabilecek ve dünya savaşı tehlikesini önleyebilecek gücün doğmasını olanaklı kılan koşulları yaratarak, dünyayı da değiştirdiler.

İrlanda topraklarında nükleer silah yoktur. Ama ölkemizde nükleer silahsızlanma için, barış için savaşım geniş sosyal güçleri kucaklayarak büyüyor. İrlanda'da barış sorununun kendi özel çizgileri ve kendi öncelikleri vardır. Kuzey İrlanda hâlâ İngiliz emperyalizminin denetimi altındadır ve bu, onun NATO'nun bir parçası olarak ve bu saldırgan blokun üye ölkeler halkları için oluşturduğu tüm tehlikelere konu olduğu anlamına geliyor. Askersel bakımdan İrlanda Cumhuriyeti tarafsızdır. Ama ABD ve AET'nin önde gelen ölkeleri İrlanda'yı NATO'ya bağlamak için Dublin hükümetine sürekli baskı yapıyorlar.

İrlanda Komünist Partisi'nin bu konudaki konumu açıktır: Basın organlarımızda ve tüm ajitasyon çalışmalarımızda NATO devletlerinin İrlanda Cumhuriyeti'ni, İrlanda'da bir birlik devletine ulaşılmasının koşulu olarak, kendi sıralarına katılmaya teşvik etme çabalarını sergiliyoruz. Böyle bir anlaşma ülkemiz için kendi kaderini tayin etme ve politik bağımsızlık anlamına gelmeyecektir. Tam tersine bu, İrlanda halkının, en büyük emperyalist devletlerin kapris ve niyetlerine daha fazla bağımlı olmasına neden olacaktır.

İrlanda'daki barış hareketi iki temel sorunla karşı karşıyadır: Birincisi, İrlanda Cumhuriyeti'nin tarafsızlığını korumak ve bunu emperyalizm kampının dışında olumlu bir politik tarafsızlığa doğru geliştirmek. İkincisi, İrlanda'yı nükleer silahlardan arındırılmış bir bölge yapma savaşı ve tek bir «Cruise» ve «Pershing-2» roketinin ya da öteki nükleer silahların İrlanda topraklarında konumlanmamasını sağlamaktır.

Bu savaşıma katılan güçler ilerliyor ve burjuva partilerin, sendikaların, kadın, gençlik ve öğrenci örgütlerinin üyelerini, rahipleri ve katolik ve protestan kiliselerin sıradan üyelerini kucaklıyor. Bu işe aktif olarak katılan başlıca kuruluşlar şunlardır: Tüm İrlanda temelinde örgütlenmiş, Nükleer silahsızlanma için İrlanda kampanyası; Kuzey İrlanda'da eylemde bulunan Barış ve Yumuşama Derneği (sendikalarla sıkı ilişkiler içindedir); ve Katolik kilisesinin üyelerini ulusal çapta örgütleyen «Pax Christi». Bu yılın Eylül ayında meydana gelen olumlu bir gelişme de, Kuzey İrlanda'da örgütlü sendika hareketinin, İrlanda Sendikalar Kongresi Kuzey Komitesi önderliğinde, Nükleer Silahsızlanma için Sendikal Kampanya'nın kurulmasıdır. Kuzey'de İrlanda Belfast ve Güney'de Dublin, şehir meclisleri tarafından nükleer silahlardan arındırılmış bölgeler olarak ilan edildiler. ABD'nin nükleer silahlanma yarışına ve Latin Amerika halklarına saldırılarına İrlanda halkının tepkilerinin boyutları, bu yıl Reagan'ın İrlanda Cumhuriyeti'ni ziyareti sırasında ortaya kondu. Bütün İrlanda'da yığinsal protesto gösterileri oldu. Bu gösterilerin en büyüğü Dublin'de oldu ve buna aslında tüm politik görüşlerden insanlar, sendikalar, gençler, kadınlar katıldı, rahibe ve rahipler de bu gösterinin en ön sıralarında yer aldılar.

Halkın istemi açık, kesindir: Adamızın insanları ABD nükleer silahlarının hiç bir parçasını istemiyor. Onlar, bu tür silahların Britanya ve diğer Avrupa ülkelerindeki varlığının en temel demokratik hakları olan yaşam haklarının ihlali olduğunun farkındalar. Ve bu yaşamsal sorun çevresinde yeni yoğunluğa ulaşan düşünceler savaşında giderek daha fazla insan 67 yıl önceki Ekim Devrimi'nden beri Sovyetler Birliği'nin her zaman olduğu gibi bugün de silahsızlanma ve dünya savaşlarının ebediyen ortadan kaldırılmasının amaçlarına yanıt veren tutarlı bir politika uyguladığını kavıyorlar.

İNANCIMIZIN KAYNAKLARI

Haled Bağdaş

Suriye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri

Lenin'in şanlı partisinin önderliğinde utkuya ulaşan Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin ana fikirleri, her ülkede ve bir bütün olarak dünyada yaşamın tüm alanlarında artan ölçüde etkin ve geniş bir etki yapmayı sürdürüyor. İnsanlığın Ekim Devrimi'nden sonraki gelişmesi bunu kanıtlıyor.

Marksizm-Leninizm'in kurucuları tarafından oluşturulan ve Ekim Devrimi'yle gerçekliğe dönüştürülen olağanüstü önemde bir fikir, insanın insan tarafından sömürülmediği toplumun kurulmasının olanaklı olduğu fikridir. Başka temel bir fikir de K. Marks ve F. Engels'in «Komünist Partisi Manifestosu»ndaki satırlarında ifade ediliyor: «Bir kişinin başkası tarafından sömürsü ortadan kaldırıldığı ölçüde, bir ulusun bir başkası tarafından sömürsü de ortadan kaldırılacaktır». (3)

Şu Marksist-Leninist tez herkesçe çok iyi biliniyor: «Her çağdaş ulusta iki ulus vardır.» (4) Bu, ulusların içinden boydan boya geçen ana bölünme çizgisine – iki sınıfın, sömürenler ve sömürülenlerin, ezenler ve ezilenlerin varlığına işaret ediyor. Kapitalist ülkeler ele alındığında, bu tez yalnızca uygulanır olmakla kalmıyor, aynı zamanda her geçen gün daha çıplak yönleriyle ortaya çıkıyor. Bu durum, yeni bir sosyal kimliğin, Sovyet halkının doğduğu Sovyetler Birliği'nde farklıdır. Bu kimlik, tek bir «emekçiler ulusu» olarak tanımlanabilir. Bu birlik gelişkin sosyalist toplumun başlıca yaşam ve güç kaynağıdır.

Şu genel saptama yapılabilir: İnsanın insanı sömürmesine ve bir halkın bir diğeri tarafından ezilmesine son verilmesi; büyük olsun küçük olsun, gelişmiş olsun geri olsun devletler, uluslar ve ulusal azınlıklar arasındaki ilişkilerde eşit haklılık; her halkın politik bağımsızlık ve sosyal-ekonomik ilerleme yolunu özgürce seçme hakkı; değişik sosyal sistemlere bağlı devletler arasındaki ilişkilerin en iyi temeli olarak barış içinde yanyana yaşama; ve uluslararası sorunların çözümünde güç ya da askersel araçlara baş vurmama, Ekim Devrimi'nin utkusundan sonra ilan edilen ve dünyayı temelden sarsan başlıca fikirler bunlardır. İşte bu fikirler dünyadaki gelişmeleri giderek daha çok belirlemektedir.

Ekim Devrimi'nin büyük önderi Lenin tarafından imzalanan Barış Buyruktusu, utkan proletarya devriminin ilk yasama eylemiydi. Böylece,

(3) K. Marks ve F. Engels, Yapıtlar, c. 4, s. 445.

(4) V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 24, s. 129.

ta en baştan, sosyalizmin, şimdi uygarlığın yaşamına en korkunç tehdide, yeni bir dünya çapında yangın tehdidinde karşı yılmazca savaşan sosyalizmin barışçıl özü kendini kanıtladı. Sovyetler Birliği'nin Büyük Anayurt Savaşı'ndan bu yana insanlık yaklaşık 40 yıldır dünya çapında silahlı çatışmalar olmadan yaşamıştır (ki Birinci ve İkinci Dünya Savaşı arasında sadece 21 yıl vardır.) Bunun ardında yatan başlıca neden SSCB'nin ve bir bütün olarak sosyalist sistemin artan gücüdür.

Ekim Devrimi'nin insanlık tarihinde bir dönüm noktası olduğu, en baştan beri açıktır ve zamanın geçmesiyle daha belirgin hale geldi. Bu, dünya emperyalizmi tarafından ona duyulan kin ve nefretin nedenini açıklıyor. Bu, yaklaşık 60'ı aşkın yıldır, emperyalizmin sosyalist ülkeleri yaltılama, yok etme, böylece yeni sistemi sona erdirmeye gibi ardı arkası kesilmez çabalarının nedenlerini açıklıyor.

Bu hiç bir proleter savaşçının, hiç bir devrimcinin görmezlikten gele-meyeceği tarihsel bir gerçektir. Lenin şöyle diyor: «Halklar arasındaki karşılıklı ilişkiler ve bir bütün olarak dünya politik sistemi küçük bir emperyalist uluslar grubunun Sovyet Rusya'nın başını çektiği Sovyet hareketine ve Sovyet devletlerine karşı açmış olduğu savaşla belirlenmektedir. Bunu akıldan tutmadıkça, dünyanın en kenarındaki bir parçasına ilişkin bile tek bir ulusal ya da sömürge sorununu doğru olarak koymamız olanaksızdır. Uygur ya da geri kalmış ülkelerde komünist partiler, politik sorunları ancak bu görüşü çıkış noktası yaparlarsa doğru olarak koyabilir ve çözebilirler.»⁽⁵⁾

Lenin'in bu sözleri dünya tarihinin şimdiki aşaması için de tamamen geçerlidir. Lenin sanki bugünkü ortamı, ABD'nin başını çektiği emperyalistlerin çılgınca reel sosyalizmi «gömme»yi denedikleri günümüzü önceden görmüştür.

Ekim Devrimi'nin yığınları devrimcileştiren fikirleri, devrimin utkusundan doğan ve daha sonra, emperyalizmin en korkunç ve iğrenç yarattığı olan nazizmin yenilgisini sağlayan büyük maddi ve manevi güç, ABD emperyalistlerinin ve NATO bağlaşıklarının yağmacı ve saldırgan planlarının önüne ciddi bir engel dikmiştir.

«Bolşevikler» diye yazmıştı Lenin, «tüm ezilen halklara kendilerini emperyalist boyunduruktan kurtarma olanağı veren yepyeni uluslararası ilişkiler kuruyorlar.»⁽⁶⁾ Doğuşundan itibaren, Sovyet hükümeti bu hattı izledi. Yabancı müdahale ve iç savaşın ardından yüz yüze kaldığı devasa ekonomik zorluklara karşın, komşu ülkeler halklarına büyük yardım yaptı. Bu yardım, bu ülkelerde patlayan ulusal kurtuluş devrimlerinin başarısında önemli rol oynadı. Sovyetler Birliği, değişik bölgelerdeki özgürlük

⁽⁵⁾ V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 41, s. 242.

⁽⁶⁾ V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 42, s. 107.

savaşlarını destekledi, Mısır'daki 1919 ayaklanmasında, Fas'ta 1921–1926 arasında Abd al-Kerim'in önderliğindeki savaşında ve 1925–1927 Suriye ulusal ayaklanmasında olduğu gibi.

Reel sosyalizmin gücü arttıkça, özellikle Büyük Anayurt Savaşı'nda Sovyet halkının utkusundan ve dünya sosyalist sisteminin oluşmasından sonra, ulusal kurtuluş hareketi giderek daha fazla güç kazandı. Emperyalist sömürge rejimi çöktü ve Asya, Afrika, Latin Amerika ve Ortadoğu'da bir dizi yeni bağımsız devlet doğdu.

Arap halkları, 1956'da Süveyş kanalının millileştirilmesinden sonra İngiltere, Fransa ve İsrail'in üçlü saldırısı sırasında ve 1967'de İsrail'in ABD'nin izni ve desteğiyle gerçekleştirdiği saldırı sırasında Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerin gösterdiği desteği hatırlıyorlar. Sovyet politikası, 1973 Ekimindeki kurtuluş savaşı sırasında ve Lübnan halkının ABD silahlı müdahalesi ve İsrail yönetiminin ilhakçı hareketlerine karşı kahramanca direnişi sırasında yine tutarlılığını ortaya koydu. Kısacası, Sovyetler Birliği, Arap ulusal kurtuluş hareketine tüm alanlarda paha biçilmez politik, askersel ve ekonomik yardım ve destek gösterdi.

Ekim Devrimi'nin ülkesinin sağladığı ekonomik yardım da politik ya da askersel yardım kadar önemlidir. Örneğin, ulusal gelirin yükselmesinin araçları olan ve ekonomik bağımsızlığın ve ilerlemenin sağlam temeli, ağır sanayinin belkemiği olarak hizmet görmeleri için tasarlanmış olan – Fırat Barajı, demiryolu ağı, ulusal petrol ve petrokimya sanayii, gübre fabrikaları, Suriye'nin tüm kilit ekonomik projeleri sosyalist ülkelerin, hepsinden önce sadık dostumuz Sovyetler Birliği'nin yardımıyla kurulmuştur.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin fikirleri ve bunların yaşama geçirilmesinin mükemmel sonuçları işte bunlardır; bunlar her bir ülkenin ve bir bütün olarak dünyanın gelişiminde geniş ve ileri kapsamlı bir etki yapıyorlar.

Bugün bu fikirleri paylaştılar ve bunların uygulanması için savaşanlar yalnızca komünistler değildir. Bütün kıtalarda yüz milyonlarca insan barış içinde yanyana yaşama ve uluslararası ilişkilerde eşitlik, uluslararası güvenlik belgilerini yükseltiyorlar; onlar ulusal ve sömürge baskısının son kalıntılarının yok edilmesini, dünya savaşlarının nedenlerinin ortadan kaldırılmasını, bu yüzyılın en önemli görevi olarak barışın korunmasını savunuyorlar.

Açıktır ki, uluslararası gerginliğin tırmanması, saldırgan emperyalist mihraklar tarafından izlenen hattın, herşeyden önce askersel üstünlük elde etmeğe çalışan, silahlanma yarışını, öncelikle nükleer silahlanma yarışını kışkırtan, dünyada hakimiyet kurmak için yanıp tutuşan ve öteki

halkların ulusal egemenliğini dinamitleyen ABD'nin izlediği hattın sonucudur.

Reagan yönetimi, ABD emperyalizminin hedeflerini bağıra bağıra açıklıyor ve tarihte eşi görülmedik bir küstahlıkla davranıyor. Bu, bölgemizde, Ortadoğu'da da açık olarak görülüyor. Ortadoğu'nun ABD için «yaşamsal önemi»ni öne sürerek Washington, «stratejik bağlaştığı» siyonist İsrail'le birleşerek, müdahaleci bir politika izliyor. Onun temeldeki amacı buradaki yurtsever rejimleri yıkmak, İsrail'in yeni Arap topraklarını ilhak etmesini sağlamak, ABD askersel üsleri kurmak, çevik kuvvetlerini denemek ve ABD deniz donanmasının bölgedeki varlığını sürekli kılmaktır.

Suriye komünistleri, Arap dünyasındaki tüm yoldaşları gibi, ve şu ya da bu harekete katılımlarına bakmaksızın öteki yurtsever, ilerici güçlerle birlikte, gerçekleştirilmesine bazı NATO ülkelerinin de katıldığı Amerikan-siyonist planları boşa çıkarmak için çalışıyorlar. Halkın yükselen savaşımı belirgin sonuçlar getiriyor; bu, Suriye'nin düşmanlarının ardı arkası gelmez akınlarının karşısında kararlı tutumuyla, Lübnan tarafından İsrail'le 17 Mayıs 1983'te yapılan anlaşmanın iptaliyle ve Yemen Demokratik Halk Cumhuriyeti ve bölgedeki öteki ülkelerle dayanışmasıyla ortaya konuyor. Bu savaşım ABD'nin dünya çapındaki yayılmacı politikasına karşı direnişe, dünya çapındaki barış hareketine, insanlığı nükleer savaştan korumaya önemli katkıda bulunuyor.

Komünistler ulusal bağımsızlığın korunmasında ve bizim ülkemize ve tüm bölge halklarına doğrudan bir tehdit oluşturan emperyalist komplekslerin püskürtülmesinde yığınların eyleme geçirilmesi için her olanağı kullanıyorlar. Genel olarak partimiz Suriye hükümetinin yurtsever, anti-emperyalist politikasını destekliyor. Bu, SKP'nin ilerici ulusal cephe içinde BAAS Partisi ve öteki cepheye katılan örgütlerle birlikte ortak eylemlerinde ve işbirliğinde ifadesini buluyor.

Suriye, ABD ve siyonist İsrail tarafından ortaklaşa dayatılan Camp David politikasına, bölgede askersel üslerin kurulmasına, sularında savaş gemilerinin toplanmasına karşı direnişinde sağlam bir konum almıştır. Suriye, İsrail tarafından 1967 saldırısı sırasında ele geçirilen tüm Arap topraklarının kurtuluşu için her zaman olduğu gibi şimdi de savaşıyor; Filistin Arap halkının evlerine dönmesi, kendi kaderini tayin ve kendi bağımsız ulusal devletinin kurulması hakkını kararlılıkla destekliyor. Suriye, Filistin Kurtuluş Örgütü de içinde olmak üzere ilgili tarafların katılımıyla Ortadoğu sorununun çözümü üzerine uluslararası bir konferansın toplanmasına ilişkin, Temmuz 1984 önerileri de içinde dünya barışının korunmasına yönelik Sovyet girişimlerini destekliyor.

Biz bunun tüm ilerici insanlığın nükleer savaş önleme ve dünyada

barışı koruma ortak savaşımıyla uyumlu yurtsever bir politika olduğunun farkındayız. Aynı zamanda, Suriye komünistleri iç konulara ilişkin kendi platformundan vazgeçmiyorlar. Burada sözkonusu olan şudur: Demok-rasiyi genişletmek, halkın yaşamsal sorunlarını çözme çabaları, sanayi ve tarım işçilerinin çıkarlarını koruma ve halkı ve devleti soyan asalak ve bürokrat burjuvazinin etkisini kırma yönünde kararlı davranış.

Barış güçlerinin emperyalist planlara karşı ortak çıkışları içinde yer almanın yanı sıra, Partimiz, nükleer bir yıkımın getireceği tehlikeleri yığınlara göstermek için geniş kampanyalar örgütlüyor. Cumhurbaş-kanına, BM Genel Sekreteri'ne, ve Dünya Barış Konseyi'ne yazılan bir dilekçeyi yalnız ülkenin başkenti Şam'da 65 bin kişi imzaladı. Dilekçe, emperyalizmin, her şeyden önce ABD emperyalizminin politikasının, Av-rupa'da başlayan «Pershing-2» ve «Cruise» roketlerinin konumlandırıl-masını ve bölgemizdeki askersel üslerin yaratılmasını mahkûm etti. Böy-lece dilekçeyi imzalayanların binlercesi Sovyet girişimlerini ve barışı koru-mayı amaçlayan önerileri desteklemiş oldu.

Suriye komünistlerinin nükleer yıkımın önlenebileceğine ilişkin inancı her şeyden önce Sovyetler Birliği'nin gücünden, NATO blokunun Varşova Antlaşması ülkeleri üzerinde askersel üstünlük kazanmasını önlemedeki kesin kararlılığından kaynaklanıyor. Bu inancın bir başka kaynağı da halk yığınlarının silahlanma, özellikle nükleer silahlanma yarışına karşı ve evrensel barış için geniş ve durmadan yükselen savaşımıdır, Batı Avrupa'da, ABD'nde ve dünyanın öteki bölgelerinde milyonlarca insanın katıldığı savaşımıdır.

Yoldaşlık ve eylem birliği ruhunda

Athos Fava

*Arjantin Komünist Partisi
Genel Sekreteri*

Latin Amerika komünistlerinin temsilcilerinin 1929'da Buenos Aires'te yapılan ilk toplantısından 55 yıllık bir aradan sonra bu yılın Temmuz'-unda Arjantin'in başkenti Güney Amerika Komünist Partileri Danışma Toplantısı'na ⁽¹⁾ ev sahipliği yaptı. Bu toplantı bizim «kaynayan» anakaramızın tarihiyle ve emekçilerinin savaşımları ile sıkı sıkıya bağlı bulunan devrimci hareketin öncüsünün yaşam gücünü gösterdi.

Bundan yarım yüzyılı aşkın bir zaman önce söz konusu olan gerçek duruma bilimsel bir açıklama getirmekle yükümlü partilerin doğmakta olduğuydu. Bu gerçek durum, partileri, işçi sınıfının çıkarları uğrunda savaşımları süreci içinde, Latin Amerika halklarının kurtuluş yolunun önündeki başlıca engellerin bağımlılık ve emperyalizm olduğu sonucuna götürdü.

Reagan yönetiminin saldırgan ve militarist politikasına karşı koyma konusunda bölgesel çapta deneyim değiş tokuşu ve eylemlerin koordinasyonu için toplanan bu yılki foruma sınıf savaşımında çelikleşmiş, güçlü konumlar elde etmiş ve geniş halk yığınları arasında büyük bir saygınlık kazanmış bulunan 12 partiden temsilciler ⁽²⁾ katıldı. Küba Komünist Partisi'nden bir delegasyon da gözlemci olarak Buenos Aires'e geldi.

Danışma Toplantısı'nın özelliği, Nikaragua ile dayanışma, Orta Amerika'da barış savaşımı, genel olarak bölgede savaş karşıtı hareketin gelişmesi, nükleer yıkımı önlemede partilerimizin ve tüm uluslararası komünist hareketin rolünün analizi gibi temel sorunların derinlemesine ele alınmasıydı. Demokrasi, elde edilen kazanımların savunulması, pekiştirilmesi ve kökleştirilmesi, işçi hareketinin birliği, dış borçlar konusundaki tutum gibi sorunlara da büyük önem verildi.

KAYNAYAN ANAKARA

Komünist partileri Güney Amerika'da ve günümüzde gezegenimizin en huzursuz bölgelerinden biri olan tüm Latin Amerika anakarasında oluşan

⁽¹⁾ Danışma toplantısı 5-7 Temmuz'da yapıldı. (Not Red.)

⁽²⁾ Arjantin, Bolivya, Brezilya, Venezuela, Guyana, Kolombiya, Panama, Paraguay, Peru, Uruguay, Şili ve Ekvador. (Not Red.)

tehlikeli durumu ele aldılar. Gelenekleri geçen yüzyılın sonuna, bu yüzyılın başına dek uzanan antiemperyalist savaşım, Küba devrimiyle ve Batı yarımküresinde ilk sosyalist devletin kurulmasıyla doruğa ulaştı. Küba «coğrafi kadercilik» efsanesini dağıttı ve emperyalist devden yalnızca 90 mil ötede yeni toplumu kurmaya koyuldu.

Tarihimizin sayfaları ABD'nin sürekli saldırganlığını kanıtlıyor ve Latin Amerika'daki yükselişler ve gericiliğin karşı vuruşları, sivil burjuva hükümetleri ile değişik türden (ilerici, milliyetçi, reformist, kanlı diktatörlük) askersel rejimlerin birbirini değiştirmesi gibi bütün ulusal kurtuluş hareketinin diyalektiğini yansıtıyor. Geçmişin deneyimi aynı zamanda, faşizmin ve gericiliğin hiçbir zaman etkili ve istikrarlı olmadıklarını gösteriyor.

1970'li yıllarda emperyalizme karşı geniş çaptaki atılımlardan önce 1964'de Brezilya'da darbe oldu ve diktatörlük kuruldu. Bu, Güney Amerika ülkelerindeki gerici rejimler zincirinin ilk halkası oldu. Ardından Bolivya, Uruguay ve Şili darbeleri geldi. 1976'da çember Arjantin'i de içine aldı ve bu kimi tahlilcilerin anakarada uzun bir faşizm gecesinin bastığı görüşünü ileri sürmelerine yol açtı.

Ama koyu kışta esen bir bahar rüzgarı, gericiliğin karanlığını yaran bir güneş ışığı örneği, 1979'da Nikaragua devrimi oldu. Bu devrim kırk yılı aşkın Somoza diktatörlüğüne son vererek, Latin Amerika'da demokrasi hareketinde güçlü bir yükselişin başlangıcının müjdecisi oldu.

Danışma Toplantısı Bildirisi'nde belirtildiği gibi, bugünkü durumun özelliğini, «merkezinde, demokratik ve antiemperyalist kazanımlarda çözümleyici rol oynayan ülkelerimiz işçi sınıfının bulunduğu halk direnişleri»ndeki ⁽³⁾ yükseliş oluşturmaktadır. Bu direniş eylemlerinde halkların yerli oligarşi ve emperyalizmin istikrarsızlık politikasına ve darbeci planlarına karşı koyma iradesi yansıyor.

Ama emperyalist güçler, kurdukları Amerika Devletleri Örgütü (ADO) ve TIAR'ın ⁽⁴⁾ fiyaskosuna karşın, mali, teknolojik ve askersel yayılma biçimlerini kullanarak bizim cumhuriyetlerimizi bağımlılık zincirleriyle sarmayı başardılar.

Toplantıda da belirtildiği gibi, son 20–30 yılda anakaramızda yapısal bunalım derinleşmiş ve genişlemiş, sosyal ilişkiler daha da sertleşmiştir. Aynı zamanda, Latin Amerika ülkelerinin dünya topluluğundaki rolü artmış, onların ABD ile olan yalnız ekonomik değil, politik, diplomatik ve askersel alanlardaki nesnel çelişkileri de sertleşmiştir.

Emperyalistlerarası kavgalar giderek daha da keskinleşiyor. Kapitalist Avrupa'da birçokları ABD'nin Orta ve Güney Amerika politikasının

⁽³⁾ Nueva Era, 1984, c. 17, s. 19.

⁽⁴⁾ 1947'de, Rio de Janeiro'da imzalanan Amerika ülkeleri arasında Karşılıklı Yardım Anlaşması.

doğruluğuna kuşkuyla bakıyor. Gerçi, iş «bizzat sistemi savunmaya» gelince konumlarında farklar bulunmakla birlikte emperyalistler tek cepheden hareket ediyorlar. İngiltere ile Arjantin arasında Malvinas adaları konsundaki çatışma ve dış borçlarla ilgili sorunlar bunu kanıtlıyor.

Toplantıda, ABD'nin imparatorluk hevesleri ile Latin Amerika ülkelerinin ulusal çıkarları arasındaki reel çelişki, daha geniş ve daha ciddi, giderek artan direnişe yol açıyor. Çok geniş ideolojik akımlar yelpazesi oluşturan yeni yeni toplumsal katman ve sınıflar, halklar ve hatta hükümetler, savaşıma katılıyor. Emperyalist saldırıyı püskürtmek ve geri kalmışlık, bağımlılık gibi ivedi çözüm bekleyen köklü sorunların üstesinden gelmek için Latin Amerika'da birliğin nesnel gerekliliğini gitgide daha çok insan kavıyor.

DENEYLERİMİZ

Arjantin delegasyonunun toplantıda yaptığı konuşmanın temelinde, son onyılın deneyimleriyle kanıtlanan bu görüşler yatıyordu. 1930'lu yıllardan başlayarak bizim ülkemizde her biri halkın yaşam koşullarının daha da kötüleşmesine yol açan bir dizi gerici, emperyalizm ve oligarşi yanlısı darbeler oldu.

Neredeyse bütün 66 yıllık varlığı boyunca AKP gizlilik koşullarında çalıştı ve ağır baskı ve koğuşturalara uğradı. Ama bugün biz, Buenos Aires'de kardeş partilerden temsilcilerin gerekli düzeyde bir toplantısını örgütleyip gerçekleştirebildik, onlara halkımızın savaşımını anlatabildik. Bu yeni bir çığırın başladığını açıkça gösteriyor. Bu savaşım askersel diktatörlüğün yıkılmasını ve bu dönüşümün getirdiği tüm öncelikler ve doğurduğu sorunlarla birlikte burjuva demokrasisinin kurulmasını sağladı.

Rejimin yıkılmasına yalnız kendi iç çelişkileri ve hataları yolaçmadı. Onun çürümesine ve yıkılmasına, birer önkoşul olarak, birbirine ayrılmaz biçimde bağlı şu üç etmen neden oldu: İşçi sınıfının ve tüm halkın savaşımı, zorbalık ve bağımlılığa dayalı toplum modelini sonsuza dek desteklemenin olanaksızlığı ve Malvinas savaşı sırasında ortaya çıkan çelişkiler. Partimiz ve halk hareketi bunları doğru değerlendirdi, diktatörlüğün spekülative amaçlarının karşısına kendi uzun erimli istemlerini çıkarmak için emperyalizmle olan nesnel çelişkiden ikircimsiz yararlandı.

Antisömürgeci savaş, Britanya ve ABD emperyalistleri arasında ter-tiplenen komplonun ve onların NATO'lu bağlaşıklarının aldığı konumların canice özünün yığınlar tarafından daha net anlaşılmasına neden oldu ve aynı zamanda Latin Amerika'nın gerçek dostlarının sosyalist topluluk ve bağılantısız devletler olduğunu gösterdi.

AKP'nin doğrultusu, gerçekleştirilirken karşılaştığı tüm zorluklara karşın, eninde sonunda, başarıya ulaştı. Arjantin komünistleri her zaman, ne kadar uzarsa uzasın, faşizm gecesinin sonsuz olmadığı görüşüne bağlı kaldılar. Ama baş düşmanı yenmek için, konun karşısında yer alanların saflarını sıklaştırmak, darbeci unsurları ayırdedip yalıtlayarak silahlı kuvvetlere farklı yanaşmak ve yığinsal eylemlerin yeniden canlandırılmasını, yeni koşullarda ileriye doğru adım atılmasını sağlayacak direniş ve örgüt biçimlerini bulmak gerekti.

Bir tek legal olanağı bile savaşırsız elden bırakmamak, artık elde edildikten vazgeçmemek ve gericiliğin yokettiği kazanımları halka geri kazandırmak gerektiğini anlayan AKP, daha ilk günden aktif konuma geçti. Partimiz, önünde duran birçok zorluğa karşın, kararlılıkla çalışmaya devam etti.

Biz işçi hareketinde enerjik bir biçimde çalışmaya başladık, insan haklarının savunulmasına yönelik ilk çok partili çıkışlara ve eylemlere katıldık. Komünistler, yığınlara dayanarak, kışlalara gidip tutuklular ve «kayıplara karışanlar», emekçilerin yaşam düzeyi ve halkı ilgilendiren öteki sorunlar üstüne açıkça konuştular. Riski göze almak gerekiyordu ve biz bundan çekinmedik, gericiliğe karşı koymak ve güç toplamak için her olanaktan yararlandık. Ve bunu ağır kayıplarla ödedik: Binlerce komünist tutuklandı ve işkencelere uğradı, öldürüldü ya da «kayıplara karıştı». Ayrıca, birçok yoldaşımız işinden oldu.

YIĞINLARIN SAVAŞIMININ ÖN SIRALARINDA

'Buenos Aires toplantısı', Latin Amerika ve Karayipler bölgesi komünist partilerinin danışma toplantısında (Havana 1975) saptanan doğrultunun doğruluğunu ve «antiemperyalist güçlerin birer parçası durumunda olanlar arasında daha güçlü bir birlik ve karşılıklı anlayış ⁽⁵⁾» gerektiğini ortaya koydu.

Havana forumundan sonra Orta Amerika ve Karayipler bölgesi komünist partilerinin bir dizi toplantısı, Güney Amerika ülkeleri komünistlerinin danışma toplantısı yapıldı (Lima 1982). Devrimci sürecin gelişmesini yansıtan başka ikili ve çok taraflı temaslarda da bulundu.

Buenos Aires toplantısında komünist partisinin öncülük rolüne ilişkin Leninci saptama doğrulandı. Biz bu rolü sağlamak için gece gündüz çalışmak zorundayız. V. İ. Lenin'in dediği gibi, «kendine 'öncü', en ileri müfreze demek yetmiyor, bütün öteki müfrezelerin bizim en önde yürüdü-

(5) Conferencia de los Partidos Comunistas de America Latine y del Caribe. La Habana, 1975, s. 69.

(6) V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 6, s. 83-84.

ğümüzü göreceği ve kabul etmek zorunda kalacağı bir biçimde eylem yürütmek gerekiyor.»⁽⁶⁾ Öncülük rolü buyrultuyla ya da her hangi biri tarafından verilmiyor. Onu kazanmak, yalnız deneyimlerle zenginleştirilmiş ve bilimsel, Marksist-Leninist dünya görüşüne dayanan politik eylemler ve yığınsal savaşım süreci içinde olanaklıdır.

Danışma toplantısında, ister barışçıl ya da silahlı savaşım da olsun, ister seçimler sırasında ya da hükümetlere katılırken olsun, komünistlerin en değişik koşullarda öncü konumlar elde edebileceği birçok örneklerle ortaya kondu. Örgüt, ancak işçi hareketine derin kökler saldıysa, büyük işletmelerde ve proletarya merkezlerinde geniş çapta temsil ediliyorsa öncü bir örgüt olur. Bu, her türden zorlukları başarıyla göğüsleme olanağı sağlıyor. Gericilik güçlü bir darbe indirebilse bile, parti yeniden canlanıyor, savaşmaya devam ediyor ve hiçbir şey ve hiç kimse onun ülkülerini işçi sınıfının ve tüm halkın yüreğinden koparıp atamıyor.

Partiler, devrimin tüm itici güçlerinin hem sosyal hem de politik planda birliğini sağlama savaşımının değişik aşamalarında öncülük rollerini, bu güçlerin erki ele geçirmesi ve sosyalizmi kurması için gerçekleştiriyor.

NÜKLEER SAVAŞ ÖNLENMELİDİR

Lenin'in 1918'in Haziran'ında yazdığı gibi, kapitalizmin başlatacağı savaş»... yalnız en modern medeniyet ve kültürün kazanımlarının tamamıyla yitirilmesine değil, insanlık topluluğunun doğrudan varlığı koşullarının yokolmasına yolaçabilecektir. Çünkü tarihte ilk kez olarak tekniğin en büyük kazanımları böylesi boyutlarda, böylesi yıkıcılıkla ve böylesi enerjiyle milyonlarca insanın yığınsal kırımı için kullanılıyor.»⁽⁷⁾

Bu kahince sözler İkinci Dünya Savaşı'nın korkunç yıllarında kanıtlandı. Bugün ise ABD silah tekellerinin dünyayı sürüklemeye çalıştığı nükleer yıkımın patlak vermesi halinde ne olacağını tahmin etmek bile olanaksızdır!

Bu çılgınlığın önlenmesinde komünistlerin rolü sorunu, toplantımızın dikkat merkezinde yer aldı. Forumda, Beyaz Saray'ın serüvenci politikasının insanlığı savaşla tehdit ettiği günümüzde komünistlerin güçlerini birleştirebilecekleri ve birleştirmek zorunda oldukları vurgulandı.

Buenos Aires'de kabul edilen Bildiri'de şöyle deniyor: «Tüm gezegen ABD'nin imparatorluk heveslerine hedef olmuştur: İstikrarsızlaştırılmak ve yokedilmek istenen sosyalist ülkeler topluluğu; Batı Avrupa; Yakındoğu ve Basra Körfezi; Güney Afrika ve Güneydoğu Asya; Hind Okyanusu, Atlantik ve Pasifik Okyanusu; Latin Amerika ve Karayipler. Bu bölgelerin

(7) V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 36, s. 396.

tümü kimyasal savaşın, uzay savaşının, ama en başta nükleer savaşın ölüm tehdidiyle yüz yüzedir . . . »⁽⁸⁾

Barış savaşımıyla ilgili kararlarında Güney Amerika komünistleri, SSCB ve öteki sosyalist ülkelerin barışçıl girişimlerine ve ardıcıl dış politika çizgilerine tam desteklerini dile getirdiler. Kararda, halklarımıza bu politika ile sosyalist topluluğun gelişmekte olan ülkelere yaptığı yardım arasındaki sıkı bağıntıyı göstermek gerektiği vurgulandı. Reel sosyalizmi ve onun kazanımlarını savunma, antisovyetik ve antikomünist karalama kampanyalarına kararlılıkla karşı koyma gereğine dikkat çekildi.

Delegeler, emperyalistlerin «Sovyet yayılmacılığı»na, «Küba'nın saldırıları»na ve «Nikaragua'nın Sovyetleştirilmesi»ne ilişkin uydurmalarının psikolojik savaşın araçları ve Birleşik Amerika'nın anakaramızdaki saldırı heveslerinin ayrılmaz parçası olduğunu belirttiler. Washington böylesi uydurmaların ardına gizlenerek askersel-stratejik dengeyi kendi yararına değiştirmek, dünya üzerinde egemenlik sağlama planlarını gerçekleştirmek ve bunalımın, silahlanma yarışının yükünü, ABD halkı da dahil, halkların sırtına yıkmak istiyor.

Bu iki yüzlü niyetler «Santa-Fe Belgesi»nde⁽⁹⁾ açıkça dile getiriliyor. Bu belge, Beyaz Saray'ın anakaramız üzerinde egemenliğini ebedileştirmek için giriştiği saldırılarında bir eylem programı ve bir tür kılavuz durumuna geldi. Aynı reçeteler, Georgetown Üniversitesi'nin uzmanlarından R. Kuperman ile W. Taylor'un «2000 yılına kadarki stratejik hedefler» başlıklı araştırmasında da yeralıyor. Burada Reagan'ın son konuşmalarını andıran bir küstahlıkla Amerika Devletleri Örgütü'nün askersel bir bloka dönüştürülmesi ve ona dayanarak hareket edilmesi, ABD ordusunun yalnızca son çare olarak kullanılması öneriliyor. Kuşkusuz, bu, Pentagon'un kendi deniz kuvvetleriyle gövde gösterileri yapmaya devam etmesini, bölgeye danışmanlar göndermesini ve hatta bu-roya stratejik bombardıman uçaklarını göndermesini dışlamıyor.

Deniz piyadelerinin Grenada çıkartması, CIA'nin Orta Amerika'daki «gizli operasyonlar»ı (daha önce Şili'de ve bölgenin daha birçok ülkesinde olduğu gibi) ve Nikaragua limanlarının alçakça mayınlanması, adı geçen belgedeki saptamalar uyarınca gerçekleştirildiğini anlamak hiç de zor değildir. Bu eylemler, ülkelerimizde demokratik haklar için gerçek tehlikenin nereden kaynaklandığını, kin dolu antikomünist histerinin sis perdesi ardından generalleri gerici darbeciliğe kimin teşvik ettiğini açıkça gösteriyor.

Emperyalizmin Latin Amerika'da ve Karayipler'deki saldırganlığının ne derece arttığı, bu saldırganlığın onun global stratejisine nasıl yansıdığı şu olguların örneğinde çok iyi görülüyor: İngiltere-Arjantin savaşından

⁽⁸⁾ Nueva Era, 1984. 17, s. 19.

⁽⁹⁾ Bak: R. Arismendi. «Yine tümel düşüncesizlik üstüne» – Barış ve Sosyalizm Sorunları – «Yeni Çağ» 1981, s. 7. (Not Red.)

sonra Malvinas adalarında NATO'nun bir nükleer üssü kuruldu ve bu tüm dünyaya yayılan emperyalist askersel üsler zincirinde yeni bir halka oldu. ABD'nin Guantanamo'daki yaşadışı askersel varlığını, onun Panama kanalı bölgesinde, Puertoriko'da bulunan dayanak noktalarını da anımsatalım. Pentagon şimdi Trinidad (Brezilya) ve Pascua (Şili) adalarını ele geçirme planları çiziyor. Honduras'ın Nikaragua'ya ve Salvador'a karşı operasyonlar için atlama tahtası durumuna getirildiğini, işgal edilen Grenada'nın ve Karayipler bölgesinin doğu kesimindeki devletlerin militarizasyonu sürecinin devam ettiğini de ekleyelim.

Şunu belirtmek yerinde olur: Emperyalizm yalnızca banka faiz hadlerini yükselterek kendi silahlanma yarışının yükünü geliştirmekte olan ülkelerin sırtına aktarmakla kalmıyor, aynı zamanda bölgede silah ticaretini ve Arjantin, Brezilya, Venezüella, Kolombiya, Meksika, Peru, Şili ve Ekvador'da doğmakta olan ABD'ye bağımlı askersel-endüstri komplekslerinin gelişmesini de teşvik ediyor.

Kendi stratejisini güvence altına almak için Birleşik Amerika kanlı askersel diktatörlüklerin kurulmasına önayak oluyor ve Paraguay'daki Stroessner despotluğu ya da Haiti'deki Duvalier «hanedanı» gibi, tamamıyla çürümüş rejimleri payandallıyor.

Kuzey Amerika'nın en değişik saldırı biçimlerini şöyle bir sıralamak bile, ABD'nin izlediği militarist politikanın Latin Amerika ülkelerinde demakrasiye, bunların ulusal bağımsızlığına, ülkelerimizin içişlerine karışmama ilkesine ve barış politikasına karşı yönelik olduğunu gösteriyor.

Ülkemizin deneyimi, yakın geçmişteki Malvinas olayları, ve şimdi Şili ile Arjantin arasında Bigl boğazı üstüne olan anlaşmazlığı çözüme bağlama biçimi (bunu Vatikan aracılığıyla sağlamaya çalışıyorlar) ABD'nin İngiliz işgalcileriyle anlaşma içinde olduğunu göstermektedir. Anakaranın güney kesimindeki çok büyük doğal zenginlikleri ele geçirmek ve Güney Atlantik'in stratejik bakımdan önemli kesimi üzerinde egemenlik kurma olanakları söz konusu olunca ABD, kendi yarattığı ADÖ ve TIAR'a karşı küçümseyici tutum alıyor. ABD'nin global palanlarına göre, onun güney Atlantik'teki askersel üssü Latin Amerika ülkelerindeki demokratikleşme sürecini engellemede yardımcı olacaktır.

Malvinas adaları nedeniyle çıkan savaş Arjantin'in ve tüm Latin Amerika'nın tarihinde silinmez izler bıraktı ve kuşkusuz bu savaş onların geleceğini de etkileyecektir. Tam da bu nedenle Arjantin gericiliği ve uluslararası gericilik şimdi dış borçların «Malvinleştirilmesi»ne ilişkin uydurma tehlikenin heyecanı içinde bulunuyor, ülkemizin iç ve dış politikasını, onların deyimiyle «Malvinsizleştirmek», yani bu politikayı bağımsız karakterinden yoksun bırakmak, antiemperyalist doğrultu ve barış ülkelerine bağlılıkla ilgili en küçük imalara bile bu politikada yer verilmesini sağlamak istiyor.

Barış için savaşım, demokrasi, ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımından ayrı ele alınamaz, birbirinin karşısına ise hiç çıkarılamaz. Bu hareketler birbiriyle çelişmiyor ve birbirini dışılamıyor. Tersine birbirlerini tamam-
lıyor, zenginleştiriyor ve böylece her ikisi de güçleniyor.

Güney Amerika komünistleri yaptıkları danışma toplantısında nükleer çılgınlığa karşı savaşıma geniş sosyal ve politik güçleri çekme olasılığına inançlarını dile getirdiler. Arjantin ve Meksika devlet başkanlarının Dört Anakaranın Çağrısı⁽¹⁰⁾ denen, nükleer silahlanma yarışına son verilmesi ve nükleer savaşın önlenmesi istemini içeren belgeyi imzalaması, aynı zamanda, politika, din, bilim, kültür ve spor alanlarından Arjantin'li ünlü toplum adamlarının hazırladığı «Yaşamaya devam etmek için 100'lerin çağrısı» da, bunun birer kanıtıdır. Değişik ideolojik görüşlerine karşın bu belgeye imza atan insanlar, bizzat yaşama hakkını savunmada bölün-
müslüğe yer olmadığı görüşünden hareket etmişlerdir. Onlar nükleer roketlere sahip ülkeleri, SSCB'nin yaptığı gibi, bu öldürücü silahı ilk kullanan devlet olmama yükümlülüğünü üzerlerine almaya ve nükleer potansiyelin önce dondurulması, sonra da tamamiyle ortadan kaldırıl-
ması için anlaşmalar imzalamaya çağırma önerisinde bulundular. Arjan-
tin kamuoyu «100'lerin çağrısı»na coşkuyla yanıt verdi. ABD ve SSCB hükümetlerine iletilecek olan bu belgeyi artık binlerce insan imzalamış
bulunuyor. Toplumsal kuruluşlar, kültür ve spor örgütleri tüm ülkede çok sayıda savaş karşıtı girişimler gerçekleştiriyor.⁽¹¹⁾

Buenos Aires forumuna katılanlar savaş karşıtı ulusal hareketlerin de-
neyimini genelleştirdiler ve bu hareketlerin genişletilmesi ve geliştiril-
mesi için kararlı savaşım gereğini vurguladılar. Danışma Toplantısı'nda
Alman faşizmi üzerindeki utkunun 40. yıldönümü ile ilgili bir karar kabul
edildi. Belgede, bu yıldönümünde nükleer tehlikeye karşı dünya çapın-
daki harekete aktif katılma çağrısı yeralıyor.

DAYANIŞMANIN BÜYÜK GÜCÜ

Bugün yaşam ilerici güçlerin birliğini güçlendirmeyi ve antiemperya-
list dayanışmayı zorunlu kılıyor. Buenos Aires'te belirtildiği gibi, bu bir-
lik ve dayanışmanın barış savaşımı ile içiçe geçmesi, ABD'nin Orta Ame-
rika'da ve bütün dünyada korkunç planlarını suya düşürmek için gerekli
koşuldur. Bu planlar ise gerçek bir tehlikedir.

(10) Çağırısı Hindistan, Tanzanya, Yunanistan, İsveç, Meksika ve Arjan-
tin imzaladı. (Not Red.)

(11) Örneğin, Eğitim Bakanlığı'nın girişimiyle, 6 Ağustos günü okullarda
Hiroşima'ya atılan atom bombasının kurbanlarını anma dersi ya-
pıldı; Arjantin Futbol Federasyonu aynı gün tüm stadyumlarda maç-
lar başlamadan önce bir dakikalık saygı duruşunda bulunulmasını
kararlaştırdı; birçok kentte sergiler açıldı.

Orta Amerika ile ilgili Kissinger Komisyonu'nun raporu bize yadsınmaz bir biçimde bunu gösteriyor. Bu raporda «Santa-Fe Belgesi» maddelerinin uygulanmasının sonuçları sergileniyor ve bilinen «isyancılarla mücadele» teorisi, ABD'nin «ulusal güvenliği» ve «yaşamsal çıkarları» doktrini yenilenmiş bir biçimde dile getiriliyor. Komisyonun sonuçları, hem Demokratik Parti hem de Cumhuriyetçi Parti'deki aşırı sağcıların Latin Amerika devrimini boğma isteminde birleştiklerini gösteriyor. Bu sonuçlar Salvador, Honduras ve Guatemala'daki halk düşmanı rejimlere silah vermeye devam etme, «Contadora Grubu»nun ⁽¹²⁾ girişimlerini engelleme ve Nikaragua'ya karşı doğrudan saldırıya geçme niyetlerini doğruluyor. Komisyonun raporunda, «Bugünkü eylemler yarın neye malolursa olsun, şu aşamada eylemsiz kalmanın bedeli perspektif olarak gelecekte bize kat kat daha pahalıya çıkacaktır» deniyor.

Güney Amerika komünistleri, halklarımıza Orta Amerika'da saldırının tüm anakara için parlak bir örnek olan Küba'ya, Latin Amerika'da yeni demokratik ve devrimci atılımın simgesi olan Nikaragua'ya, gerçek bağımsızlık için savaş yürüten Salvador halkına ve öteki halklara karşı yönelik olduğunu göstermekle görevlidir.

Danışma Toplantısı'nda, tüm anakaramızda demokrasinin, adaletin, barışın ve devrimci dönüşümlerin yazgısının bugün büyük ölçüde Nikaragua'da belirlenmekte olduğu belirtildi. Bu nedenle, Nikaragua halkının yazgısını özgürce belirleme hakkını savunmadan yana ve ABD'nin askersel karışmalarına karşı eylemlere, giderek daha geniş bir ideolojik yelpazeyi oluşturan toplumsal ve politik güçler katılıyor. Buenos Aires'de kabul edilen özel bir kararda, bölge komünistlerinin bunu iyi kavraması ve ortaya çıkan olanaklardan yararlanarak devrimci Nikaragua ile dayanışmayı, sektirlikten uzak, geniş kapsamlı ve güçlü bir harekete dönüştürmek zorunda oldukları vurgulanıyor.

Ülkemizde Nikaragua ile dayanışma artık sol güçlerin sınırlarını aşmış bulunuyor. Bu dayanışma bugün tüm demokratik partilerin önde gelenlerini, toplumsal ve sendikal örgütlerin liderlerini birleştiriyor ve değişik eylemlerde, ülkemizin dört bir yanında Sandino'nun yurdunu destekleme kamiteleri kurulmasında ifadesini buluyor.

DARBECİLİĞİN ÖNÜ KESİLMELİDİR

Buenos Aires'de demokratikleşme sürecinin gelişmesi, anakaradaki gerici darbelere son vermeyi sağlayacak deneyimlerin analiz edilmesiyle sıkı bağ içinde ele alındı. Toplantıda belirtildiği gibi, anayasal istikrarın

(12) Bak: Edgar Oaicedo. «Contadora Grubu nedir?» Barış ve Sosyalizm Sorunları, 1984, s. 9.

sağlanmasıyla yığınsal savaşımın gelişmesi için, işçi sınıfının politik ve sendikal birliği ve örgütlülüğünün pekiştirilmesi için en uygun koşullar, dolayısıyla devrimci güçlerin kuvvetlenmesi için elverişli ortam yaratılmış olacaktır. Tarihin gösterdiği gibi, ülkemizdeki her gerici askersel darbe yalnız bunalımın derinleşmesine yolaçıyor. Bunalım ise her şeyden önce emekçileri eziyor. Darbeciler, yaşamın tüm alanlarını kapsayan baskı organları yaratıyor. Cumhuriyet kurumları birer karikatür haline getiriliyor ya da tamamiyle kaldırılıyor. Devlet aygıtı bir örümcek ağını andırıyor ve bu ağın iplerini koparmak çok zor oluyor.

Danışma Toplantısı'na katılanlar bölgedeki militarizmi, silahlı kuvvetlerin rolünü daha derinlemesine incelemek gerektiği sonucuna vardılar. Pentagon bunlara dayanarak, sözümona «ulusal güvenlik doktrini»ni dayatıyor. Gerici militarist güçlerin içyüzünü somut bir olgu olarak açığa vururken komünistler, kapitalist devlette ordunun sömürücü sınıflara hizmet ettiği, onların çıkarlarının bekçiliğini yaptığı gerçeğinden hareket ediyor. Bu arada, dünya çapındaki güçler orantısında ve yığınların bilincinde oluşan gelişmeleri de gözden kaçırmamak gerekir. Bu gelişmeler belirli ölçüde silahlı kuvvetlere, en başta bağımlı ülkelerin ya da emperyalist saldırı tehdidi altında bulunan devletlerin silahlı kuvvetlerine de yansıyor. Sonuç olarak, toplumun sorunları silahlı kuvvetleri de etkiliyor. Bu nedenle değişik halk katmanları arasında çalışırken komünistler orduyu gözden uzak tutmamalı, oligarşinin ve emperyalizmin ordu mesuplarını sınırsız etkilemesine izin verilmemelidir. Demokratik ve ilerici güçlerin görevi, silahlı kuvvetleri kazanmak için savaşmak, onları demokrasiyi ve ulusal egemenliği savunma davasına çekmektir.

Anakardaki son bir dizi askersel darbenin analizi sonucunda belirtildiği gibi, emperyalizmin izlediği istikrarı bozma politikası yalnız devrimci nitelikli hükümetlere karşı yönelik değildir. Gericilik, uluslararası oligarşinin çıkarlarına ve emperyalizmin global militarist stratejisine dokunan ulusal burjuvazinin yönetimindeki reformist ve demokratik süreçlerin gelişmesini de engellemeye çalışıyor.

Danışma Toplantısı Güney Amerika komünistlerinin her çeşit gerici darbe girişimini boşa çıkaracak güçlerin ulusal çapta ve anakara çapında birliğini sağlama kararlılığını yeniden ortaya koydu.

DIŞ BORÇLANMA, SALDIRI BİÇİMİDİR

Daha önce de belirttiğimiz gibi, ABD Latin Amerika'da yalnız askersel değil, aynı zamanda mali-ekonomik saldırıya da başvuruyor. Bu, anakaramızda iyi biliniyor. Bağımlılık, emekçileri sefalet ve geri kalmışlığa mahkum ediyor. Örnek olarak dış borçlanma gösterilebilir. Son dokuz

yılda dış borçlar % 400 artarak 350 milyar dolara çıktı. Şöyle ki, «Üçüncü Dünya»nın tüm borçlarının neredeyse yarısı bölgemiz ülkelerine düşüyor.

Devletimiz üzerindeki sömürgeci ezgi ve soygunun bu yeni biçimi «şantajın ve politik-ekonomik dayatmanın modern bir aracı durumuna geldi.» Emperyalizm bu aracı kullanarak «kendi sistemindeki bunalımın ve silahlanma yarışının yükünü halklara ödetmeye çalışıyor». ⁽¹³⁾ Bu, aynı zamanda, ülkelerimizin politik ve ekonomik yaşamında egemen durumda bulunan oligarşinin ve emperyalizm yanlısı büyük burjuvazinin uyguladığı politikanın bir sonucudur. Onlar ülkelerimizin ekonomilerini derin bunalım içinde bulunan kapitalizmin mali sistemine bağlıyorlar.

Dış borçların büyük bir bölümü, büyük yabancı kapitalist bankalara, en başta ABD bankalarına ödenecek bir sıra faiz hesaplarından oluşuyor. Borçlanmalar, bölgemizden, yatırdığı sermayeden çok daha büyük kârlar sağlayan çokuluslu dev tekellerin soyguncu politikası yüzünden olmuştur.

Somut olarak Arjantin'den söz edersek, biz şuna kesinlikle inanıyoruz ki, dış borçlar sorununun olumlu ya da olumsuz çözümü ülkenin politik geleceğini kaçınılmazlıkla etkileyecektir. Bu nedenle AKP yığınları hükümet üzerinde baskı yapmak ve onu Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) diktasını reddetmeye zorlamak için aktif eylemlere çağırıyor. Bu somut eylemlere örnek olarak, IMF'nin politikasına karşı, gençlerin politik örgütlerinin girişimiyle gerçekleştirilen protesto yürüyüşünü anımsatalım. Bu harekette komünistler ve Peronistlerin yanı sıra hükümet partisinin ve daha bir düzine başka gurubun gençlik örgütleri de yar alıyor. Buenos Aires'te ve ülkenin öteki kentlerinde yapılan bu eyleme 150 binin üzerinde insan katıldı.

Ancak borçlanma sorunu çözümden henüz uzaktır. Ve, kuşkusuz, zamanla bu sorun daha da sertleşecektir. Çözümün uzaması yalnız halklarımızın baş düşmanı olan ABD emperyalizminin güçlenmesine yarayacaktır.

İŞÇİ SINIFININ BİRLİĞİ İÇİN

Bölgemizde yükselen demokrasi savaşımında ve antiemperyalist savaşımında işçi sınıfının rolü sorunu, haklı olarak, tartışmalarımızın odak noktasını oluşturdu. Anakaramızın işçi hareketinde gözlenen yeni gelişmeleri derinlemesine irdelene «bu hareketin birliğini geliştirme, emekçilerin yığın örgütlerini güçlendirme, taktik sorunlarını öğrenme (bunlar birliği kalaştıran ya da engelleyen tüm etmenlerin tam olarak belirlenmesini sağlayacaktır), her ülkede sendikalar arasında en geniş eylem

⁽¹³⁾ Nueva Era, 1984, s. 22.

birliğini, onların savaşındaki çabalarının tüm anakarada eşgüdümünü sağlama» ⁽¹⁴⁾ gereği üzerinde önemle durdu.

Buenos Aires'de toplanan komünistler, işçi hareketinde oluşan değişikliklerin ışığında, «ortak eylemlerin yolunu açacak ve sonuçta anakaranın tüm sendikalarının organik birliğini sağlayacak yeni, kararlı girişimler araştırmak» ⁽¹⁵⁾ gereğini vurguladılar.

Bu bağlamda, Danışma Toplantısı'nda Bolivya İşçi Merkezi'nin tüm Latin Amerika proleteriyasına IMF'nin politikasına karşı ve Bolivya hükümetinin dış borç ödemelerini durdurma kararını desteklemek için eylemlerini koordine etmeye davet eden çağrısına özel bir dikkat ayrıldı. Toplantıda, böylesi örneklerin izlenmeye değer olduğu belirtildi. Toplantıda alınan kararların birinde, «işçi hareketinin eylem birliğini geliştirme ve koordine etme» ve «değişik düzeylerde ve uluslararası forumlarda sözü edilmiş olan geniş olanakları» gözönüne alarak, IMF'ye karşı «savaşkan çıkışlara yığınları esinlendirme» ⁽¹⁶⁾ tavsiyesinde bulunuluyor.

MARKSİZM-LENİNİZM'İN YARATICI GÜCÜ

Buenos Aires Bildirisi'nde şunlar belirtiliyor: «Latin Amerika ve Karayipler bölgesi komünist partilerinin Havana'daki (1975) danışma toplantısında vurgulandığı gibi, partilerimiz dünya komünist hareketinin bir parçasıdır. Partilerimiz Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ilkeleri üzerinde dimdik ayaktadır. Biz, tarihin akışını değiştiren, sömüren ve sömürülenlerin olmadığı yeni toplumu yaratan güçlü selin bir koluuz».

Tartışmalar sırasında, Marksizm-Leninizm'in ve proleterya devriminin genel yasalarının bütün ülkeler için aynı olduğu belirtildi. İşçi sınıfının ve halkın düşmanlarına, Marksizm'i çarpıtan ve yozlaştıran herkese karşı ideolojik savaşımı güçlendirme gereğine işaret edildi.

Pratik, sosyalizmin kapitalizm üzerindeki yadsınmaz üstünlüğünü, bağımlılık içine itilen halklarımızın gözleri önüne seriyor. Küba delegasyonunun raporu bu bakımdan son derece ilginçti. Latin Amerika'da gayri safi milli hasıladaki ortalama artış 1983'de % 3,3 iken, küçük Küba'da bu artış oranı % 5,5 oldu. Anakarada hüküm süren alfabetizlik tam da Özgürlük adasında ortadan kaldırıldı; işsizlik ve açlık gibi sosyal felaketler tam da orada tarihe karıştı; sağlık hizmetleri tam da Küba'da hızla gelişti.

⁽¹⁴⁾ Agy, s. 27.

⁽¹⁵⁾ Agy, s. 28.

⁽¹⁶⁾ Agy, s. 26.

⁽¹⁷⁾ Agy, s. 23.

Toplantıya katılanların belirttiği gibi, bizim ideolojik savaşımızın ana doğrultusu, SSCB ve tüm sosyalist toplulukta somutlaşan reel sosyalizmi savunmak, antisovyet ve antikomünist yalanı açığa vurmaktır. Halklara göstermek gerekir ki, «insanlığın yaşamakta olduğu son derece önemli sürecin, kapitalizmden sosyalizme geçişin güvencesi, dünya sosyalist sisteminin bizzat varlığı ve güçlü gelişmesidir». ⁽¹⁸⁾

BİRLİĞİ GÜÇLENDİRME UĞRUNDA

Buenos Aires'deki toplantıda, çıkarılabilecek başlıca sonuçlardan biri olarak şu sergilendi: Yaklaşımlardaki kimi farklara karşın, uluslararası komünist hareket politik gelişmenin çözümleyici sorunlarına ilişkin toplantılar yapabiliyor ve eylemlerini koordine edebiliyor.

Bütün delegasyonlar, nükleer savaş önleme davasına katkılarımıza ilişkin sorunları görüşmek üzere komünistlerin bir dünya forumunun toplanması için aktif çalışma isteminde birleştiler. Biz inanıyoruz ki, böylesi bir danışma toplantısı hem gereklidir hem de olanaklıdır. İnsanlığın yaşamını savunma görevinin son derece önemli olması nedeniyle gereklidir. Bu boyutlarda bir konferansın yapılmadığı uzun yıllar boyunca, hareketimiz içinde yeralan partilerde, barışın korunmasının tarihsel sorumluluğunu birlikte üzerlerine almaları gerektiği anlayışının güçlendiği için olanaklıdır. Bu konuda alınan özel kararda şöyle deniyor: «Güney Amerika komünist partileri bu tavsiyeyi, tüm dünya halklarının çıkarlarına uygun olan bu girişimi ele almaları için bütün komünist ve işçi partilerine iletacaktır.» ⁽¹⁹⁾

Buenos Aires Danışma Toplantısı'nın sonuçları ve kararları, Latin Amerika komünist hareketinin yüksek olgunluk düzeyini ortaya koyuyor.

Yaptığımız tartışmalar, her ülkede ve bütün olarak bölgemizde toplumsal ve ulusal kurtuluş savaşının yükselmekte olduğunu gösterdi. Bu savaşın gelişme tempoları her ülkede aynı olmasa da, savaşım yeni biçimler alıyor, büyük örgütsel ve eylemsel deneyimi yığınlara taşıyor. Biz komünistler başarılarımızdan ve geçici yenilgilerimizden önemli dersler çıkarıyoruz.

Komünist partilerinin rolü ve devrimci dönüşümler sürecinin en genel yasallıkları, anakaramızdaki gelişme ve olgulara şu ya da bu biçimde yansıyor. Tartışmalara katılanlar bu gelişmelerin yönlendirilmesi sorunu üzerinde önemle durdular ve komünistlerin etkisini daha da artırmak için kardeş partilerin eylemlerinde eşgüdümü ve birliği güçlendirmek gerektiğini vurguladılar.

⁽¹⁸⁾ Agy, s. 23.

⁽¹⁹⁾ Agy, s. 28.

Çok yönlü işbirliği sorunu Danışma Toplantısı'nın tüm çalışmalarından kızıll bir şerit gibi geçiyordu. Halkların kutsal bir hakkı olan sosyal-ekonomik sistemini özgürce belirleme hakkını savunmak üzere dış emperyalist karışmaya karşı savaşımında anakaranın geniş güçlerini, halklarını ve hatta hükümetlerini güçlendirmek için koşulların bugün mevcut olduğuna inanıyoruz.

Sorunların özlü analizinin yanı sıra, Danışma Toplantısı'nın başka bir niteliği, yoldaşlık ruhunun egemen olmasıydı. Canlı ve rahat tartışmaların içtenlik, kardeşlik havası, beklediğimizden daha büyük sonuçlar elde edilmesini sağladı. Her parti kendi deneyimini anlattı ve yoldaşların anlattıklarından kendileri için en büyük yararı sağlamaya çalıştı. Aklımızı, gücümüzü ve eylemlerimizi birleştirmemiz gerektiği, Buenos Aires'de defalarca vurgulandı. Partiler arasında enformasyon değişimi ve partilerarası bağlarla ilgili bir komisyon kurulması kararlaştırıldı.

Biz, Güney Amerika komünistleri, bu forumdan politik ve ideolojik bakımdan daha da zenginleşmiş olarak çıktık. Kardeş halkların, onların işçi sınıfı ve partilerinin deneyimlerini özümseyerek biz, daha da güçlendik. Nesnel durumun ve toplumsal-politik süreçlerin açıklanabilmesi için gerekli bilgilerimiz daha da genişledi. Danışma Toplantısı anakaramızın ülkelerini demokrasiye, toplumsal genliğe, barış ve sosyalizme götürececek yolu aydınlattı.

Sınıfsal, Yurtsever Bir Konum

Horilaos Florakis

Yunanistan Komünist Partisi
MK Genel Sekreteri

Bu yıl 67. yıldönümünü kutladığımız Büyük Ekim Sosyalist Devrimi kapitalist dünyada emekçiler üzerinde çok büyük bir etki yaptı. Ekim Devrimi, emperyalizmin köleleştirdiği bağımlı ve sömürge ülkeler halklarını kurtuluş savaşı için ayağa kaldırdı. Marksizm-Leninizm'in kurucularının öngördüğü gibi bu ülkelerde güçlü ulusal kurtuluş hareketleri doğdu. Heterojen bileşimleriyle, değişik olgunluk derecesi ve ideolojik yönelimleriyle, işçi sınıfının devrimci hareketine ivme kazandıran ve çoğunca onunla içiçe geçen kurtuluş hareketleri sömürgecilik sisteminin temellerini sarstı. Bu savaşım daha başından, emekçi halkın ilk devletinin, Sovyet ülkesinin desteğini gördü.

Emekçi halkın kapitalistlerin ve toprak ağalarının boyunduruğundan kurtulma savaşımının bayraktarı olan işçi sınıfı ezgi altındaki halkların doğal bağlaştığı olarak öne çıktı. Marksizm-Leninizm'in kurucuları her zaman işçi sınıfının ulusal kurtuluş davasına yapacağı katkısı proletaryanın doğal bir görevi olarak görmüşlerdi, çünkü «Başka bir halkı köleleştiren bir halk kendi zincirlerini örmektedir». (1)

Birinci Dünya Savaşı'ndan kısa bir süre önce, şurası açık olarak ortaya çıkmıştı: Kapitalizme ve her türlü baskıya karşı ardıcıl olarak direnen tek sınıf olan işçi sınıfının, devrimci güçlerin desteği olmaksızın emperyalist baskı durdurulamazdı. Ancak, öteki Marksist tezlerin yanı sıra, Marks ve Engels'in ulusal sorun ve sömürge sorunu üzerindeki devrimci görüşleri İkinci Enternasyonal'in liderleri tarafından sapıtırıldı ve bunlara ihanet edildi. Bellibaşlı sömürgeci güçlerin, – İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda ve ötekiler – sosyalist partilerinin liderleri «kendi» sömürgelerindeki kurtuluş savaşlarını desteklemeyi reddettiler.

Bolşevik Partisi ve en başta Lenin, bu yeni aşamada, emperyalizm aşamasında ulusal sorun ve sömürge sorunu üzerine komünist konumları belirlemek ve milliyetçi şaşırtmacalara ve soruna nihilist yaklaşıma son vermek için çok çaba harcadılar. Bolşevik Partisi çok açık bir dille şunu ilan etti: Çağımızda, Marksist bir parti için ulusal sorunun çözümü işçi sınıfının sosyalizm için savaşımının ayrılmaz bir parçasıdır ve bu savaşıma bağlıdır. Sömürge ve bağımlı ülkelerdeki halkların savaşımı dünya çapında geniş bir kurtuluş savaşımının parçasıdır, işçi sınıfı ve onun

(1) K. Marks ve F. Engels, Yapıtlar, c. 16, s. 407 (Rusça).

Marksist-Leninist partisi her kurtuluş savaşımını ve ulusların kendi yazgılarını belirleme haklarını kararlılıkla destekler.

Ulusal sorunun çözümünde Leninist ilkeler Ekim Devrimi'nin sonuçlarıyla ve Sovyetler Birliği'nin kurulmasıyla (1922) yaşama geçti. Ekim Devrimi, kapitalist çağın eski uluslarının sosyalist uluslar olmaları için yolu açtı ve yeni yeni sosyalist ulusların doğmasına yardım etti. İkinci Dünya Savaşı'nda Hitler faşizmine karşı kazanılan zafer, halkların özgürlük ve bağımsızlık savaşımı açısından çok büyük bir öneme sahipti. Savaşta 20 milyon evladını yitiren Sovyetler Birliği buna belirleyici bir katkıda bulundu. Bu büyük zafer, insanlığı Hitler faşizminden kurtardı ve bir dizi Avrupa ve Asya ülkesinin kapitalizmden, militarizmden ve geçmişi artıklarından kurtulmasını getirdi.

Sosyalizmin böylesine, yeni bir çağ yaratan kazanımları, yüzyılların sömürge sisteminin çözülmesiyle birlikte yürüdü. Savaştan sonraki ilk onyıllarda 70'i aşkın yeni bağımsız devlet doğdu. Sosyalizmin bir dünya sistemine dönüşmesi ve sömürge sisteminin parçalanması, emperyalizmin zararına, ilerleme güçlerinden yana yeni bir tarihsel değişimi belirliyordu.

İLERİCİ GELENEKLERE BAĞLILIK

1918 yılında Yunanistan Komünist Partisi'nin kurulmasından bu yana (başta adı Sosyalist İşçi Partisi'ydi) partinin teorik faaliyetlerini, politikalarını ve pratik çalışmalarını yönlendiren devrimci Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi olmuştur. Hatta kuruluşundan önce bile, Yunanistan'daki komünist gruplar, Balkanlar'daki devrimci sosyalist partilerle işbirliği içinde, Birinci Dünya Savaşı'na karşı çıkıyorlardı. Yani, ulusal sorunun halkların çıkarları doğrultusunda çözümü ve ülkenin baskıcı yabancı bağımlılığından kurtarılması için savaşımında partimiz sağlam bir temele sahipti.

Kuruluşunu izleyen ilk aylarda parti, emperyalizmin Sovyet Rusya'ya silahlı müdahalesine Yunanistan'ın katılmasına karşı çıktı. Yürütülen askersel kampanya boşa çıktı. Halkımız böyle bir müdahaleyi istemiyordu. Daha sonraki gelişmelerin de göstereceği gibi bu, hem uluslararası işçi sınıfı hareketine hem de Yunanistan'ın yaşamsal önemdeki ekonomik, politik ve öteki çıkarlarına tersti.

Kuşku yok ki, YKP'nin politikası bir gecede olgunluk kazanmadı. Kadrolarımızın Bolşevik Partisi'nin, Lenin'in partisinin ulusal sorunun teorik ve pratik çözümüne yaptığı değerli katkılarını özümsemelerinden önce yıllar geçti. Parti, sorunu azınlıkların haklarını savunma sorununa indirgeme eğilimi gibi yanlışları gidermek zorundaydı.

Bu, genel hatlarıyla 1934 yılında MK Plenumu'nun Komünist Enternasyonall'in de yardımıyla partimizin stratejisinin tanımlanmasından sonra yapıldı. Plenum, Yunanistan'da durumun yabancı sermayeye sıkı bağımlılık ve bu bağımlılık sonucu ülkede sanayinin ve genellikle üretici güçlerin çarpık ve yetersiz bir gelişmeyle belirlendiğini vurguladı. Kırsal alanda geçmişin yarı-feodal kalıntıları ve azınlıkların ezilmesi, o zaman yine ülkede durumla ilgili olarak dikkat çekilen noktalar arasındaydı.

Ayrıca bir başka kararında Plenum, belibaşlı emperyalist güçlerin Yunanistan'ı şu ya da bu bloka çekip onu Balkanlar ve Ortadoğu'da kendi politikasının aracı olarak kullanarak kendi denetimleri altına aldığını belirtiyordu. Ülkedeki egemen sınıfların tutumu da bunu kolaylaştırıyordu. Yunanistan emekçileri, işçi ve köylüleri, sayısız vergi yükümlüsü, hem yerli hem de yabancı sermayenin çifte sömürüsüne uğruyordu.

Dünya emperyalist sisteminde bağımlı bir ülke olarak Yunanistan'ın tuttuğu yeri ve öteki etmenleri gözönüne alan parti programı konusundaki Plenum kararı şu sonuca vardı: Yunanistan'da önde duran devrim, gerici oligarşiye karşı çetin savaşımın doğrultusunda hızla proleter sosyalist devrime gelişme eğilimi gösterebilecek bir burjuva-demokratik devrim olacaktır.

1934'de kabul edilen stratejide vurgunun dış bağımlılık üzerine konulması, Yunanistan Komünist Partisi'nin işçi sınıfının yönetiminde antiemperyalist bir savaşım için halkı birleştirmesini büyük ölçüde sağladı.

Faşizmin dünyada ve ülkemizde tırmanmasına denk düşen bu çalışmalar doğrultusunda parti, faşizm ve savaşa karşı savaşımında işçi sınıfının muhtemel geçici ve sürekli bağlaşıklarına ilişkin gününü doldurmuş ve hatalı, sekte ve sağ oportünist görüşlerin üstesinden gelmeye çalıştı. Komintern'in 7. Kongresi, bu konuda komünist partilerine büyük yardımda bulundu.

Halkın yurtsever ve demokratik geleneklerine bağlı olan Yunanistan Komünist Partisi, egemen sınıfların ana gruplarınca kabul edilmiş, ülkeyi İngiliz, Fransız ve öteki emperyalistlerin kölesi durumuna getiren politikayı kınadı. Parti, çağdaş, evrensel açıdan geçerli devrimci bir ideolojiyi, geleneklerini de gözönüne alarak halka aşılacak için büyük çaba gösterdi. Bu, eski Yunan devletinin kurulmasından sonra dışarıdan getirilen bir krala karşı daha o yıllarda söylenen bir türküde anlatımını buluyor. Türkünün bir satırı şöyle: «Yabancı çekirgeye daha ne kadar tahammül edeceğiz?»

YKP, yabancı güçlere, köleliğe, kimilerinin aşılamaaya çalıştığı dalkavukluğa «her şeye kadir» ABD ve NATO'ya boyun eğme görüşüne tutarlı ve sürekli olarak karşı çıkan tek Yunan partisidir.

Partimiz emperyalistler ve onların suç ortaklarının dizginlerinden bo-

şanmış antikomünizm ve antisovyetizmine hep kesinkes sert bir karşılık vermeyi becermiştir. Partimizin ulusal sorunlar konusunda kendi politikası olmadığı, partimizin «Moskova'nın borazanı» olduğu yolundaki iftiraları reddederiz. Partimizin işçi sınıfı ve emekçilerin sözcüsü olduğunu onlar da çok iyi biliyorlar. Partimiz kendi saflarından gerçek kahramanlar, enternasyonalist yurtseverler, barış ve insanların mutluluğu için savaşan, imrenilecek büyük insanlar çıkarmıştır.

Partimizin uzun tarihinde hem zaferler, hem gerilemeler olmuştur. Ama parti, Marksist-Leninist konumları üzerinde hep sağlam durmuştur. Teorik cephaneliğini geliştirdikçe ileri doğru yürüyüp, ülkenin işçi sınıfı ve emekçilerine umut aşılayarak çetin, zaman zaman kritik durumlardan çıkış yolları bulmuştur. Sıradan insanlarla içten, canlı kalıcı bağlar kurma konusunda Yunanistan'da hiçbir parti, kendisini YKP ile karşılaştıramaz. YKP'nin halk arasında derin, geçmişe uzanan kökleri vardır. Kasım ayında 66. kuruluş yıldönümünü kutlayacak olan partimiz, büyük amacı sosyalizme kararlılıkla erişme çabası içinde konumlarını koruyor.

SINIFSAZ OLÇUT

Marks ve Engels, «Komünist Partisi Manifestosu»nda, komünistlerin ulusal sorunlara yaklaşımını şöyle formüle ettiler: «Proletarya, en başta politik egemenliği kazanması gerektiği için, ulusun önde gelen sınıfı durumuna yükselmeli, sözcüğün burjuva anlamında olmamakla birlikte, kendisi de şimdiye kadar ulusal olan bir ulus biçiminde kendini oluşturmalıdır.» (2)

Ulusal çıkarlar, sınıf çıkarlarıyla özdeş değildir. Her ikisi de görece özerktir, ama birbirlerinden ayrılmaz, çokçası da içiçe geçer, kenetlenirler. Tarihin değişik dönemlerinde, değişik uluslararası durumlarda değişik biçimlerde bir araya gelirler.

Ulusal hareketlerin biçim, anlam ve önemleri, tarihsel dönemlerin birinden ötekine değişir. Artık onlar başlangıç dönemindeki gibi değildir. Ulusal hareketler, durumdan duruma da değişiklikler gösterir. Marksizm-Leninizm, her ulusal savaşımı, ona hangi sınıfın yol gösterdiği, uluslar ve milliyetler arasında ilerleme ve barışçıl işbirliği için halkların genel çabalarında bu savaşımın tuttuğu yer açısından değerlendirir. Burjuvazi, ulusal çıkarlardan sözettği zaman, onun özünde kendi politikasının dayattığı çıkarların sözkonusu olduğunu akılda tutmalıyız.

Sosyal olguların incelenmesinde sınıfsal yaklaşım, hiçbir biçimde bu olguların ulusal yönlerini küçümseme demek değildir. Ulusların ortaya

(2) K. Marks ve F. Engels, Yapıtlar, c. 4, s. 444.

çıkışını ve sorunun evrimini de açıklayan nesnel nedenler vardır. Biz, ulusal toplulukların, halkların yurtsever özlemlerinin, duygularının önemini yadsımıyoruz. Bizim enternasyonalizmimiz, kapitalizm koşullarında ulusal ve uluslararası tekellerin işçileri sömürmesi gerçeğinden, sosyalizm için savaşım genel ülküsünden doğar. Enternasyonalizm, bizi milliyetçilik ve şovenizmin göstergelerine karşı korur, ama bu hiçbir biçimde, ulusal çıkarların gözardı edilmesi anlamına gelmez. Komünistler ve bağlaşıklarının ön saflarda olduğu pekçok ulusal kurtuluş hareketi bunu göstermiştir. Komünistler öteki güçlerle, onlar bu savaşıma katıldıkça hep geniş biçimde işbirliği yapmışlardır. Hitler faşizmine karşı büyük savaşı hatırlayalım.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde ve öteki burjuva devletlerinde egemen sınıf, kendi uluslarını temsil etmeyi çoktandır bir yana bıraktılar. İkinci Dünya Savaşı sırasında tepedeki pekçok oligarşik grup, kendi sınıf egemenliklerini koruyabilmek için ulusal çıkarlara aykırı davrandı. Yunanistan da içinde, kimi ülkelerde bunun sayısız örnekleri vardır. Bu zenginler grubu, faşist istilacılarla işbirliği yapıp, kendi dar sınıf çıkarlarını ilerletmek için ulusal çıkarlara ihanet ettiler. Şimdi de, NATO ülkelerindeki yöneticilerin bellibaşlı kesimleri, kendilerini birbirinden ayıran çelişkiler olmakla birlikte, ulusal çıkarları hegemonyacı ABD emperyalizminin dayatmalarına büyük ölçüde bağımlı kılıyorlar.

YKP ve yandaşlarının karşı karşıya bulunduğu bellibaşlı görevlerden biri, ulusal egemenliğimize el atan ve ülkemizin bağımlılığını artıran ABD ve NATO politikasına karşı direnmektir. Biz komünistler, halkımızın gücüne dayanarak ve aynı zamanda öteki halkların desteğiyle, bu görevi yerine getiriyoruz. Bunun karşılığında, Yunan halkı, bu halkların emperyalizme karşı savaşımalarını destekliyor. Türk şovenistlerinin yarattığı tehdidi hatırlatıp, «ulusal birlik» adına, YKP'den antiemperyalist savaşım bayrağını dürmesini isteyenler var. Bunlar, bizim sağcı antikomünistler ve sosyalist ulusal reformistler gibi, onların izinde giden sözümona «iç» partinin yöneticileri gibi, kendi politikalarına benzer bir politika izlememizi istiyorlar. Böyle bir politika, hem kendi ilkelerimize, hem de halkın çıkarlarına ihanet olur.

EMPERYALİST DAYATMAYA KARŞI

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, ABD emperyalizminin yayılmacı ihtirasları sonucu, bir bakıma Yunanistan «soğuk savaş»ın etkilediği ilk bölge oldu. ABD'nin bağlaştığı Britanya'nın da «hak»kını teslim etmek gerek. Okuyucuya, «soğuk savaş»ın Fulton konuşmasında Winston Churchill tarafından ilân edildiğini hatırlatmak isteriz. Daha sonra pek çok cana malolan, Hiroşima ve Nagazaki örneğinde olduğu gibi büyük

yıkımlara yol açan Birleşik Amerika'nın «her şeye kadir» olduğu yolunda geçici başdönmesi ve kendi kendini aldatması, ABD emperyalizminin ülkemize karşı hareketlerinde kendini gösterdi.

Sovyet ordularının Balkanlar'da taarruzuyla 1944'de Yunanistan'ı kurtaran EAM ⁽³⁾ zaferinden 29 ay sonra, Mart 1947'de Başkan Harry Truman'ın karaünlü «doktrin»ini ilân etmesiyle bu zafer geçersiz kılındı. Bu doktrin, dünya egemenliği peşinde koşan ABD emperyalizminin taarruzunun başlangıcı oldu. Yunanistan'ı 1946–1949 yılları arasındaki iç savaşta iten dişleri dökülmüş İngiliz «aslan»ını da, aynı zamanda ABD bir kenara itti. Her iki durumda da ülkemizde emperyalizme destek verenler, en azılı gericiiler oldu. İlerici güçler ulusal bağımsızlık ve demokrasi savaşını vermek zorunda kaldılar. Bunun sonucunda, Yunan halkı tarifsiz acılar çekti. Yunanistan Komünist Partisi'nin kuruluşunun 60. yıldönümü dolayısıyla Merkez Komitesi'nin yaptığı açıklamada, «önce İngiliz, daha sonra ABD emperyalistlerinin silahlı müdahalesi, Yunanistan'ın İkinci Dünya Savaşı sonrası kara talihinin ana kaynağıdır» deniyor.

Küçük Yunanistan'da yaklaşık yarım milyon insan, ulusal kurtuluş savaşımında yaşamını yitirdi. Ulusal direnişimize karşı İngiliz ve ABD emperyalizminin müdahalesi, iç savaşta halk güçlerinin yenilgisine yol açtı, daha onbinlerce insanın canına maloldu ve derin yaralar açtı.

Ama saflarından onbinlerce özverili savaşçı çıkaran Yunanistan Komünist Partisi'nin eğittiği Yunan halkı direnme gücünü ve sağlamlığını, ulusal bağımsızlık, demokrasi, barış ve ilerleme davasına güvenini gösterdi.

Yunan-İngiliz silahlı çatışması (Aralık 1944) ve iç savaş tutuşturan ABD müdahalesinden bu yana halkımız ulusal bağımsızlığın savunulması için zorlu bir savaşımı yürütüyor. ABD ile ülke içindeki gerici güçlerin bağlaşıklığı sonucu, Yunanistan'da ABD ve NATO askeri üslerinin kurulması, ülkemizin bu saldırgan bloka ve AET'ye çekilmesi vb. gibi alınan bu kararlar, Yunanistan'ın egemenliğini gitgide sınırlandırıp dışa bağımlılık zincirlerini pekiştirdi.

Bütün bu sınırlamalar, hem geçmişte, hem de bugün «Yunanistan'a el atan» Varşova Antlaşması ülkelerinin «tehdit»ine karşı Yunanistan'ı koruma bahanesiyle dayatıldı. Bu yalanı kılıf edinen Birleşik Amerika ve onun NATO'lu bağlaşıkları, 1967 yılında hain albaylar cuntasını dayattılar. Cunta, yedi yılı aşkın bir süre halka karşı despotluk uyguladı, Yunanistan'a ve Kıbrıs'a ihanet etti, bölgede barışa karşı tehdidi artırdı.

Öyleyse sürekli dışardan direktifler alan kim? Bunlar, dünyada durum

⁽³⁾ Yunan halkının faşizme karşı savaşını yöneten Ulusal Kurtuluş Cephesi adlı örgütün kısa adı. (Not Red.)

emperyalizmin zararına kökten değişmiş olduğu halde, hâlâ ABD ve NATO'nun militarist planlarına su götürmez biçimde yapışıp kalanlardır. Bu planlar, başka şeylerin yanı sıra, ABD ve NATO'ya bağımlı olan Ege ülkelerinin ve barışın yararına ters düşüyor.

Çalışmasındaki politik ve örgütsel eksiklikleri gideren Yunanistan Komünist Partisi'nin kararlı tutumu, geniş bir sol cephenin kurulması ve uluslararası dayanışma sayesinde, Yunan halkı İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, ivedi istemler için, tümüyle hak kazandığı daha iyi bir yaşam için, cuntanın yıkılması ve demokrasinin yeniden kurulması için ivedi istemleri uğrındaki savaşımında önemli kazanımlar elde etmeyi başardı.

27 yıllık sürekli gizlilikten sonra YKP'nin legalleşmesini izleyen günlerde, rejimin otoriter eğilimlerine karşı, gerçek bir demokratikleşme, bağımsız ekonomik gelişme ve barış için, değişik yığınsal eylemlerle dolu çalkantılı bir dönemden geçti.

Kapitalist dünyadaki ekonomik bunalım, emekçilerin yaşam düzeyini düşürerek Yunanistan'a da darbesini vurdu. Sağı erkten uzaklaştırma gereği, 1980 yazında YKP Merkez Komitesi tarafından özellikle vurgulandı. Bu istem, parti dışında da geniş destek kazanan bir slogan haline geldi.

İlerici demokratik güçler Ekim 1981'deki seçimlerden kazançlı çıktı. Yabancı üslerin sökülüp atılmasını, Yunanistan'ın NATO ve Ortak Pazar'dan çekilmesini isteyen Yunanistan Sosyalist Hareketi (PASOK), egemen parti durumuna geldi.

YKP, halka Ekim'de gerçekleşen değişikliğin Yunanistan'ın gereksinim duyduğu değişikliklere doğru belirleyici bir ilerleme olmaktan çok uzak olduğu uyarısında bulundu. Parti, yapısal ve öteki reformların giderek kapitalizmin dönüşümü ve yeni bir sosyal sisteme yol açacağı görüşünü reddetti. Parti, aynı zamanda, gerçi finans oligarşisinin bir kesimi böyle bir değişikliğe bel bağlamış olsa da, devlet erkinin tutucu Yeni Demokrasi Partisi'nden PASOK'a geçmesini yalnızca «bir nöbet değişimi» diye niteleyen basitçi görüşe de karşı çıktı.

Yunanistan Komünist Partisi'nin 1978 yılında yapılan 10. Kongresi, Yunan toplumunda ana politik çelişkinin, bir yanda antiemperyalist, anti-tekel güçler, öte yanda tekелci oligarşi ve emperyalizm arasında olduğunu vurguladı. Buna dikkat çekmek neden önemliydi? Halka, içinde bulunduğu koşulların yerli tekeller ve uluslararası emperyalizm arasındaki bağlaşıklığın egemenliği sonucu kötüye gittiğini göstermek gerekiyordu. Bu, PASOK politikası ve ülkede genel durumun çelişkili ve istikrarsız olduğu bir zamanda, yeni güç dengesi bağlamında, YKP'nin halkın demokratik güçleri önündeki yeni olanakları belirlemesi ve bu olanaklardan yararlanma anlamına geliyordu.

Halk, Ulusal Direniş'in rolünün resmen tanınmasını, sendikalar ve öteki demokratik örgütlerin kısmi demokratikleşmesini, kadınlara yeni haklar tanınmasını ve öteki demokratik adımları olumlu karşıladı. Ancak PASOK, sağcı güçlerin ilerlemesini durdurmada yeteneksizliğini kanıtladı. PASOK'un önerdiği ve halkın da kabul ettiği «kendi kendine yeterli güç»⁽⁴⁾ ilkesi, değişiklik programı çerçevesinde bütün ilerici güçler arasında işbirliği eksikliğinin yerini dolduramazdı. Başka bir deyişle, tekeller ve emperyalizme karşı böyle radikal bir programı uygulamayı olanaklı kıla-cak bir kaldıraç ortada yoktu. Bunun üzerine PASOK, ABD üsleri, NATO ve Ortak Pazar'a Yunanistan'da kurulan Amerika'nın Sesi Radyosu'yla ilgili ilişkileri yeniden görüşmeye girişeceği yönündeki ve hayat paha-lılığını sınırlama adımları, tekellere mali olanaklar sağlamayı durdurma, vb. gibi öteki yaşamsal önem taşıyan konulardaki vaatlerini yerine getir-mekten vazgeçti.

Böylece ülke kendini karmaşık ve çelişkili bir durum içinde buldu. PASOK politikasının bütün tutarsızlığına karşın, Haziran 1984'teki Avrupa Parlamentosu seçimlerinde sağcı güçlerin taarruzu, halkın önemli bir kesimini yanıltmış olsa da, büyük ölçüde başarısızlığa uğradı. PASOK da bir miktar oy yitirdi. YKP, konumlarını korudu ve hatta oylarında belirli bir yükseliş oldu. YKP'nin doğru ve tutarlı politikası, onun bu çetin sınavdan geçmesini sağladı. Partimizin saygınlığı arttı. Sesi halk arasında daha gür ve geniş yankılar buldu. Ancak daha çok sayıda oy kazanmak zordu, çünkü PASOK genellikle «ya PASOK, ya sağcılar» slo-ganını kullanıyordu. Bu da, başka bir durumda Komünist Partisi'ne veri-lebilecek oyları PASOK'un kapmasına yardımcı oldu.

Yunanistan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Temmuz 1984'teki Plenumu, seçim savaşımının sonuçlarının ilk değerlendirmesini yaptı. Plenum, seçim sonuçlarını «hükümete bir uyarı» diye niteledi, «hükü-metin politikasını halkın sorunlarını gerçekten çözmeden yana bir politi-kayla, gerçek değişiklikten yana bir politikayla değiştirmesi için uyarı» diye değerlendirdi.

Plenumun kabul ettiği karar, seçimlerden sonra politikanın daha kes-kin çatışmalar aşamasına girdiğine işaret ediyor. Günümüzde uluslararası gerginlik ve soğuk savaşın hızlanması temelinde, emperyalizm bizim ülkemizdeki politikanın eksenini sağa kaydırmaya çabılıyor. Egemen sınıf, hükümet partisinin popürlüğünü zayıflatmak için, ona daha tutucu bir yola girmesi için baskıda bulunuyor.

PASOK'un içinde ise huzursuzluk var. Haziran seçimlerinden sonra PASOK yönetiminin attığı ilk adımlara bakacak olursak, bu seçimlerden

(4) PASOK'un parlamentoda belirleyici güç olacağı anlamında. (Not Red.)

doğru sonuçlar çıkarmadığını ve «kendi kendine yeterlilik» montajına sarıldığını görürüz. Hükümet bir yandan yumuşama ve yeni ABD füze-lerinin Avrupa'ya yerleştirilmesinin «dondurulması» konusunda kimi düşünceler öne sürmeyi sürdürürken, bir yandan da, Yunanistan'da «yüzyılın pazarlığı» diye bilinen, kapsamlı bir ABD Fantom uçakları filosu alımı için pazarlıklara girişmiş bulunuyor. Uçakların yaklaşık 3,5 milyar dolara malolacağı tahmin ediliyor. Söz konusu miktarı ödemenin yanı sıra, bunun çok daha büyük bir maliyeti olacak. Bu pazarlık, en boştta savunmamızı ABD'ye bağımlı kılacak, hatta, dahası Ege'de Türkiye'nin şovenist iddialarını kıskırtan ve bölgede NATO'nun saldırgan aygıtını daha da yığagelen Pentagon'un doğrudan denetimine verecektir. İkinci, bu Yunanistan'ın ekonomik bağımsızlığının ve tüm kuşakların geleceğinin önemli rizikolar altına sokulması anlamına geliyor. Çünkü söz konusu olan devasa bir miktardır ve bununla dış borçlar daha da artacaktır. Bu pazarlık ve satış, yalnızca tekellere yarayacak, ABD ve NATO'nun daha da saldırgan bir tutum takınmasını kolaylaştıracaktır.

Son zamanlarda, ülkemizde «yüzyılın pazarlığı»na, hayat pahalılığı ve büyük sermayeye tanınan ayrıcalıklara karşı yığınsal grev hareketleri oldu. Her yerde, YKP ve Yunanistan Komünist Gençliği'nin üyeleri, sempatizanları, bütün işçileri, köylüleri, esnaf ve zanaatkarı, halkın ivedi gereksinimlerin karşılanması savaşımında bir oraya getirmek için girişimlerde bulundu. Üyelerimiz, sempatizanlarımız ülkenin yolu üzerinde duran engelleri aşma amacıyla Komünist Partisi'ni daha da güçlendirmek için çalışıyorlar. YKP, bu yığınsal eylemleri şu tek politikayı kabul etme isteğiyle bağlıyor. Bu politika, şimdiki durumu iyileştirebilecek, tek yönlü «kemer sıkma»yı reddeden, yığınları seferber ederek ortak bir program çerçevesinde ilerici demokratik güçler arasında işbirliğini ilerleten ve bu güçlerin desteklediği bir hükümet kurma amacı güden bir politikadır.

Ekim 1985'te parlamentonun görev süresi sona eriyor. Partimiz, gelecek genel seçimlere normal hazırlıkların kilit önkuşulu olarak, yeni bir seçim yasasının çıkarılmasını ve seçim sonuçlarının şöyle ya da böyle sulandırılmasını dışlayacak bir basit nisbi temsil sisteminin kabulünü görüyor. Hükümet uzun bir süredir bu konuda kesin bir tutum olmayı reddetti. Şimdilik, hükümleri hâlâ bilinmeyen bir yasa tasarısını parlamentoya sunacağını vadetmiş bulunuyor. Bu da, demokratik güçler arasında hükümetin niyetleri konusunda kuşkuları artırıyor.

EN ÖNEMLİ GÖREV

Yunanistan Komünist Partisi, tarihi boyunca, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için savaşımı, barışın savunulması savaşımıyla sıkı sıkıya bağladı. Halklara barış ilan eden Ekim Devrimi'nin ilk buyrultusunu

Yunanlılar sevinçle karşıladı. Bu çağrı, savaşın dehşetinden çok acı çeken ülkemizde de, özellikle güçlü bir yankı buldu.

Daha en başta, ilk adımlarını atarken, barış hareketinde işçi sınıfının öncülüğünü sağlamak için çetin çabalar ve büyük özverilerle partimizin işçi sınıfını eğittiğini belirttik. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, «soğuk savaş» başlarken, Yunanistan kendini ABD'nin egemenliği altındaki ülkeler arasında bulduğu sırada, bir komünist Nikos Nikiforidis ölümüne mahkum edildi ve 1951 yılında idam edildi. Halkın davası için savaşan bu komünist, barış için, nükleer silah denemelerinin son bulması için Stockholm' Çağrısı'na imza topluyordu.

Şimdi ABD ve NATO'lu bağlaşıklarının çılgınca politikası, dünyayı nükleer bir yıkımın eşiğine getirirken, Yunan halkı, barışın savunulması ve nükleer tehlikeye karşı savaşım için ilk ayağa kalkanlar arasındadır. Yunan halkı, silahlanma yarışına son verme istemine katılıyor.

Son iki yılda Yunanistan'da barış hareketi daha da güçlendi ve halkın her kesimine yayıldı. Hareket, yeryüzünde yaşamı koruma sorununa yaklaşımı ve ideolojik yönelimi açısından çok çeşitli biçimler alıyor. Ülkede, Uluslararası Yumuşama ve Barış için Yunan Komitesi, Ulusal Bağımsızlık Hareketi, Uluslararası Barış ve Silahsızlanma, Bağlantısız Barış Hareketi, ABD ve NATO Üslerinden Kurtulma Hareketi vb. gibi kuruluşlar etkinlik gösteriyor. Amerikan «Pershing-2» ve «Cruise» füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesine, kıtımızı nükleer bir yangın alanına dönüştürebilecek bu gelişmeye karşı hareket özellikle geniş boyutlar kazandı.

Partimiz, Sovyetler Birliği ile Birleşik Amerika arasında o zaman süregelen görüşmelerin olumlu bir üst noktaya çıkmasını sağlama amacıyla, ABD füzelerinin yerleştirilmesinin altı ay ertelenmesi yolundaki PASOK önerisini olumlu karşıladı. YKP, Balkanlar'ı nükleer silahsız bölge yapma önerisini destekliyor. YKP ile birlikte Yunanistan halk yığınları, Sovyetler Birliği ile onun Varşova Antlaşması'ndaki bağlaşıklarının nükleer ve öteki silahları sınırlandırarak, uzayın militarizasyonunu yasaklayak ve benzeri girişimlerle askersel dengeyi sürdürmek için sürekli yaptığı önerileri destekliyor.

Yunan halkının barış için savaşımı geniş boyutlar kazanmış olsa da, bunu daha da güçlendirmek gerekiyor. Bu, ülkemizin çok büyük bir önem taşıyan bir davaya, dünya barışının savunulmasına katkısı sorunudur.

Emperyalizm, dünyada durumun aşırı ölçülerde kötüleşmesinde tüm sorumluluğu taşıyan güçtür. Emperyalizm, Ortadoğu, Afrika, Asya, Güney ve Orta Amerika'da, özellikle El Salvador ve Nikaragua'da pekçok halkı acımasızca eziyor ya da tehdit ediyor. Bütün bu olup bitenler konusunda kabahati «yarıya bölen» ve sosyalist ülkeler topluluğuna kara çalınmasına ve emperyalist merkezlerin sosyalizme karşı başlattığı «psikolojik sa-

vaş»'in hızlanmasına, en azından nesnel olarak, katkıda bulunan pasifistlerle aynı düşüncede değiliz. Ama aramızdaki farklara karşın, yüreğinin yarısıyla do olsa, gerçekten barışı savunan her birlik hareketini aktif olarak destekliyoruz.

Emperyalizm, dünyada «dehşet düzeyi»ni yükseltti, kaygısını duyar gözüktüğü güvenlik düzeyini aşağılara düşürdü. Nükleer cephaneliklerin dur-durak bilmeden yığılması, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelere karşı azgınca karalama kampanyaları, emperyalist strateji uzmanlarının «sınırlı» ya da «uzatmalı» diye adlandırdıkları bir nükleer savaş olasılığına alıştırma amacıyla, ABD'nin etkisi altındaki ülkeler halklarının beyninin yıkanması, artan tehlikenin kanıtlarıdır. Reagan'ın Sovyetler Birliği'ni bombalama konusunda içler öğürtücü «şaka»sı, ABD egemen sınıfının niyetlerinin ve onun sorumsuzluğunu açığa vuran bu iğrenç «şaka», Yunan halkınca derin bir nefretle karşılandı.

Barışın savunulması tehlikede olunca, yitirilecek zaman yoktur. Emperyalizm, kendi dünya egemenliğinin sona erdiği gerçeğini kabul etmeyi reddediyor. Emperyalizm, sosyalizmle uluslararası düzeyde ideolojik tartışmayı savaş yoluyla çözemez. Ama emperyalizm gemlenmezse, insanlığa eşi görülmedik acılar verebilir. Tıpkı bir ülke içinde ideolojik savaşımın sonucu nasıl sonul olarak halkın iradesince belirleniyorsa, dünya barış güçleri de nükleer çağın gerçeklerine uygun uluslararası ilişkilerin yeni mantığını emperyalist savaş çığırtkanlarına dayatmayı bileceklerdir.

Değişik sosyal sistemi olan devletler arasında yumuşama, barış içinde yanyana yaşama ve anlaşmaya giden bir doğrultu, günümüz dünya politikasında tek akıllıca yaklaşımdır. Biz bu doğrultuya uyarak, barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için büyük savaşta işçi sınıfının öncü konumlarını güçlendiriyoruz.

Bizler iyimseriz, çünkü halkın yenilmez gücüne dayanıyoruz. Bizler iyimseriz, çünkü uluslararası komünist ve işçi sınıfı hareketinin daha sıkı kenetlenmeyi başaracağına ve barışı koruma ivedi görevinin çıkarına daha öte girişimlerde bulunacağına eminiz.

Bunalımın sonuçları Komünistleri alternatifleri

KOPENHAG'TA YAPILAN ULUSLARARASI SEMPOZYUM

80'li yılların başlarında, kapitalist ülkeleri saran derin ekonomik bunalım, burjuva toplum yaşamının tüm alanlarını derinden sarstı, milyonlarca insanın durumunu ciddi bir biçimde etkiledi, geniş yığınların yaşam koşullarında olduğu gibi, toplumsal bilinçte de kesin gelişmelere yol açtı. Bunalımın sosyal-ekonomik, politik, ideolojik ve moral sonuçları bugün kapitalist dünyanın her alanında etkisini gösteriyor. Tekelci burjuvazi, bunalımın yükünü emekçilerin sırtına yıkmaya ve aynı zamanda onun etkilerini kendi egemenliğini ve ayrıcalıklarını güçlendirmek için kullanmaya çalışıyor.

İşçi sınıfının yanıtı ne olmalıdır? Komünistler, halk yığınlarının çıkarlarını korumak ve barış, demokrasi ve sosyalizm uğrunda savaşım yolundan ilerlemek için burjuva ve reformist politikaya karşı nasıl alternatifler öneriyorlar? Bu sorular «Barış ve Sosyalizm Sorunları» dergisi redaksiyonu ile Danimarka Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Kopenhag'ta ortaklaşa düzenledikleri «Gelişmiş kapitalist ülkeler komünist partilerinin bunalımın sonuçlarına karşı savaşımı» konulu uluslararası sempozyuma katılanların dikkat merkezinde yer aldı. Bu sempozyuma şunlar katıldılar: Rosemarie Atzenhofer (Avusturya Komünist Partisi), Paul Marcus (Belçika Komünist Partisi), Bert Ramelson (Büyük Britanya Komünist Partisi), Evangelos Papachristo (Yunanistan Komünist Partisi), Ib Nörlund (Danimarka Komünist Partisi), Ramon Mendezona (İspanya Komünist Partisi), William Stewárt (Kanada Komünist Partisi), Gunnar Wahl (Norveç Komünist Partisi), Gorjao Duarte (Portekiz Komünist Partisi), John Pittman (ABD Komünist Partisi), Hans Giersiepen (Alman Komünist Partisi), Kenneth Kvist (İsveç Sol Komünistler Partisi). Sempozyumda Danimarka Komünist Partisi Başkanı Jorgen Jensen bir konuşma yaptı.

Aşağıda sempozyumda yapılan tartışmaların bir özetini sunuyoruz.

Sempozyuma katılanlar, kapitalist ekonominin bugünkü gelişme aşamasını nitelerken, dünya kapitalist ekonomisinin durumunu belirleyen temel göstergelerdeki ayrılıkları ve çelişkileri belirttiler. Sermaye dünyası bunalımın batağından kurtuluyor mu? Başlıca güçlükler ortadan kaldırılmış mıdır? Kötü günler geride mi kaldı? Ve burjuvazinin önde gelen kimi yöneticilerinin iddia ettiği gibi, yakın gelecek iyi perspektifler mi vadediyor?

Gerçekten de işletmecilik alanında belli bir yükseliş gözleniyor.⁽¹⁾ Ancak bu canlanma düzensiz, «eğri büğrü» bir nitelik taşıyor, konjonktür ülkeden ülkeye, alandan alana hızlı bir biçimde değişiyor. Geçen yıla ait olan üretim faaliyetindeki gerilemenin sonuçları giderilememiştir. ABD sanayisi 1983'te, 1979'a kıyasla % 3 oranında, Batı Avrupa sanayisi de % 2,3 oranında daha az mal üretmişlerdir.

Bilinen canlanma, ekonominin tüm dallarını kapsamaktan uzak kalmıştır. Bunlardan birçoğu, önceleri olduğu gibi, durgunluk ve düşüş içindedir. Kapitalist üretimin gelişmesindeki derin orantısızlıkları yansıtan yapısal bunalım, bilimsel-teknik devrimin etkisiyle bağlı olan süreçler, en yakıcı bir biçimde varlıklarını sürdürmeye devam ediyorlar. Birçok ülkede maden, kimya, otomobil, tekstil, gemi yapımı sanayilerinde varolan üretim kapasitesini kullanma derecesi en alt düzeye düşmüştür. Tartışmalara katılanlar, kapitalist ekonominin durumunun, kimi burjuva liderlerinin iyimser tahminlerini ve herşeyden önce de «Reaganomi» ya da «Thatcherizm» gibi «sert» yönetim biçimlerinin yararlı olduğunu kanıtlamaya çalışanları hiç te doğrulamadığını belirttiler.

Önümüzdeki yıllarda ekonomik konjonktürü belirleyecek olan sermaye yatırımları düşük düzeyde kalmaya devam ediyor. Bu özellikle sermayenin okyanus ötesine aktığı Batı Avrupa devletleri için karakteristik bir olgudur. ABD'ye akan bu sermaye onun canlanmasına yardımcı olmaktadır. ABD'nin devlet bütçesinde 200 milyar dolar gibi şimdiye dek görülmemiş boyutlara ulaşan açığın önemli bir bölümü, Washington'un dayattığı gelişmeyi frenleme, kendi ekonomilerini kansız bırakma politikasına boyun eğmenin bedelini ödeyen AET ülkeleri tarafından karşılanıyor. Borçların faizlerinin olağanüstü yüksek tutulması ve doların diğer paralara karşı değerinin artırılması, diğer devletlerin paralarının sızdırılmasına yol açıyor. Bu da birçok uzmanın görüşüne göre bu ülkeleri önümüzdeki yıllarda, öncekine kıyasla daha büyük ölçüde yeni bir mali-ekonomik sarsıntı ile tehdit ediyor. Bir dizi Batı Avrupa ülkesinin (ABD, Kanada, Japonya, Avustralya ve Güney Afrika'nın) Merkez Bankalarını birleştiren Uluslararası Hesaplar Bankası'nın (buna Bankalar Bankası da diyorlar) 1984 yılıyla ilgili raporunda yakın bir dönemde kapitalizm dünyasını «80'li yılların başlarındakine kıyasla» çok daha derin ve çok daha büyük bir istikrarsızlığa yol açacak .düşüşün kapsayacağı»⁽²⁾ belirtiliyor.

(1) Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü verilerine göre, bu örgüte üye 24 kapitalist devletin gayri safi milli hasılası (1982'deki düşüşten sonra % 2,4 oranında arttı ve bu yıl için de artışın % 4,2 oranında olması öngörülüyor, daha sonra, 1985'te ise % 2,7 oranında bir azalma olacak. Bu rakamlar ABD için % 3,4; % 6,0; 2,5, AET için ise % 1,1; % 2,2; % 2,2 gibi bir sıralama oluşturuyor. Birçok Batı Avrupa ülkesinde üretim 1983'te de gerilemeye devam etmiştir. Bak: «Le Monde», 22 Haziran 1984.

(2) «L'Humanite», 18 Haziran 1984.

Sempozyuma katılanlar, Amerikan emperyalizminin barışı doğrudan tehdit eden ve çağdaş uygarlığın temellerini yok etmeyi amaçlayan politikasıyla birlikte askersel harcamaları artırması ve silahlanma yarışını tırmandırmasının artık bugün barış döneminde ekonomik kalkınma olanaklarını ciddi bir biçimde baltalayarak olumsuz sonuçlar doğurduğunu belirttiler. Sorun yalnızca toplumsal değerin çarçur edilmesi, halkın güncel gereksinimlerinin karşılanması için gerekli kaynakların kısıtlanmasıyla sınırlı değildir. Dev askeri yatırımlar, kapitalizmin çelişkileri keskinleştirerek, bunalım süreçlerini derinleştirerek, tüm kapitalist yenden üretim mekanizmasını derinlemesine etkiliyor. Sivil alanlara yapılan yatırımların dondurulması, sivil üretimin ödeme yeteneğine olan talebin azaltılması ve onun sürüm pazarının daralması demek olan ekonominin militaristleştirilmesi, enflasyon eğilimlerinin ve mali-döviz sarsıntılarının hızlanmasına yol açıyor.

Tüm dünya kapitalist ekonomisine, ABD'nin belirleyici ölçüde eşi görülmemiş askersel yatırımlarının neden olduğu yalnızca dev devlet borçları (3) değil, aynı zamanda onun NATO'lu bağlaşıklarına dayattığı askeri hazırlıkların hızlandırılması çizgisi de yıkıcı etkilerde bulunuyor. Tüm kapitalist dünyayı silahlanma yarışının tırmandırılmasına sürükleyen Birleşik Amerika, öteki kapitalist ülkelerin ekonomilerinde, ardı arkası gelmeyen olumsuz gelişmelerin genel olarak «lokomotifi» durumuna geliyor.

EKONOMİ VE İNSANLAR

Sempozyuma katılanlar, kapitalist dünyanın ekonomik konjunktürünün bugünkü durumunu ele alırken, iş aktifliğinin görece canlanmasının emekçilerin, bunalımın ağır darbeler indirdiği değişik toplumsal kesimlerin yaşamında hiç te olumlu denebilecek bir gelişme göstermediğini belirttiler. Yalnız başına «ekonomik yükseliş» kavramı, geniş emekçi yığınlarının durumu, bunların istihdam düzeyi, satın alma gücü, sosyal güvenlikleri vb. konulardaki durumla ilgili henüz daha hiç bir fikir vermiyor.

Konuşmacılar, kapitalist ülkelerde üretim alanındaki belirli bir yükselişin istihdam artışı ve yaşam düzeyinin yükselişi ile birlikte olmayışı olgusunun, ekonomik konjunktürün bugünkü durumunun en önemli bir özelliği olarak vurguladılar. İşçiler çok az bir şey elde ediyor, doğrudan işini, ücretini kaybetmeye devam ediyorlar. Hatta, resmi verilere göre, tüm en gelişmiş kapitalist ülkelerin katıldığı Ekonomik İşbirliği ve Kal-

(3) ABD'nin 1985 mali yılı bütçesinde, askeri harcamaların 300 milyar dolara kadar çıkarılması, yani 1980 yılına kıyasla iki katın üstünde bir artış göstermesi öngörülüyor.

kinma Örgütü kapsamında, 1983'te, işsizlerin sayısı 32 milyonu aşıyordu, ama sendikaların yaptıkları açıklamalarda bu rakamın çok daha yüksek olduğu görülmüyordu. Bu yıl da, üretimde aktifliğin «yeniden sağlandığı» yolundaki reklamlara karşın, işsizler ordusunun sayısı azalmıyor.

Bugünkü aşamanın özelliği şundan ibarettir ki, bunalım koşullarında yapılan donatımın yenilenmesi, yeni teknolojinin uygulanması, özellikle daha az emek gerektiren dalların gelişmesine, ücret masraflarının azalmasına ve işgücüne olan gereksinimlerin kısıtlanmasına yol açıyor.

Örneğin, egemen çevrelerin üretimde «yükselişin» reklamını yaptıkları İngiltere'de, hatta çok düşük gösterilen resmi verilere göre bile, işsizlerin sayısı 3,3 milyonu aşmış bulunuyor. Bu rakam, tüm emek ordusunun % 12,6'sını oluşturuyor. Gerçekte ise işsizlerin sayısı 4 milyonu aşmıştır. Bu da aktif nüfusun % 16'sı demektir. Onun düzeyi, bu felaketin darbeleri indirdiği bölgelerde ise iki kat yüksektir. Kanada'da, gayri safi ulusal gelirden önemli bir artışın gözlemlendiği 1983'te, işsizlik, resmi verilere göre iş gücünün % 11,9'unu, gerçekte ise % 15-16'sını kapsıyordu. İspanya'da gayri safi ulusal hasıla 1983'te yaklaşık % 2 oranında artış kaydetti, ama iş yerlerinin sayısı azaldı, işsizlik resmi verilere göre, 2,4 milyonu buldu, yani aktif nüfusun % 18,4'ünü kapsadı ve yakın gelecekte işsizliğin daha da artması bekleniyor. FAC'nde, 1980-1983 yılları arasında çalışanların sayısı yaklaşık 1 milyon kişiyle azaldı, bunların yarım milyonu ekonominin «yenilenmesinin» sürdüğü geçen yıla aittir. Bugün ülkede 3 milyondan fazla işsiz vardır. Bu, tüm aktif nüfusun onda birinden çok daha fazladır. Eğer işler bugünkü biçimi ile sürmeye devam ederse, iş pazarında yeni işgücü kontenjanının belirmesine hesaba katan birçok ekonomistin kanısına göre, işsizlerin sayısı 80'li yılların sonuna doğru 4-6 milyona kadar çıkabilir. Benzeri bir tablo, şu veya bu nüanslarıyla, sanayice gelişmiş birçok başka kapitalist ülkede de gözleniyor. (4)

Yığılmal işsizlik ve onun sebep olduğu sosyal sorunlar, yalnız emekçilere sıkıntılar getirmekle kalmıyor. Bu işsizlik, sermayenin ücretli emek üzerinde sömürüyü daha da artırmak, işçi sınıfının kazanımlarına saldırarak için bunalımı daha çok kullanma çabalarını da en açık bir biçimde ortaya koymuştur. Bu saldırı değişik yönlerde ve biçimlerde sürdürülüyor. Elbette burada söz konusu olan işçi ücretlerini düşürerek üretim harcamalarını azaltarak kâr oranlarını artırmaktır. Tekellerin sömürü politikasının içyüzü, bunalım koşullarında en korkunç ve insanlık düşmanı biçimlerde ortaya çıkmaktadır.

(4) İşsizlik sorunları, «Barış ve Sosyalizm Sorunları» dergisi ile Yunanistan Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Atina'da ortaklaşa düzenledikleri sempozyumda özel olarak ele alınmıştır. Bak: «Barış ve Sosyalizm Sorunları» - «Yeni Çağ», 1984, s. 5.

KİM KAZANIYOR, KİM KAYBEDİYOR?

Bunalım yıllarında, gelişmiş kapitalist ülkelerde emekçilerin yaşam düzeyi, tüm yaşam koşulları ciddi sınırlamalara uğramıştır. Bu her şeyden önce hem doğrudan kısıtlanan, hem de üretim artışı ve emeğin entansifleşmesinden önemli ölçüde geride kalan ücretlerle ilgilidir. *J. Pittman*, AFL-CIO'nun verilerine göre, Amerikan işçilerinin reel ücretlerinin 1977'den bu yana % 14,3 oranında bir zaralma gösterdiğini belirtti. ABD Komünist Partisi'nin 2. Olağanüstü Konferansı'nda belirtildiği gibi, sendikaların son iki yıl içinde, işletmeleri kapatma ve sanayinin birçok dalında işten atma tehditleri altında imzaladıkları yeni toplu sözleşmeler, işçi sınıfından 200 milyar dolar alınıp bunun tekelere verilmesine yol açmıştır. Dört yıl içinde (1978'den-1982'ye kadar) beyaz ailelerin ortalama geliri % 9, Afrika kökenli ailelerin ise % 16 oranında bir düşüş kaydetmiştir.

Kapitalist ülkelerde ücretler, çok yönlü bir baskıya hedef oluyorlar. Bunlar, onun işverenler tarafından frenlenmesi, toplu sözleşmeler sırasında düşürülmesi, fiyat artışlarından ve hizmet tarifesinden geride kalması ve hükümetlerin «gelirleri ayarlama», «sıkı tasarruf» politikasının sonucu olarak dondurulması vb. diye sıralanabilir. Vergilerin artışı ve aynı zamanda en başta işsizliğin genişlemesiyle bağlı olarak sosyal güvenlik fonlarına yapılan değişik ödentiler, reel ücretleri ve emekçilerin aile bütçelerini ciddi bir biçimde azaltıyor. *R. Atzenhofer*, Avusturya'da ücretli bir işçinin gelirinin bugün 1976 yılı düzeyinden çok daha düşük olduğunu belirtti. Ücretler enflasyon hızının gerisinde kalıyor, sosyal güvenlik için yapılan kesintiler artıyor. 1984'te, «bütçeyi hafifletmek» için sözümona bir «önlemler paketi» yürürlüğe girdi ve bunun sonucu olarak kamu ve diğer hizmetlerin tarifeleri yükseldi. İşçi sınıfının çıkarlarını çiğneyen vergi reformu ve aynı zamanda emekçilerden emeklilik fonuna yapılan kesintilerin artırılmasını öngören bir emeklilik reformu hazırlanıyor.

K. Kvist'in belirttiğine göre, İsveç'te sanayi işçilerinin reel ücretleri 1983'te 1976'ya kıyasla % 12 oranında daha düşüktü. İki bunalım yılı içinde, sosyal yardımlarla yaşayan insanların sayısı % 35'lik bir artış göstererek, geçen yıl 544 bin kişiye yükseldi, bu rakam ülkedeki çalışabilir nüfusun % 10'unu oluşturuyor.

H. Giersiepen de, FAC'nde reel ücretlerin düzeyinin 1983'te, 1979 yılına kıyasla % 5,1 oranında gerilediğini açıkladı.

G. Duarte ise Portekiz'de fiyatların yalnız geçen bir yıl içinde % 25,5 oranında arttığını ve 1984 yılında da artmaya devam ettiğini belirtti.

Hatta reel ücretlerin arttığı durumlarda bile bu, henüz aile bütçesinin gereken artışı demek değildir. *B. Ramelson*'un belirttiği gibi, 1983'te İngiltere'de işçi ücretlerinin biraz yükseliş (en başta fazla mesai çalış-

malarının kapsamının genişliği nedeniyle) göstermesine karşın, genel olarak emekçilerin yaşam düzeyi toplumun birçok kesimlerinin gelirlerinde önemli bir yer tutan sosyal yardım ve hizmetlerin hızla azaltılması sonucu düşmüştür.

«Sosyal yıkım», sağlık, eğitim, bilim, konut kuruculuğu, kültür, çevrenin korunması, spor, alt yapı (yol yapımı, bayındırlık, değişik kamu hizmetleri vb.) alanlarına ayrılan devlet harcamalarının kısıtlanması, çöğü burjuva hükümetlerinin bunalımı ortadan kaldırma politikalarının karakteristik çizgisini oluşturuyor. Bu çizgi, geniş yığınların «yaşam niteliklerinin» ciddi olarak kötüleşmesine yol açmıştır. Örneğin, Birleşik Amerika'da, Reagan yönetimi devlet harcamalarında «tasarruf» adına sosyal programda öngörülen harcamalardan 100 milyon dolardan fazla bir kesinti yapmıştır. Bu yıl FAC'nde, bilim ve eğitim alanına ayrılan devlet yatırımlarından % 13 oranında, ailelere, gençliğe yardım ve sağlık hizmetleri için ayrılan ödentilerden de % 6,8 oranında bir kısıtlama yapılmıştır. Eğer, fiyat artışları göz önünde tutulursa, bu sorunlara bakan federal bakanlığın harcamalarının 1979 yılına kıyasla somut olarak üçte bir azalma gösterdiği görülecektir.

Ne var ki son yıllarda kapitalist ülkeler halklarının tüm kesimleri maddi zarara uğramamıştır. Büyük burjuvazi yüksek gelir sağlamayı sürdürmüştür. Örneğin, FAC'nde işçi ve memurların alım gücü 1979-1983 döneminde ortalama 3 bin mark bir düşüş kaydetmişken, bu ücretle çalışmayanlarda, aynı süre içinde 24 bin mark artış göstermiştir. İşletmecilik ve mal sahipliğinden elde edilen safi gelir 1983'te ortalama % 10,5 oranında arttı. ABD'nde, en büyük uluslararası tekellerin kârları, son 3 yıl içinde iki kattan daha fazla bir artış kaydetti, kâr normları ise % 10 ile % 19'a varan bir yükseliş gösterdi. Kanada'da, tekellerin 1983'te vergi muafiyetinden sağladıkları kâr artışı % 58'e çıktı. İsveç'te ise aynı yıl içinde milyonerlerin sayısı hemen hemen iki kat artış kaydetti.

K. Kvist şunu belirtti: «Bunalım, tüm kapitalist sistemin asalak niteliğini daha da güçlendiriyor. Arsa, konut, hisse senedi ve diğer kıymetli belge ve döviz spekülasyonları hızla artıyor, ekonomik cinayetlerin sayısı yükseliyor.»

Büyük sermaye, 80'li yılların başlarındaki bunalımı, yalnız emekçilerin sosyal-ekonomik kazanımlarını değil, aynı zamanda onların politik ve sendikal haklarını da baltalamak için kullanmaya çalıştı. Burada işçi sınıfının silahını elinden almak, onu kendi çıkarlarını korumada örgütlü ve uyumlu eylemlerde bulunma yeteneğinden yoksun bırakmak için özel çabalar harcandı. Bu amaçla, sendikalara karşı geniş bir saldırı başlatıldı.

İngiltere hükümeti, örneğin, bunalımlı dönemleri bir dizi sendika düşmanı yasalar hazırlamak için kullandı. Grevcilerin eylemlerini, grev göz-

cülüğü yapmayı ve diğer savaşım yöntemlerini engellemeye yönelik bir yasa kabul edildi. Ardından dayanışma grevlerini yasaklayan yasa geldi. İşverenlerin, yalnızca sendikaların rızasıyla yeni işçi almasını öngören geleneksel pratik kaldırıldı. Hükümet, attığı son adımlarla, bir dizi devlet dairesinde çalışan işçilerin kendi sendikalarını kurmasını yasakladı. Sendikaları, bir yandan içten zayıflatmayı, öte yandan bunların işçi hareketiyle geleneksel bağlarını koparmayı amaçlayan yeni yasalar hazırlanıyor.

Emekçi halkın değişik katmanları arasında gelir düzeyindeki farklılığı daha da artıran bunalımdan en çok ücretli işçilerin örgütsüz katmanları zarar gördü. Bundan yararlanan burjuvazi, sendika düşmanı tutumları körüklemeye, «özgür seçimlerin», «pazar güçlerinin özgür oyununun» vb. zorunluluğu propagandasıyla emekçileri şaşırtmaya çalışıyor.

Bununla birlikte, büyük burjuvazi ve egemen çevreler, sendikaları parçalamaya, onları sınıfsal işbirliği ve uzlaşma yoluna çekmeye çalışıyorlar. W. Steward'ın belirttiği gibi, Kanada sendikalarının bunalım koşullarındaki eylemlerini, bunların üyelerinin % 41'inin merkezleri ABD'nde bulunan uluslararası birliklere katılması olgusu, olumsuz yönde etkilemiştir. İşverenler, ücretli işçilerin yalnızca % 40'ını kapsayan (tarımda çalışanlar bu rakamın dışındadır) sendikaların eylem alanını çok daha daraltmaya, sendikal hareketi bölmeye çalışıyorlar.

Konuşmacılar, tekellerin işçi sınıfının çıkarları ve haklarına saldırıya geçtikleri koşullarda, komünist partilerinin büyük sermayenin stratejisine karşı alternatif hazırlamalarının, bugünkü koşullara yanıt veren ve geniş yığınların savaşımına temel olabilecek yeteneğe sahip olan somut bir sosyal-ekonomik program ileri sürmelerinin giderek birincil önem kazandığını belirttiler.

İKİ BİRBİRİNE KARŞIT ÇİZGİ

Sempozyuma katılanları selamlayan Danimarka Komünist Partisi Başkanı J. Jensen şunu belirtti: «Biz, komünistlerin başta gelen görevlerini, ciddi bir alternatif politika saptamalarında ve bu programın kilit noktaları temelinde emekçilerin çıkarlarını ve eylem birliğini geliştirmede görüyoruz». Benzeri görevler birçok partinin belgelerinde ve bunların kongre kararlarında ifadesini buluyor.

G. Wahl de konuşmasında, Norveç komünistlerinin kendi programlarında, partinin rolünün yalnızca protestoları dile getirme düzeyine indirgenmemesi gerektiğini saptadıklarını belirtti. O, şöyle dedi: «Eğer biz, bunalımın sonuçlarına karşı yalnızca protestolarla sınırlı kalıyorsak, bu durumda işçi sınıfını savunmada bırakmış oluruz. Komünistlerin alter-

natif programı yapıcıdır, onlar yalnızca «hayır» değil, aynı zamanda «evet» te diyorlar».

Sempozyuma katılanlar, komünist partilerinin ileri sürdükleri alternatifleri ele alırken komünistlerin bunalımın sonuçlarına karşı savaşımının, kapitalist toplum koşullarında emekçilerin çıkarlarını koruma olanakları çerçevesinin hesaba katıldığı somut temele dayandığını belirttiler. Tekelci kapitalizm çerçevesinde, diyor *B. Ramelson*, işsizliği tamamen ortadan kaldırmak, ekonomik gelişmeye süreklilik kazandırmak, sosyal hizmetleri genişletmek, halkın maddi ve kültürel bakımdan artan ihtiyaçlarını karşılamak olanaksızdır.

Ancak bu, kimi aşırı sol yöneticilerin iddia ettiği gibi, hiçbir şey yapmaya gerek yok, «şimdilik devrim olmayacak», toplumsal düzen değişmeyecektir, anlamına gelmez. Komünistler, bunalımın sonuçlarına karşı savaşırken, egemen sınıfların politikasına karşı somut alternatifler saptıyor ve bunları savunuyorlar. Burada söz konusu olan, bir yandan halk yığınlarının sırtlarında hissettikleri güçlükleri hafifletmek, öte yandan da bu amaçlar için verilen savaşlarda onların politik bilincini yükseltmek, tredünyoncu düşünce sınırlarını aşmak, güçler dengesini işçi sınıfından yana değiştirmek ve sosyalist dönüşümler yolundan ilerlemektir.

E. Papachristo, yaptığı konuşmada, bunalımdan çıkmak için verilen savaşımların, işçi sınıfının ve bağlaşıklarının kendi utkuları için verdikleri savaşıma bağlı olması gerektiğini vurguladı. Yunanistan komünistleri, bunalımın sonuçlarını ortadan kaldırma perspektiflerini, antiemperyalist ve antitekelci bir nitelik kazanması gereken somut değişiklikler için yığın hareketinin örgütlenmesiyle bağlıyorlar.

Komünistlerin ileri sürdükleri alternatif programlar değişiktir, bunlar ulusal özellikleri, şu veya bu kapitalist devletin değişik koşullarını yansıtıyor. Aynı zamanda bu programlara özgü olan şey, kapitalist ekonomilerdeki bunalımların yarattığı ortak nedenler tarafından belirlenen genel çizgiler ve bu sonuçların ortadan kaldırılmasında komünistlerin burjuva ve reformist politikacıların tutumlarından köklü bir biçimde ayrılan ilkesel yaklaşımlardır.

Komünist partilerinin yaklaşımını her şeyden önce şu sorunun yanıtı dayatıyor: Bunalımın yükünü kim ödeyecek? Tekeller mi, yoksa emekçiler mi? Sömürenler mi, yoksa sömürülenler mi? Tekelci sermaye egemen durumdan yararlanarak, bunalımın yükünü işçi sınıfının sırtına yıkmaya yelteniyor. Komünistler, halk yığınlarının çıkarlarını savunurken, «zenginlerin ödemesini», bunalıma karşı ekonominin canlanması için gerekli önlemlere yapılacak harcamaların emekçilerin cebine el atılması, sosyal fonların ve programların kısıtlanması yoluyla değil, büyük burjuvazinin kârlarından, yüksek gelirlilerden karşılanmasını sağlamaya çalışıyorlar.

Burada yalnızca sosyal adaletin gereksinimleri değil, aynı zamanda üretimdeki durgunluğun ortadan kaldırılması yolları da söz konusudur.

Burjuvazi, onun ekonomistleri, yöneticileri, yatırımların boyutlarını artırmanın, ekonomik konjonktürü iyileştirmenin ancak iş gücü değerinin kısıtlanması temelinde olabileceğini iddia ediyorlar. Böylece Uluslararası Hesaplar Bankası'nın sözü edilen raporunda, kapitalist ülkelerdeki yeni ekonomik bunalımı ortadan kaldırmak için «en ısrarlı bir biçimde kârların artırılması, sermayenin değerine oranla emek ücretinin düşürülmesi, iş pazarında büyük esneklik ve işverenlerin eylemleri için daha elverişli koşullar yaratılması gerektiği iddia ediliyor.» (5)

Tartışmalara katılanlar, bugün kapitalist ekonominin resmi tedavici-lerinin uygun gördükleri benzeri ilaçların gerçekte yalnızca onun hastalıklarına neden olan zehirler olduğunu belirttiler.

«Sıkı tasarruf», «ücretlerin dondurulması», «kemerlerin sıkılması» «gelirlerin ayarlanması» vb. politikası, bütün kapitalist ülkelerde, şu veya bu biçimde, uzun yıllar uygulandı. Bu politika, harcamaların kısıtlanması, sermaye yatırımları ve üretimin genişletilmesi için çareler arama, «özel girişimciliği teşvik etme», işverenlere «manevra alanı sağlama» vb. gerekçeleriyle yürütüldü. Pratikte ise bu, bir yandan ulusal zenginliklerin büyük sermaye yararına yeniden paylaşılmasına yol açtı, öte yandan da, tüketici talebinin azalmasına, iç pazarın daralmasına ve üretim alanındaki bunalım süreçlerinin artmasına yardım etti.

H. Giersiepen, 1975-1976 yıllarındaki devresel bunalımın FAC'ndeki zamanın başbakanı H. Schmidt'in bugünün kârları, yarının yatırımları ve öbür günün işyerleri biçiminde üç halkalı bir formül ileri sürdüğünü belirtti. Bugün bu formülden geriye yalnızca birinci halka kalmıştır. Örneğin, kârlar gerçekten de % 30 oranında arttı. Yatırımlar ise kısıtlandı, ya da yurtdışında yapıldı. İşsizlik görülmemiş ölçüler aldı. R. Mondezona, İspanya'da 1983'te ücretler geriledi, işverenlerin gelirleri ise arttı, ama yatırımlar % 1,1 oranında azaldı, dedi.

Gelişmiş kapitalist ülkeler komünist partileri, kârların artmasını değil, halkın yaşam düzeyinin, emekçilerin satınalma gücünün yükselmesi iste- miyle, iç pazarın genişlemesine, böylece üretim artışı ve istihdamın teş- vik edilmesine yol açacak olan başka bir perspektif savunuyorlar.

Ücretlerin ve tüketimin sınırlandırılması ve «sıkı tasarruf» politikası yürütülmesi gereğinde ısrar eden burjuva yöneticiler, genel olarak tale- bin artmasının sözde enflasyonu doğurduğunu, sonuç olarak da, tüketim makinasının «fazla kızıcağı»nı iddia ediyorlar. Ancak gelişmelerin bu yönde olmasını, yalnızca kâr elde etme, tekellerin kendilerine yüksek

(5) «L'Humanite», 18 Haziran, 1984.

kazançlar sağlama, fiyatları yükselterek, nominal ücretlerin artışını faizlerle gizleme mantığı dayatıyor. Bundan ötürü, birçok ülkede komünistlerin alternatif programlarında, fiyatlar üzerinde denetimin sağlanması ve bunların düzeyi ile ücretlerin düzeyi arasında sıkı bir bağ kurulması öngörülüyor. Komünist partileri, enflasyona sözde ücretlerin artışının neden olduğu ve böylece de, pahalılığın artmasında emekçilerin kendilerinin suçlu olduğu görüşlerini kesin reddediyorlar. Komünistlerin kanısına göre, enflasyona karşı savaşımın, askeri harcamaların azaltılması, vurgunculuğun önünün kesilmesi, burjuvazinin asalak tüketiminin, kısıtlanması-yoluyla, toplumun emekçi kesimlerinin satın alma gücünü baltalama değil, ulusal gelirin dar gelirli yararına yeniden paylaşılması yoluyla sürdürülmesi gerekiyor.

Komünist partiler, programlarında, ulusal koşulları gözönünde bulundurarak, sosyal hizmetler alanının genişletilmesine, sağlık, eğitim, bilim ve kültür, ağıının gelişmesine, konut kuruculuğu ve kamu ulaşımının, çevrenin korunmasının iyileştirilmesine, en başta işsizlere, aynı zamanda toplumun en çok sıkıntı çeken gruplarına, yaşlı ve gençlere her türlü sosyal güvenlik ve yardım biçimlerini desteklemeye yönelik değişik somut önlemler ileri sürüyorlar.

Birçok kapitalist ülkede komünistler, emekçilerin her bakımdan gelirlerinin artmasını savunurken, aynı zamanda ücretleri azaltmadan iş saatlerinin azaltılması istemlerini de destekliyorlar. Bu önlem, hem yığınların yaşam koşullarının iyileştirilmesinin bir aracı, hem de işsizliğin azaltılmasının bir kaldırıcı olarak, birlikte ele alınıyor. Komünist partilerine göre, işgücü giderlerinin azalmasına yardım eden yeni teknolojinin uygulanması, makinelerin insanların işinden olmasına, işsizliğin artmasına değil, çalışma süresinin azalmasına yol açmalıdır. Bugün, sermaye dünyasında, sanayinin, bilim ve teknolojinin çağdaş kazanımları temelinde yeniden kurulması milyonlarca insan için sosyal bir felakete dönüşüyor. Oysa bu, işçi ve memurların dinlenme için zaman ayırmalarına yardım edebilir. FAC, İngiltere, Avusturya ve kimi diğer ülkelerdeki komünist partileri, 35 saatlik çalışma haftasına geçilmesi sorununu ortaya koyuyorlar. Birçok ülkede emeklilik yaşının indirilmesi (örneğin, Norveç'te 67'den 62'ye) gençlerin lise eğitim süresinin reformlar yoluyla uzatılması (FAC'nde okullarda zorunlu 10. sınıf eğitime geçmek) veya üniversite eğitiminin genişletilmesi sorunları tartışılıyor.

FONLARIN KAYNAĞI

Bunalımdan demokratik çıkışı sağlayacak yetenekte olan hem uzun hem de kısa erimli programsal önlemler önerirken komünistler, bunların yaşamda uygulanmasının somut olanaklarını da gösteriyorlar.

Burjuva hükümetleri, genellikle önerilen önlemlerin gerçekleşmesi için gerekli paranın bulunmadığını, emekçilerin istemlerinin karşılanmasına sözde izin vermeyen ekonomik nedenleri bahane olarak gösteriyorlar. Komünist partilerinin ve diğer demokratik güçlerin sosyal ve ekonomik alanda ileri sürdükleri önerileri bu nedenle «gerçek dışı» ve «demagogik» ilan ediyorlar.

Ancak, sempozyuma katılanlar, ilerici dönüşümlerin gerçekleşmesi için gerekli parayı verecek yetenekte olan somut kaynakları gösterdiler. Bunlar en başta tekellerin el attığı kaynakların toplumun yararına ve halk yığınlarının gereksinimlerini karşılamak için yeniden harekete geçilmesi temelinde yatıyor. Birçok komünist partisi, adaletli bir vergi politikasının, büyük zenginlerden daha çok vergi alınması yönteminin uygulanmasını, devlet gelirlerinin önemli bir kaynağı olarak görüyorlar. Diğer taraftan da, emekçilerden alınan vergilerin azaltılması tüketimin artmasına ve iç pazarın genişlemesine yol açabilir. Bunların yanı sıra, tekellere para yardımı, bağışıklık ve ayrıcalık biçiminde sağlanan değişik «hediyelere» ve devlet hizmetler alanında fiyatların kırılmasına son verilmesi, aynı zamanda yatırımların kısıtlanmasına yol açan sermaye «kaçakçılığının» önlenmesi için önlemler alınması gerekiyor.

P. Marcus'un dediği gibi, egemen sınıfların bunalım politikasına kesin bir biçimde karşı koyabilmek için, ekonomik kaostan sorumlu olan, yani finans kapitalden ve onun egemenliğinden kendisine yarar sağlayan herkesi cüzdanını açmaya zorlamak gerek. İşte, Belçika komünistlerinin ülkenin işçi sınıfına önerdikleri alternatiflerin böyle bir anlamı vardır. Komünist Partisi, «Varsın Yıkıcılar Ödesin» başlığı altında 12 maddelik bir program hazırladı. Tüm ilerici güçlerin tartışmasına sunulacak olan bu belgede, şu istemler sıralanıyor:

- Banka kredileri faizlerinin indirilmesi;
- gelirleri 20 milyon frankı aşan özel kişilere % 1–2 oranında vergi konması;
- düşük faizleri zorunlu kredilerin holdingler ile bankalar tarafından karşılanması;
- sermaye ihracına «caydırıcı» vergiler konması;
- yeni sermaye yatırımı yapan ve işyeri açan işletmelerin teşvik edilmesi.

J. Pittman şunları belirtti: ABD Komünist Partisi, şirketlerden ve zenginlerden alınan vergi toplamının 300 milyar dolara çıkarılmasını öneriyor. Bu rakam, ekonomi uzmanı V. Perlo'nun hesaplarına göre, Amerikan işçilerinin her yıl ürettikleri 1,5 trilyon tutarındaki katma değer in küçük bir bölümünü oluşturuyor. Bu önlem, askeri harcamaların ve diğer kay-

nakların azaltılmasının yanısıra, ülkenin alt yapısının yeniden kurulmasına ve genişlemesine, sosyal hizmetlerin, konut kuruculuğunun gelişmesine yol açar ve bu arada milyonlarca yeni işyeri açılmasına yardım edebilir.

Komünistlerin kanısına göre, dev silahlanma harcamalarının azaltılması, bunların barışçı, yapıcı amaçlar için harekete geçirilmesi topluma yararlı olan projelerin finanse edilmesi, ekonominin geliştirilmesi için en önemli kaynaklardır.

FAC komünistleri, Alman Komünist Partisi'nin 7. Kongresi'nde (Ocak 1984) sosyal-ekonomik stratejiyi saptamadaki ilkesel tutumlarını şöyle belirlediler: «İşçi sınıfının ekonomik alternatif politikasının barışçı ve antiemperyalist yönelimli bir politika alması gerekiyor». Bu politika «ülkenin güçlü ekonomik potansiyellerinin tekelci sermayenin kârlarını artırma ve silahlanmayı körükleme amacına değil, halkın sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılamaya yönelik olmalıdır». Komünist Partisi, sosyal amaçlı harcamaların hızla azaltılması çizgisine son verilmesini istiyor. Bununla ilgili olarak *H. Giersiepen* şunları belirtti: «Bugün bizde, FAC'nde, silahlanmaya yılda 70 milyar mark harcanıyor. Yeni işyerleri açılması konusunda ise bize «para yok» diyorlar. İşsizlik ile silahlanma arasındaki bağ apaçık ortadadır. Bundan ötürü de emekçiler «roket değil, iş» belgisini yükseltiyorlar. AKP daha 6. Kongresi'nde, «Askersel ekonominin alternatifi» üstüne özel bir karar kabul etti. Bu karar temelinde, sanayinin sivil dallarında, yeni işyerleri açma konusunda somut öneriler hazırlandı».

B. Ramelson da şunları söyledi: İngiltere'de bugün 16 milyar sterlini bulan askeri harcamaların yarısının bile kısıtlanması, sanayinin birçok dalının canlanması, hizmetler sektörünün gelişmesi için kaynaklar ayrılmasına yardım edebilir ve işsizliği önemli ölçüde azaltabilir. Askeri işletmelerin topluma yararlı mal üretimi yapacak bir duruma dönüştürülmesi sorunları, birçok sendika tarafından tartışılıyor.

J. Pittman da şöyle dedi: Askeri amaçlar için yapılan harcamalar, sivil alanlara yapılan yatırımlara kıyasla 3–4 kat daha az işyeri açıyor. ABD'nin bugünkü askeri bütçesinin yuttuğu kaynakların barışçı amaçlar için kullanılması, 10 milyon yeni işyeri açılmasına olanak sağlayabilir. Bu da militarist planların gerçekleşmesi çerçevesinde açılan işyeri sayısına kıyasla 3 kat daha fazladır. Askeri bütçede hemen 200 milyar dolarlık bir kısıtlama yapılmasını isteyen ABD Komünist Partisi, bu istemiyle yalnız tehlikeli silahlanma yarışının durdurulmasını değil, aynı zamanda toplumun en yoksul kesimlerinin yaşamını ve işsizlik yükünü önemli ölçüde hafifletecek güçte olan bir önlem öneriyor.

Şu veya bu ülkenin ekonomik durumunu etkileyen dış koşulları ele alan

konuşmacılar, uluslararası mali ve ticari-ekonomik ilişkilerin iyileşmesi, devletler arasındaki bağımlılık ve dayatma ilişkilerine, çok uluslu tekel-lerin baskısına son verilmesi, halklara yazgılarını ve gelişme yollarını öz-ğürce belirleme haklarının sağlanması zorunluluğunu vurguladılar.

Bununla birlikte, tartışmalar sırasında, birçok partinin kimi somut ko-nularda belirgin görüş farklılıkları olduğı görüldü. Örneğın bu, «Ortak Pazar» ile ilişkileri kapsıyor. Danimarka komünistlerine göre, bunalımın sonuçlarına karşı savaş, ekonomik alanda her türlü demokratik, ileri önlemlerin gerçekleşmesi için ciddi bir engel oluşturan AET üyeliğine karşı savaşla doğrudan bağlıdır. İngiltere ve Yunanistan komünistleri de aynı görüşü savunuyorlar. Portekiz Komünist Partisi, ülkenin «Ortak Pa-zar»a girmesine karşı çıkıyor. Böyle bir üyeliğın, ülkeyi yabancı tekellerin elinde bulunan ekonomik ve politik merkezlerin bağımlılığı altına soka-cağı görüşünü savunuyor. Belçika Komünist Partisi, AET'nin genişletil-mesini ve bununla birlikte tekeli sermayeye karşı koymak için daha geniş olanaklar sağlayacağı görüşünden hareketle Avrupa Parlamentosu'nun haklarının da genişletilmesinin yararlı olacağını belirtiyor. İspanya Ko-münist Partisi'nin kanısına göre ise, bir dizi olumsuz öğeler taşısa bile, ülkenin «Ortak Pazar»a katılması, emekçilerin diğeri Batı Avrupa devlet-leri halklarıyla işbirliği perspektiflerini genişletebilir.

EN ÖNEMLİ SORUN: MİLLİLEŞTİRME

Ekonomik yapıların demokratikleştirilmesinde antitekel savaşımının iler-letilmesinde ve kapitalist ekonomideki bunalım süreçlerine karşı koyma-da komünist partileri, tekelin sahip olduğı ve ulusal bakımdan önem taşıyan çeşitli sanayi, enerji, ulaşım ve diğeri işletmeleri, parasal mali kurumları millileştirmeyi en önemli bir araç olarak ele alıyorlar.

ABD komünistlerinin kanısınca, sanayinin ana dallarının, enerji kay-naklarının ve yerel işletmelerin millileştirilmesinin tekelin egemenli-ğini sınırlamaya ve halkın yararına faaliyetlerin sürdürülmesine yardım edecektir. Bu özellikle büyük sermayenin bencil politikası ve yapısal bunalım nedeniyle gerilemeye, çökmeye mahkum edilen geleneksel sa-nayi dalları için geçerlidir.

Kanada Komünist Partisi, ABD kökenli uluslarüstü tekelin ülkede faaliyet gösteren kollarının, bankaların ve doğal kaynaklarının millileş-tirilmesini ve ekonomik yaşamın temel alanlarında demokratik toplumsal mülkiyetin kurulmasını istiyor. Bu, üretimin geliştirilmesi için fonlar sağ-lamaya yardımcı olabilir ve ekonomik planlamayı olanaklı kılar.

İngiliz komünistlerinin stratejisi, hükümet, özel şirketler ve sendikalar arasında üretimin planlanması konusunda bağlayıcı anlaşmaların yapıl-

masını öngörüyor. Bu anlaşmalara bağlı kalmayan şirketler millileştirilmelidir. Ek olarak, ekonominin her bir sektöründe en azından en büyük çok-uluslu şirketlerden biri millileştirilmelidir.

Demokratik kontrol altında sanayinin en önemli kollarının millileştirilmesi ve işçi sınıfının ekonominin düzenlenmesine katılması Alman Komünist Partisi'nin 7. Kongresi'nde koyduğu alternatif politikadır (yumuşama ve silahsızlanmaya dönüş, toplumsal zenginliğin emekçi halk yararına dağılımı, vergi eşitliği, demokratik ekonomik planlama ve sermaye yatırımları üzerindeki kontrol temelinde devletin mali politikasının yeniden yönlendirilmesi). FAC'de tüm işçilerin dörtte biri şu anda devlet işletmelerinde ya da kurumlarında çalışmaktadır ve bunların hakları savunulmalıdır.

Danimarka Komünist Partisi, bankaların, para ve kredi kurumlarının, petrol ve gaz depolarının ve sanayinin yokolma tehlikesindeki anahtar kollarının millileştirilmesini istiyor. Parti, devlet yatırımlarını, devlet üretimini, aktif bir çevre korunması politikasını ve ülkenin kaynaklarının ulusal çıkarlar için kullanılmasını savunuyor.

İsveç Sol Komünistler Partisi'nin İsveç sanayinin on yıl ötesine geliştirilmesi programında devlet sektörünün uyumlu bir genişlemesi ile var olan devlet işletmelerinin özel mülklere dönüştürülmesi çabalarına karşı korunması birarada alınıyor.

Narveç komünistleri sanayide, öncelikle yabancı rekabetle karşı karşıya bulunan sanayide daha geniş bir millileştirme istiyorlar. Üretim, devletin ve sendikaların belirleyici rol oynadıkları uzun erimli bir plan altında yeniden yapılandırılmalıdır.

Yunanistan Komünist Partisi'nin 11. Kongresi tarafından hazırlanan gerçek değişim programı da ekonomideki devlet sektörünün genişlemesini, bunalımı aşma çabalarının başlıca aracı olarak görüyor. Bu, her şeyden önce stratejik önemdeki sanayilerin ve işletmelerin millileştirilmesi, devlet sektörünün halk için birincil önem taşıyan demokratik anti-tekel ve antiemperyalist bir temelde dönüştürülmesi ve «temizlenmesi» demektir.

Sempozyuma katılanlar işletmelerin kapitalist toplum çerçevesindeki millileştirilmesinin, tek başına, bunların emekçi halk yararına kullanılmasını güvence altına almayacağını belirttiler. Görev, üretim faaliyetlerini yeni bir yol aracılığıyla dönüşüme uğratarak, bunun tekelci sermaye yerine halka yaramasını sağlamaktır.

R. Atzenhofer, millileştirilmiş işletmelerin Avusturya ekonomisinde önemli bir rol oynadıklarını, Avusturya ekonomisinde çalışanların yaklaşık beşte birine iş sağladıklarını söyledi. Sanayi yatırımlarının yaklaşık üçte biri bu sektöre gidiyor. Komünistler, bu sektörün genişletilmesini

savunuyorlar ve böylesi işletmelere yönelik değişik biçimlerdeki saldırılara karşı koyuyorlar. Bunalım sırasında en çok işyeri bu sektörden yokediliyor ve ücretler büyük ölçüde düşüyor. Bu yolla bu sektör emekçi halkın gözünden düşürülüyor. Millileştirilmiş işletmelerle öteki sanayilerde çalışan işçi ve memurları bölmeye çabalanıyor. Millileştirilmiş işletmeler sık sık yabancı şirketlerin dayanakları haline getiriliyor. Devlet «merkez kapitalist» olarak davranıyor ve tekellerin çıkarlarını koruyor. Avusturya komünistleri bu nedenle, yalnızca devlet ekonomik sektörünü işleten kurumlardaki tekellerin kahyaları uzaklaştırılabilirse, millileştirilmiş sanayinin işçi sınıfının hakları ve çıkarları uğruna savaşta anahtar bir rol oynayabileceğini belirtiyorlar.

E. Papachristo, şu andaki bunalımın devlet tekелci düzenlemesinin bunalımı olduğunu vurguladı. Devletin ekonomiye müdahalesinden söz ederken, biz hiçbir zaman hangi türden bir devletin söz konusu olduğunu unutmuyoruz, dedi. Bu devlet sınıfların üzerinde duran bir devlet değildir. Varolan devletten gerçekten de işçilerin yararına bir politika izlemesi beklenemez. Bunun için, devletin sınıf karakterinin değişmesi gerekir.

G. Duarte Portekiz'de Nisan Devrimi'nin yolaçtığı özgül koşulları inceledi. Eğer ekonomi sürekli gelişmek durumundaysa ve ülke şu andaki bunalımdan çıkarılmalıysa, devlet tekелci kapitalizminin konumlarını yeniden kurma çabalarına karşı çıkmak gerekir. Karşı-devrim bu konumları yeniden oluşturma politikası izliyor. Bu nedenle Portekiz KP için bugün başlıca görev, devrimin kazanımlarına sahip çıkmak, bunun yolaçtığı anayasayı, demokratik rejimi, millileştirmenin ve tarım reformunun meyvelerini korumaktır.

YÖNETİMİN DEMOKRATİKLEŞTİRİLMESİ

Tartışmaya katılanlar devlet araçlarının kullanılmasını yalnızca bunalımın sonuçlarıyla mücadele etmek açısından değil, aynı zamanda daha geniş bir kapsamda ele aldılar. Komünistlerin alternatif programlarında koydukları istemlerin – toplumsal hizmetlerin genişletilmesi, çalışma saatlerinin azaltılması, fiyat ve yatırımların kontrolü, askeri harcamaların azaltılması, progresif vergi politikası vb. son tahlilde hükümet organlarına yöneltilmiştir.

Sempozyumda kimi başlıca emperyalist ülkelerdeki ekonomik düzenlemede bunalım sürecinde dikkate değer değişikliklerin yapıldığını, vurgunun «pazar ekonomisi güçleri»ne, özel kapitalist faaliyetin hükümetin her türlü «sınırlandırmaları» ve «kısıtlamalarından kurtarılması»na vurulduğunu, bunun ise devletin müdahalesi ve üretim faaliyetinin düzenlen-

mesi politikasıyla çeliştiğini söylediler. Ne ki devlet, geçmişte yaptığı faaliyetini yine de sürdürüyor, sosyal-ekonomik süreçlere müdahale ediyor, büyük sermayenin yanında daha açık tutum alıyor, sosyal manevralara (bunalım sırasında bunun olanakları da azalıyor) daha az başvuruyor, büyük mülk sahiplerinin çıkarlarını korumak için daha aktif davranıyor.

J. Pittman, ABD'deki «Reagonomi»nin başlıca amacının herşeyden önce şirketlerin elini kolunu serbest bırakmak olduğunu belirtti.

B. Ramelson, İngiltere'deki «Thatcherizm»in kendini gizleyebilmek için «özgür seçimler», «pazar güçlerinin özgür oyunu» çağrılarını ardına saklandığını, daha adil bir dağılımı güvence altına alma iddiasında olduğunu söyledi. Fakat hükümet, ekonomiye daha geniş bir kapsamda müdahale ediyor ve devlet tekelci kapitalizminde devletin egemen rolü oynadığı ve tekellerin yararına davrandığı olgusunu doğruluyor. Şu anda hükümet bunu gizlemeye ve herhangi bir müdahaleden kaçındığı izlenimini yaratmaya çalışıyor. Böylesi düşlerin sergilenmesi, olağanüstü büyük önem taşımaktadır. Aynı zamanda devletin ekonomiye emekçi halk yararına müdahale etmesi gerektiğinde ısrar etmek gerekiyor. İşçi sınıfı çaresiz değildir, devlet üzerinde baskı uygulayabilir ve yetkililerden ödünler kopartabilir. Ama emekçilerin istemleri yoğun parlamento dışı savaşlar olmadan yaşama geçirilemez.

Bu görüş sempozyuma katılanların birçoğu tarafından ortaya atıldı. *H. Giersiepen*, FAC'de devletin tekelci sermayenin bir aracı olduğunu ve bunun yararına bir politika izlediğini söyledi. Ülkedeki yasamanın libereleştirildiğini, işverenlere işçileri ve memurlarıyla ilişkide daha fazla hareket olanağı sağlandığını, lokavtlara karşı hukuksal garantilerinin bazılarının kaldırıldığını, toplu sözleşmelerin kapsamının sınırlandığını, ücret oranlarını belirleyen sendikal hakların çiğnendiğini, vb. belirtti. Bu arada büyük sermayenin çıkarlarıyla çatıştığı zaman varolan yasalar da uygulanmıyor. Örneğin Hessen Eyaletinin Anayasasında lokavtları yasaklayan bir madde var. Ama işçilerin kısa süreli çalışma haftası istemiyle grevlerine karşı matbaa şirketlerinin lokavt tehdidinde bulundukları sırada, eyalet başbakanı şöyle dedi: «Elimde anayasaya uygun bir madde yoktur». İşte bu nedenle devletin işçilerin isteklerini yerine getirebilmesi sınıf güçlerinin yeralımına ve yığınların militanlığına bağlıdır.

Yasama alanında emekçilerin haklarının genişletilmesi ve gerçekleştirilmesi için savaşım öteki komünist partileri tarafından da yürütülmektedir. Bunların çabalarının sonuçları bunalım açısından özel önem taşımaktadır. *B. Wahl*, Norveç Anayasasının devletin iş bulmadan sorumlu olduğunu belirten ve yerine getirilmeyen bir maddesi bulunduğunu söyledi. Parti bu maddenin uygulanması için bir kampanya başlattı ve sendikaların fabrika kapatmaları veto etme hakkıyla donatılmasını önerdi.

W. Stewart, Kanada komünistlerinin anayasanın yeniden gözden geçirilmesini, buna sendika konseylerinde çalışma hakkını, grev hakkını, kendi seçtiği sendikaya katılma hakkını, kadınlara eşit işe eşit ücret hakkını ve öteki sosyal güvenceleri içeren bir Çalışma Hakları Bildirgesi eklemek istediklerini belirtti.

Komünist partileri, ekonomik yönetimin her düzeyde – tek tek işletmelerden ulusal çaptaki devlet işletmelerine dek her düzeyde tek tek işletmelerden ulusal çaptaki devlet işletmelerine dek – demokratikleştirilmesinin bunalım sırasında emekçi halkın korunabilmesinin en önemli yolu olduğuna inanıyorlar. *J. Jensen*, bunun yalnızca her düzeyde öz-yönetimin gelişmesi değil, aynı zamanda millileştirilmiş işletmelerde seçilmiş işçi temsilcilerinin katılımıyla demokratik yönetim anlamına geldiğini belirtti.

İngiliz komünistleri, sendikaların, emekçilerin temsilcilerinin işletmelerin ve şirketlerin yönetim kurullarında çoğunluğu oluşturması, yatırım politikası, üretimin yeri, yeni teknolojinin kullanılması, iş gücünü kullanma planları gibi politikalarda söz sahibi olmaları gerektiği görüşündedir. FAC komünistleri üretim kollektiflerinin ve sendikaların yönetime demokratik katılmalarının yalnızca kapitalist düzenlemenin önceliklerini geçerli bırakan «toplumsal partnörlük»ün değil, aynı zamanda hakları için savaşılan emekçi halkın konumlarının güçlendirilmesi gerektiği görüşündedirler. Belçika Komünist Partisi en önemli işletmeler üzerinde (örneğin başlıca elektrik enerjisi işletmelerinde ve elektrik sağlama sistemlerinde) devlet kontrolünün getirilmesini istiyor. Bu işletmeler, emekçilerin yönetiminde geniş söz hakkına sahip oldukları yerel yönetimlere verilmelidir. Kanada Komünist Partisi, işçilere tüm üretim konularında söz hakkı verilmesini savunuyor. Yunanistan komünistleri, emekçilerin devlet işletmelerinin yönetimindeki rolünün artırılmasında ısrar ediyorlar.

EMEKÇİ HALKI AYDINLATMAK

Bu alternatiflerin gerçekleştirilmesi olasılıklarını ele alırken, sempozyuma katılanlar komünist partilerin önerilerinin yaşama geçirilmesinde belirleyici bir önkoşul olarak yığınların bilinci ve politik aktiflik düzeyinin yükseltilmesine özel dikkat çevirdiler.

G. Wahl, emekçilerin ekonomik yönetimdeki etkinliğini genişletmek için demokratik planlama ve kontrol istediklerini söyledi. Fakat bu istem, işçilerin politik bilincinin belli bir düzeyini gerektiriyor ve bu Norveç'te komünistlerin en önemli sorunlarından birisidir. Eğer bu programların işçiler tarafından kendi programları olarak desteklenmesini istiyorsak, alternatif programlarımızın işçiler tarafından doğru anlaşılmasını ve kabul edilmesini sağlamalıyız.

İb Nörlund, bunalımın etkilerinin otomatik olarak emekçilerin bilincini devrimcileştirmediğini söyledi. Koşullara duyulan hoşnutsuzluğun artması, henüz bunalımın gerçek sonuçlarının ya da bunun zararlarından nasıl kurtulunacağına kavranmasını getirmiyor. Hem burjuvazi, hem de sosyal demokratlar, bunalımın kapitalist sistemden kaynaklandığını reddediyorlar. Bunun kapitalist sosyal sistem ile hiçbir ilişkisi bulunmayan evrensel ve kendiliğinden meydana gelen olgudan kaynaklandığını iddia ediyorlar. Burjuvazinin savunucuları, işçi sınıfını bölmek için bireyselliğe tapınıyor, herkesin «kendi mutluluğunu kendisinin sağlayacağı»nı, işçi sınıfının örgütlü eylemi ve dayanışmasının gerçekten faydasız olduğunu öne sürüyorlar. İşçilerin kendi güçlerine inanmalarına engel olmak için çaba sarfediliyor ve onlara çaresizlik ve korku aşılamaya çalışılıyorlar. Bu propaganda gerici, şoven ve antikomünist görüşlerle ve sosyalist perspektifi karalama çabalarıyla bağlanıyor. Bunalımdan emekçi halkın çıkarına çıkış için savaşım, egemen sınıfın ideolojik konumlarının aktif geriletilmesiyle bağlıdır.

W. Stewart, işçilerin bir bölümünün aktifliğini törpüleyen yalnızca işsizliğin yarattığı karamsar ve umutsuz ruh hali olmadığını, bunda burjuva propagandasının bunalımın geride kaldığı, «refahın köşeyi döndüğü yolundaki iyimser öngörülerinin yoğun olarak yaygınlaştırılmasının da rolü bulunduğunu belirtti. Hâlâ birçok emekçi kapitalist sistemin halkın çıkarlarına zarar vermeden şu andaki bunalımdan bir çıkış yoluna sahip olduğu düşleri besliyor.

Bunalımın tekkelci sermayenin ideolojik etkinliğini artırabileceğini, çünkü bunun kimi sonuçlarının emekçi halk içinde «sekteleşme» benzer bir ruh haline yol açtığını belirten K. Kvist de yukardaki görüşleri ele aldı. Burjuva ideologları, işsizlikten, azalan ücretlerden ve kötüleşen sosyal güvenlikle yalnızca bir azınlığın etkilendiğinde ısrar ediyor. Yığınlar, devlet sektörünün bürokratik ve antidemokratik niteliğini ve reformist sendikaları görüyor. Tüm bunlar, bireyci, sendika düşmanı, burjuva görüşlerinin ve hatta demokratik kurumlara karşı kimi düşmanlıkların yaygınlaşmasına neden oluyor. Fakat burjuva ideolojisinin gücünü de abartmamak gerek. Nesnel süreçler, resmi propagandanın efsanelerini yıkmak için çok zengin olgular sağlıyor. Örneğin şu anda «İsveç'te herkes eşittir», ya da «biz hepimiz aynı gemiye binmişiz» demek, daha da derinleşmiş olan sosyal tabakalaşma, sermayenin yoğunlaşması, zenginliğin bir kutupta büyümesi ile gerçek ücretlerin düşmesi ve yaşama koşullarının kötüleşmesi koşullarında olanaksızdır. Yıllar boyu reklamı yapılan «İsveç modeli» şimdi dikkati çekecek biçimde gizlenmektedir.

Sempozyuma katılanlar, emekçi halkın, somut deneyiminin komünist partilerinin yığınlar arasındaki aydınlatıcı çalışmalarını yürütmelerine yardımcı olduğunu söylediler. Bunalımdan emekçi halk zararına kapita-

list yoldan çıkış pratiği, «serbest işletmeciliğin motoru», «herkesin fedakârlıkta» bulunması, vb. burjuvazinin ideolojik kalıplarının yıkılabilmesi için güçlü kanıtlar üretmektedir. Aynı zamanda işçi sınıfını ve öteki emekçi katmanların komünist partilerinin alternatif programları etrafında birleştirmenin olanakları da artmıştır. Bu, burjuvazinin ideolojik baskısının başarıyla geriletilmesi, emekçi halkın bilincinin yükseltilmesi ve kendi hakları ve çıkarları için savaşıma karar vermesi için bir temeldir.

Sempozyumda, kimi sanayileşmiş kapitalist ülkelerde sosyalist ve sosyal demokrat partilerin yığınların baskısı altında programlarına emekçi halkın çıkarlarına olan kimi iyi önerileri, onların desteğini garanti altına alabilmek için, yazdıkları, fakat işbaşına geldikten sonra da bunları «unuttukları» ve bu türden önerileri «gerçekçi değil» olarak niteledikleri belirtildi. Bu, emekçi halk arasında düş kırıklığı yaratıyor ve yolu sağcı ve tutucu güçlere açıyor.

Giersiepen, FAC'de sosyal demokrat yönetimin bunalımla savaşla ilgili gerçek bir programa sahip olmadığını, fakat Sosyal Demokrat Parti'nin üyelerinin önemli bir bölümünün ve bu partinin sendikalarındaki destekçilerinin savaşım konusunda ilerici bir görüşü benimsediklerini ve bu nedenle de sosyal demokrasi içindeki iki sınıf çizgisinin çatışma eğilimi gösterdiğini ekledi.

Giersiepen şu örneği verdi: SPD'nin ücretli işçilerin sorunları komisyonu, bu yıl çelik sanayinin demokratik kontrol altındaki devlet eline verilmesi kararını aldı. Oysa parti yönetimi bu istemi reddediyor, «pazar ekonomisi» yandaş tutum alıyor ve büyük sermayenin ekonomik gücünün kısıtlanmasına karşı çıkıyor. FAC'de sosyal demokrasi içinde iki sınıf çizgisinin çatışması, sosyal, ekonomik politikada bir değişim için önkoşulu oluşturuyor. Tıpkı büyük sayıdaki sıradan üyenin ve sendikaların «füzelere evet», «füzelere hayır» tartışmasından sonraki değişim gibi.

Avusturya Komünist Partisi, alternatifleri için savaşımında «toplumsal partner» fikirlerinin ve uygulamalarının sergilenmesine büyük önem veriyor, çünkü bunlar işçi sınıfının çıkarlarının savunulması karşısında ciddi engel oluşturuyor, dedi Atzenhofer. Birçok sosyalist parti ve sendika yöneticisi savaşıma hazır olduklarını ortaya koymamışlardır, işçilerin işten atılması, sosyal kazanımların silinmesi, «kemerlerin sıkılması» karşısında ses çıkarmıyorlar. İşçileri «geçici fedakârlıklar»ın ekonomik zorlukları aşmaya yardım edeceği yolunda kandırmaya çalıştılar. Oysa bunalımın sonuçları, böylesi fedakârlıkların uzun erimli olduğunu gösterdi.

Emekçi halkın büyük sermayenin bunalım stratejisine karşı direnişinin ne denli etkili olacağı, bugün büyük ölçüde onun uluslararası dayanış-

masına ve hak ve çıkarlarını savunma, barış ve toplumsal ilerleme savaşımındaki ortak eylemine bağlıdır. Sempozyuma katılanlar, bu bağlamda, komünist partilerinin alternatif programlarının birçok yanının halkın geniş kesimleri için çekici olduğunu, sendikalar, öteki sol politik güçler tarafından benimsendiğini ve böylece onlar tarafından kendi adlarına ortaya konduğunu belirttiler. Elbette komünistler buna karşı çıkmıyor, çünkü böylece antitekel ve demokratik güçlerin ortak eylemi için platformu genişliyor. Komünist partileri, bunalımın zararlı sonuçlarına karşı çıkıyorlar. Sempozyumda belirtildiği gibi, bu partiler emekçi halkın durumunun gerçekten iyileşmesini isteyenlerin, ve büyük sermayenin halk düşmanı politikasını reddedenlerin olası en geniş birliğini sağlamaya çalışıyorlar.

Tartışma, bunalımın sonuçlarına karşı ve ilerici demokratik sosyal-ekonomik gelişme alternatifleri için savaşımın şu anda sanayileşmiş kapitalist ülkelerdeki komünist partilerinin faaliyetinin önemli bir yanını oluşturduğunu gösterdi. Bu savaşımındaki uluslararası deneyim değiş-tokuşu, etkinlik ve başarının önemli bir koşuludur.

Kardeş partilerden haberler

ÜLKEYİ BUNALIMDAN KURTARMAK İÇİN

Santiago'da Şili Komünist Partisi'nin emekçilere, işsizlere, orta ve küçük işletme sahiplerine, memurlara seslenen çağrısı dağıtıldı. ŞKP tüm muhalefet güçlerini halk düşmanı Pinochet rejimine karşı birleşmeye çağırıyor. Çağrıda şöyle deniliyor: Eğer muhalefet sıralarını sıkılaştırabilirse ulusal zenginliklerin emperyalist çevreler tarafından yağma edilmesini durdurabilir ve en gelişmiş kapitalist devletlerin bankalarıyla bağlı büyük ekonomik kıranların çevirdiği dolaplara son verilebilir. Belgede Şili'deki derin ekonomik bunalıma çözüm bulmak için önlemler programı öneriliyor. Bu programda şu ivedi maddeler yer alıyor: Tüm ücretlerin artırılması; şimdi 1,4 milyonu aşan işsizlere işsizlik parası verilmesi; fiyatların dondurulması ve temel gıda maddeleri üzerinde fiyat kontrolü; tüm küçük ve orta borçluların borçlarının ödenmesinin 10 yıl ertelenmesi ve dış borçların ödenmesinin durdurulması; tüm ABD şirketlerine bağlı işletmelerin millileştirilmesi ve çokuluslu tekellere ve her şeyden önce ABD tekellerine maden sanayiinde ayrıcalıklar tanıyan ve güvence sağlayan yasanın yürürlükten kaldırılması; IMF'yle olan anlaşmaların iptal edilmesi; finans kapitalin elinde bulunan büyük toprak parçalarının ve geniş orman sahalarının halka geri verilmesi; halka sürekli olarak gıda maddelerinin sağlanması.

IDEOLOJİK SAVAŞIM PRATİĞİNİ GENELLEŞTİREREK

Arap ülkeleri komünist partilerinin ortaklaşa yayınladıkları üç aylık «Al Nahj» dergisinin ilk sayısının çıkmasından bu yana bir yılı aşkın bir zaman geçti. Aşağıdaki yazıda derginin baş redaktörü Fahri Kerim yeni yayın organının çalışmalarını, Arap dünyasında ideolojik savaşımı ve komünistlerin bu alandaki görevlerini anlatıyor.

Biz Arap ülkeleri komünistleri için ideolojik çalışmaları güçlendirmenin özel bir önemi vardır. Bu sorun! Arap işçi sınıfının ve bir bütün olarak da Arap ulusal kurtuluş hareketinin bugünkü durumuyla sıkı sıkıya bağlıdır. Bu durumu en çok etkileyen iki önemli faktör vardır.

Birincisi, emperyalizmin, herşeyden önce ABD emperyalizminin siyonistlerle ve Arap gericiliğiyle birlikte ideolojik ve propaganda taarruzuna geçmesidir. Washington'un global stratejisinin çıkarları ve onun bölgemiz üzerinde tam kontrol sağlama çabalarıyla bağlı olan bu taar-

ruzun amaçları çok yönlüdür: Milliyetçi, şovenist eğilimleri güçlendirmek, dinsel temele dayalı anlaşmazlıkları körüklemek, yığınsal bilinç bozuncu tutumlar, boyun eğme aşılama, ulusal kurtuluş hareketinin önceki başarıları üstüne kuşkular yaratmak, insanlara «tüketim toplumu» değerlerini dayatmak, onlarda komünist ülkelere karşı düşmanca bir tutum yaratmaktır. Aynı zamanda ABD egemen çevreleri bu bölgedeki ülkelerin doğal zenginliklerini acımasızca sömürmeyi, bu ülkelerin sosyal ekonomik gelişmesini frenlemeyi ve onları dünya kapitalist sistemine daha sıkı bağlamayı haklı göstermeye çalışıyorlar. Emperyalizm, siyonizm ve gerici saldırılarının sivri ucunu komünist partilerine ve Marksist-Leninist öğretiyeye yöneltiyor, yurtsever ve ilerici güçler arasındaki bağları zayıflatmak, sıralarında bölünmeler yaratmak, onları sosyalist ülkeler topluluğundan, her şeyden önce Sovyetler Birliği'nden koparmak için her tür araç ve gücü seferber ediyorlar.

İkincisi, Arap dünyasındaki ideolojik süreçlerin karmaşıklığıdır. Bazı ülkelerde petrol satışından elde edilen büyük gelirlerle sağlanan hızlı kapitalist gelişme, bu ülkelerin sosyal yapılarında köklü değişikliklere yol açtı, yeni toplumsal grupların oluşmasına neden oldu. Bu, proletarya da dahil tüm sınıfların görüşlerini ve tutumlarını etkiliyor. Şimdi özellikle hızlanan sosyal ayrışma süreci, çeşitli gruplar arasında açık ideolojik ayrışmayla birlikte gidiyor. Ama aynı zamanda bir ideolojik kavgaya da doğuyor. Sorun şu ki, kapitalist yoldan gelişmenin sosyal sorunlardan bürokratik ve komprador burjuvazinin oluşmasından, yabancı sermayeye bağımlılıktan duyulan koşuntusuzluk değişik sonuçlar yaratıyor. Son yıllarda Arap ülkelerinde eylemlerinde Marksist-Leninist teori temeline dayandıklarını ilân eden birçok örgüt kuruldu. Öte yandan kendilerini dinsel olmayan hareketlerin ve lâyük hükümetlerin alternatifini ilân eden, sosyal-ekonomik sorunlarla ilgili kendi çözüm yollarını öneren dinsel akımlar da güçlendi.

Bu koşullarda komünistlerin önünde bir dizi önemli görev durmaktadır. En başta, emperyalizmin ve gericiliğin ideolojik saldırılarını püskürtmek, bunların Arap ülkelerindeki ulusal kurtuluş güçlerini bölmelerine ve yığınsal bilinci kendilerine bağımlı duruma getirmelerine izin vermemek görevi geliyor. Bundan başka şunları sayabiliriz: Karmaşık sosyal ve ideolojik olguların teorik açıdan genellemesini yapmak ve işçi sınıfının partisinin acil ve uzak erimli görevlerini belirlemesinde, öteki ilerici güçlerle işbirliğinin yollarını ve biçimlerini bulmada, geniş ulusal demokratik birlik çerçevesinde verilecek savaşım taktiğinin saptanmasında bundan çıkarılan sonuçlardan yararlanmasını sağlamak. İşçi sınıfının ve onun bağlaşıklarının politik bilincini yükseltmek, emekçilerin yurtsever istemlerini dile getiren belgiler atmak, Marksizm'e eğilim gösteren genç örgütlere yardım etmek, onlara ideolojik ve politik alandaki zayıflıklarını aşmada yardımcı olmak. Bunu yaparken, Marksist-Leninist öğretiyi baya-

ğılaştırma ve revize etme yentenişlerine karşı koymak gerektiğini bir an bile unutmamak gerekir.

Açıkça görüldüğü gibi yukarıda sayılan görevlerin yerine getirilmesi için bölgede eylem yürüten komünist partileri arasında ideolojik ve teorik savaşım alanında işbirliği yapmak gerekiyor. Bu işbirliğinin kimi biçimleri uzun zamandır uygulanıyor. Örneğin, genel ideolojik ve propaganda çalışmalarıyla ilgili sorunların görüldüğü Arap ülkeleri komünist partilerinin toplantıları bunlardandır. Ancak günümüz şartlarında bunlar yeterli değildir. Bu nedenle ortaklaşa hazırlanan «Al Nahj» dergisinin yayınlanması herşeyden önce Arap ülkeleri komünistlerinin ideolojik birliğinin sağlanması yolunda atılmış önemli bir adımdır. Onların biriken deneyimi genelleştirmek istediklerine tanıklık etmektedir.

Derginin daha ilk sayısında Arap ulusal kurtuluş hareketinin günümüzdeki durumu ve gelişmesinin etmenleri gibi komünistler için kilit bir sorun ele alındı. Derginin ikinci sayısında başlıca dikkat Arap ülkeleri komünist partileri ve Filistin sorunu üzerinde yoğunlaştırıldı. Bu sorunların işlenmesine katkıda bulunmak amacıyla dergi Arap ülkeleri komünist partilerinin önde gelenleriyle ve başka Marksist yazarlarla işbirliği yapmaya çalışıyor. Biz şu noktadan hareket ediyoruz: Marksist-Leninist yaklaşım temelindeki nesnel tartışmalar, sonuçta komünistlerin ortak politik hattının biçimlenmesine, partilerimizin ve bütün olarak ulusal kurtuluş hareketinin bugün karşılaşmakta olduğu önemli sorunlarla ilgili ortak bir tutumun belirlenmesine, tüm devrimci güçlerin emperyalizme, siyonizme ve gericiliğe karşı savaşıma seferber edilmesine yardımcı olacaktır.

Bununla birlikte dergi yalnız Arap ülkelerinin sorunlarıyla sınırlı kalmıyor. Onun sayfalarında kardeş partilerin teorik ve pratik deneyimleri, özellikle bölgemizdeki kurtuluş hareketiyle, Arap ülkeleri komünistleri arasında tartışılan sorunlarla ilgili deneyimlere yer veriliyor. Derginin çalışmalarının önemli bir yönünü de barış ve savaş sorunlarıyla ilgili olarak Sovyetler Birliği'nin ve öteki sosyalist ülkelerin, dünya komünist hareketinin tutumunu açıklamak, emperyalizmin, en başta Yakındoğu'yu tehlikeli bir gerginlik ocağı haline getiren Amerikan emperyalizminin saldırgan politikasının içyüzünü açığa vurmak oluşturuyor. «Al Nahj» dergisinin yayınlanması, yalnız partilerimizin ideolojik çalışmalarının aktifleştirilmesinin önemi ve gereğini ortaya koymakla kalmıyor, aynı zamanda bu, ideolojik çalışmaların yetkinliğini artırma, Arap dünyasındaki politik ve sosyal-ekonomik gelişmeleri Marksist-Leninist açıdan çözümleme yönündeki bilimsel geleneği güçlendirme denemesidir. Öte yandan bu, Arap ülkeleri komünist partilerinin ortak araştırma merkezinin oluşturulması yönünde önemli bir adımlar. Bu merkezin başlıca görevi değişik alanlarda araştırmalar yapmak olmalıdır. Bu, devrimci güçlerin görevlerini daha iyi saptama ve bu görevleri yerine getirmenin yollarını bulmada komünistlere yardımcı olacaktır.

Anıların koruyucusu, barışın bekçisi

Jerzy Wazczuk

Polonya Birleşik İşçi Partisi'nin «Barış ve Sosyalizm Sorunları» dergisindeki temsilcisi

Domingos Lopes

Portekiz Komünist Partisi Merkez Komitesi aday üyesi

Rafik Samhun

Lübnan Komünist Partisi MK Politik Büro üyesi

Dinyeper'in uzun ağaçlarla çevrili yüksek kıyısında sönmeyen ateş yanıyor. Nehir boyunca, gözün alabildiğine Sovyet Ukrayna'sının başkentinin yeni modern mahalleleri ve endüstri bölgesi uzanıyor. Tam söylemek gerekirse, «yeni» kelimesi Kiev'in eski kentindeki pek çok binaları da kapsıyor. Kırk yıl önce ilerleyen Kızıl Ordu'nun saldırıları altında geri çekilen Nazi işgalcileri uçurabildikleri her şeyi havaya uçurdular ve yaktılar. Öyle ki, Kiev'in ana caddesi Kreşçatik'de savaştan arta kalmış yalnızca tek bir ev görebildik.

Meçhul asker mezarında her mevsim taze çiçekler durur. Ancak 9 Mayıs'ta özellikle çok sayıda çiçek oluyor. Bu Utku Günü'nün Sovyet insanları için anlamı, sevilen bir halk şarkısının sözlerinde «gözlerdeki yaşlarda sevinç» diye dile geliyor. Nazi işgali altında uzun yıllar geçiren Ukrayna toprağında, biz de bu sözlerdeki ifadeyi yaşadık. Nazilerce öldürülen ve buraya gömülen onbinlerce erkek, kadın, çocuk ve yaşlı insan anısına yapılan Babi Yar anıtı önünde başımızı eğerek saygı duruşunda bulunduğumuzda, biz de bunu hissettik. Tüm insanların yok edildiği ve tüm evlerin yakıldığı Oradour ve Lidice'nin yazgısını, 600 Ukrayna köyünün yaşadığını öğrendiğimizde bunu biz de hissettik.

Geçmişin anıları her Sovyet ailesinde yaşıyor, her Sovyet ailesi savaşın ateşinde bir yakını, bir sevdiğini kaybetti. Ve bu anıların genç olsun, yaşlı olsun her Sovyet yurttaşını özellikle savaş-barış sorununa karşı hassas yapması ve hem kendini, hem ötekileri yeni kayıplardan, yeni yıkımlardan, yeni acılardan korumayı kendi işi haline getirmesi doğaldır.

Sovyetler Birliği'nde savaş propagandası yapmak cinayet sayılıyor ve yasalarla yasaklanmıştır. Sovyet sinemalarında ve televizyon program-

İarında, öldürmenin herhangi bir şeklini propaganda eden hiçbir film bulamazsınız. Aynı şey kitaplar ve basın için de geçerlidir. Ancak bazıları şunu söyleyebilirler: Başka hiçbir yerde, SSCB'de olduğu kadar çok, savaş konusunda tartışılmıyor ve yazılmıyor. Bu, gerçekten böyledir. Ama bu eserlerin içeriği – en azından bizim bildiklerimiz – doğrudan militarizme karşıdır. Bunlar, savaşın insanlara ne kadar büyük sefalet ve acılar getirdiğini gösteriyor ve onun yeniden patlak vermesinden korunmanın ne kadar önemli olduğunu anlatıyorlar.

Bu gezi, bizim Sovyetler Birliği'ne ilk gezimiz değildi. Ayrıca biz kendi ülkelerimizde de reel sosyalizmin ilk ülkesindeki gelişmeleri günü gününe takip ediyoruz, adım adım katettiği yolu, ortaya çıkan zorlukları ve yeni toplumu kurmada karşılaşılan belli başlı problemleri çözümünü izliyoruz. Sovyetler Birliği'nin başarıları her ülkedeki komünistlerin yüreklerini ısıtıyor, onlarda sevinç yaratıyor. Ancak Sovyetler Birliği'ni her yeni ziyarette, bu ülkedeki değişikliğin hızı ve ölçüsü insanı şaşkınlığa düşürüyor. Bu kez biz bunu Moskova'da, Lenin tepelerine götüren yolda, başkentin devamı olan kentsel yerleşim birimlerinde, Tümen petrol alanından yeni dönmüş bir parti fonsiyonerinden yeni ve hızla büyüyen Sibiry endüstri merkezlerinin coşku verici öyküsünü dinlediğimizde gördük.

Ve böylece, SBKP MK Uluslararası Enformasyon Bölümü Başkanı Birinci Yardımcısı Nikolay Çetverikov'un «Bizim barış koşullarında çöze-miyeceğimiz hiçbir sorun yoktur ve Sovyet halkının yapıcı görevleri için barış koşullarını sağlamak, partinin en büyük kaygısıdır» dediğinde, biz bu sözlerin propaganda olmadığına, tersine sosyalizmin barışçı özünün gerçek bir yansıması olduğuna inandık.

N: Çetverikov, Sovyet toplumunda savaştan çıkarı olan hiçbir güç, ya da silahlanma yarışından kâr elde eden hiçbir grubun olmadığını ve hiç bir şekilde de olmayacağını; emperyalizmin militarist politikasını düzenleyen askersel-endüstri kompleksine uzaktan yakından benzeyen hiçbir şeyin olmadığını vurguladı. Sovyetler Birliği kaynaklarını, savunma kapasitesini güçlendirmek, halkın genliğini artırmak, diğer halklara yardım etmek gibi yaratıcı barışçıl amaçlar için harcamaya çaba sarfediyor. SBKP ve Sovyet hükümetinin politikası, barışı koruma politikası, emekçilerin temel çıkarlarına yanıt veriyor, bundan ötürü de onlardan tam destek buluyor.

Gerçekten, kiminle konuşursak konuşalım – genç işçiler, sovhos (devlet çiftliği) başkanları, Sovyet ordusunun üst düzeydeki subayları, barış hareketinin ve öteki yığın örgütlerinin aktivistleri, gazeteciler, yazarlar, eski muharipler, emektar işçiler, öğretmenler ya da okul çağındaki çocuklar – konuşmalar hep aynı tarzda başladı ve bitti. Biz hep birlikte, ya da tek tek barışın korunması ve nükleer yıkımın önlenmesi için neler yapılabileceği hakkında konuştuk.

ÇOCUKLUKTAN BERİ ZİHİNLERE İŞLENMİŞ

Kiev bölgesinde Borispol yakınlarındaki Varonkova köyü, öteki Ukrayna köylerinin pek çoğuna benzer tipik bir geçmişe sahip: Savaş öncesinde 1.500 olan çiftçi ocağından, 1944'deki kurtuluştaki ancak 50 tanesi kalmıştı. Köyün merkezinde büyük ve iyi bakılmış bir bahçe ve bahçede son savaşta cephelerden dönmeyenler adına dikilmiş bir anıt vardı. İşgalçilerle savaşmak üzere Voronkovo'yu terkeden 800 genç ve orta yaşlı insandan 470'i öldürülmüş. Adları bu dikili taşta kazılı. Diğer anıtlarda olduğu gibi burada da taze karanfiller duruyordu ve bayramlarda öğrenciler saygı nöbeti tutuyorlardı.

Ziyaret ettiğimiz Varonkovo orta okulunda yaşlı kuşağın kahramanlık gelenekleri temelinde genç neslin sivil eğitimin ayrıcalıklı bir programı yerine getiriliyor. Biz tarih öğretmeni Dimitri Karpenko ile konuştuk. O, Voronkovo'ya dört yıl önce gelmiş, Kiev Öğretmen Enstitüsü'nün tarih bölümünden mezun. Onun girişimiyle okulda, eğitimin eğitimsel ve duygusal yanlarını birleştiren «Planeta» politik çalışma klübü kurulmuş.

Bu eğitsel ve duygusal yanlar nasıl birleştiriliyor? Öğretmen şöyle bir örnek verdi: Lübnan olaylarıyla ilgili bir klüp toplantısını hazırlarken, öğretmen öğrencilere konu hakkında yardımcı kitaplar, gazeteler ve dergiler okumalarını önerdi. Sonra «Beyrut üzerindeki yabancı bulutlar» adlı, merkez televizyona ait bir dokumentar-video film seyretiler. Bu yaklaşım yalnızca saldırıya uğrayan halkın ve emperyalizmin çocukluktan yoksun bıraktığı genç kuşağın durumunu anlatmakla kalmadı, aynı zamanda onların durumunun açık olarak gösterilmesini de olanaklı kıldı.

Politik eğitim klübünde, değişik uluslararası konularda, son sınıf öğrencilerinin uzmanlarla toplantılar düzenlediğini öğrendik. Sorulan sorulardan bu toplantılarda, erkek ve kız öğrencilerin ne kadar hazırlıklı geldikleri anlaşılıyor. Örneğin, «Şili'deki faşizmi suçluyorum» adlı toplantı, klüp üyelerinin Marksizm'in iki gerçeğini, yani devrimin silahlı yoldan olduğu gibi barışçıl yoldan da olabileceği ve devrimin kendini savunmayı başarması gerektiğini kavramalarına yardım eden derin duygusal bir deney oldu.

Okul zili dersin sona erdiğini bildirdiğinde, biz de «Planeta» Kulübünün üyelerinden biriyle konuşmamızın olanaklı olup olmadığını sorduk. Ve 10. sınıf öğrencileri Nadya Ruçko ve Igor Zaborni ile sohbet ettik, klübün çalışmalarının ve öteki eğitim faaliyetlerinin bütünüyle etkin olduğunu gördük.

Igor şöyle dedi: «Herkes barışı korumalıdır ve korumak zorundadır ve bunda başarılı olmak için biz iyi ders çalışmaya çaba sarfetmeliyiz, gelecekte kendimizi becerebildiğimiz kadar çok toplumun yararlı üyeleri olarak hazırlamalıyız». Nadya, ülkesinin barış politikasının içeriğini kısa

ve özlü bir biçimde şöyle anlattı: «Halkımız hiçbir zaman kimseye saldırmadı, biz bu türden bir şey amaçlamıyoruz. Ancak hepimiz bağımsızlığımızı ve istediğimiz tarzda yaşama hakkımızı korumaya hazırız. Bu nedenle Sovyetler Birliği askersel üstünlük aramıyor, ama o kendisi karşısında başkasının üstünlük kurmasına da izin vermeyecektir.

Genç neslin barış, dostluk ve uluslararası işbirliği ruhunda eğitimi, bizim bu gezide öğrenmek istediğimiz başlıca konular arasındaydı. Biz, ilkelerden çok (ki bunlar SSCB anayasasında, partinin ve komsomol'un tüzüğünde yer almıştır) bu çabanın karmaşık yanları ve biçimleri ile ilgilendik. Ve biz gerçekten çok şeyler öğrendik: Öğrenim yılının ilk gününde tüm okullarda barış dersi okunuyor, barış sevgisi evlerden okullara taşınıyor, barış okuldaki kompozisyon ödevlerinin, sanat alanındaki yarışmaların konusu oluyor. Bir çocuğun kavrayıcı zekası, yalnızca barışı koruma gereksiniminin bilincini değil, aynı zamanda halka yardım etmek için derin bir istek duygusunu doğuran unutulmaz izler ediniyor. Bu izler ki, sonsuza dek zihinlere kazanıyor.

EŞSİZ MİLYONER

Moskova'nın merkezinde Kropotkinskaya sokağında başka bir eşi olmayan bir kurum bulunuyor. O, hiçbir şey üretmeyen, vergi ödemeyen, yüzbinlerce ruble harcayan ve kâr gözetmeyen bir milyonerdir. Hem de hiçbir zaman «iflas etmiyor». Girişteki plakette şöyle yazıyor: «Sovyet Barış Fonu».

Fonun yönetim kurulu başkanı olan üç kez dünya santranç şampiyonu Anatoli Karpov ile görüşemedik. O, uluslararası bir turnuvaya katılmak üzere yurtdışına gitmişti. Onun yerine bizi, vekili, SSCB Bilimler Akademisi aday üyesi Vasiliy Yemelyanov ve iki kez Sovyetler Birliği kahramanı kozmonot Vladimir Aksyonov kabul ettiler.

Onlardan, Sovyet Barış Fonu'nun ABD bombalarıyla yıkılan Hanoy kentinde ana-çocuk sağlık merkezi kurulması için milyonlar harcadığını, savaş sırasında Vietnam'a ve çilekeş Kampuçiya halkına gemiler dolusu yiyecek, elbise ve tıbbi malzeme yolladığını öğrendik. Lübnan'da İsrail saldırısının kurbanlarına ve Kuzey Yemen'deki depremin kurbanlarına yardım gönderilmiş. Fon, SSCB'de okuyan «üçüncü dünya»dan gelen öğrencilerin yüzlercesinin eğitim harcamalarını karşılıyor.

Bu paralar nereden sağlanıyor?

Biz, masanın üzerinde Fon'un her gün aldığı, elyazısı notlarla kaplı yüzlerce küçük kupon gördük. Fon merkezine yılda böyle onbinlerce kupon geliyor. Rasgele bu kuponlardan bir demet aldık. Okuyoruz: Kamçatka'dan 1. sınıf öğrencileri yaban çileği toplamışlar, onları bir devlet satınalma yerine satmışlar ve kazandıkları 10 rublenin Nikaragualı ço-

cuklara yardım için kullanılmasını istiyorlar. Uzak bir Sibiry köyünden bir emekli kadın 100 rublelik yardımını Lübnan ve Filistin'li çocuklara süt alınması için gönderiyor. Daha büyük miktarda para da geliyor. Bunlar posta kanalıyla değil, banka kanalıyla işletmelerden ve dairelerden geliyor. Fon'a emekçiler sık sık prim olarak aldıkları paraları, yazılan bir eser için alınan ücretleri, para türünden miras, değerli küçük eşyalar, ve aile mücevherleri gönderiyorlar.

Bu barışa ilgi ve soylu dayanışma değişik biçimler de oluyor. Örneğin bir Ukrayna kenti olan Çernovtsi'de Pavel Nikitin sokağı var. Pavel Nikitin, Sibiryalı bir teğmen, 25 Mart 1944'de kentin kurtuluşu sırasında öldürülmüş. 9 yıl önce bir doğramacı ekibi Nikitin'in adını kendi personel siciline bir üye olarak yazdı. Her zafer günü işçiler onun anısına bir vardiya yapıyor ve parayı Nikitin'in payına yatırıyorlar; onun bu kazancı Barış Fonu'na gönderiliyor. Tiyatro, şarkı ve dans toplulukları yılda bir ya da iki kez tatil günlerinde temsil veriyorlar ve kazandıklarını barış davasını desteklemek için kullanıyorlar. Kilise de bir katılımcıdır. Fona bağış yapanların toplamı 90 milyon insanı buluyor.

GENEL HALK HAREKETİ

Sovyet halkının, ülkelerinin ekonomik, bilimsel ve savunma potansiyelini geliştirme yolundaki çabaları, onların barış davası için en büyük yardımları oluyor. Aynı zamanda onlar, nükleer bir yıkımı önlemek ve silahlanma yarışını gemlemek için kararlılıklarını gösteren politik eylemler yapıyorlar. SBKP'nin ve Sovyet hükümetinin bu doğrultudaki eylemini destekliyorlar. Halkın isteğinin en baş dışa vuruş yolu, ülke çapında halk hareketi, Sovyet Barış Hareketi'dir. Biz de, Sovyet Barış Komitesi'nin (SBK) merkezini ziyaret ettik.

Sovyet Barış Komitesi Başkanı Birinci Yardımcısı bize, SBK'nin, Paris ve Prag'da toplanan uluslararası barış kongrelerinin çağrısına uyularak 1949'da kurulduğunu anlattı. O zamandan beri SBK'nin bileşimi, ülkenin coğrafi bölgelerinin, ulusal ve etnik grupların, sosyal katmanların, dinsel çevrelerin, başlıca toplumsal örgütlerin, sanat ve edebiyat birliklerinin temsilcilerinin katıldığı Sovyetler Birliği konferanslarında belirleniyor. Böylece Komitenin bileşimi Sovyet toplumunun yapısını yansıtıyor. Bu, SBK'nin, halkın çok büyük bir bölümünü harekete geçirmesini olanaklı kılıyor. Bir yılda 160 milyon kadar insanın yığınsal savaş karşıtı eylemlere katılması bir raslantı değildir.

Harekete gönüllü hizmet vermek için, binlerce aktivist kıymetli zamanlarını harcıyorlar. Onlar, yürüyüş, miting, toplantılar örgütleyiyorlar, konferanslar veriyorlar, posterler, broşür ve filimler hazırlıyor, basıyor ve dağıtıyorlar ve bilgilendirme işinin büyük bir kısmını yürütüyorlar.

Biz, ulusal Lenin Müzesi'nin Kiev Şubesinin yeni binasının salonlarında kendilerini gerçekten bu davaya adanmış insanlarla tanıştık. Müdür Svetlana Kirillova ve yazar Yuri Bedzik, bize Ukranya Barış Komitesi'nin büyük bir gösteriyi nasıl örgütlediğini anlattılar. Komite, kent yetkilileriyle poster ve belgi taşıyan insanların meydana varmak için hangi yollardan gideceklerini koordine etmekle işe başlamış. Sonra sendika ve Komso-mol'un katılımı için çağrıda bulunmuşlar. Yürüyüşün bir Pazar günü yapılması planlanmış. Sıcak ve bulutsuz bir Pazar günü tüm Kiev'in semtlerinden halk, trafiğe kesilmiş caddeler boyunca kentin merkezindeki meydana toplanmış. Yürüyüşün açılışı ertelenmiş, çünkü, halk akın akın gelmeye devam ediyormuş ve sonunda sayı 250 bini bulmuş. Gördüğümüz fotoğraflara bakılırsa, görünüm gerçekten etkileyiciydi.

Daha küçük çaplı eylemler de yapılıyor. Örneğin, Ukrayna'nın Çerkazi bölgesindeki Melniki köyünden, kocaları 1945 yılında cepheden dönmeyen 268 köylü kadının da katıldığı savaş karşıtı miting gibi.

Bu mitinge katılanlardan biri olan Nina Yarmilko şöyle dedi: «Savaşın ne anlama geldiğini, 'dul' ve 'yetim' kelimelerinin anlamını bilen herkes partimizin ve hükümetimizin barış politikasının desteklenmesine katılacaktır. Ben iyi niyetli tüm insanlara barış için savaşımda hiçbir çabayı esirgememelerini öneriyorum. Biz asker dulları hepimiz bu çağırışı imzalayacağız ve her bir satırında acımız, kanımız, gözyaşımız ve çocuklarımızın geleceği için kaygımız yer alacaktır...»

Mitinge katılanlar bu çağırışı Birleşmiş Milletler'e gönderdiler. Biz de bir kopyasını gördük. Onu imzalayan analar, oğul ve torunlarına, Sovyet halkının barış koşullarında çalışmasını aksatmak cesaretini gösteren herhangi bir saldırgana kesin biçimde karşı koymayı görev bilmeleri gerektiğini söylüyorlar. Acımasız savaş yıllarında ülkelerini silah elde savunan bu Sovyet yurttaşları bugünde barışın aktif savunucularıdır. Onlardan çoğu şimdi emeklidir. Toplum onlara büyük dikkat ve özen gösteriyor. Halk arasında onların saygınlığı büyüktür. Savaş veteranları, savaş karşıtı gösterilerin değişmez katılımcılarıdır. Onlar sık sık öğrencileri, Sovyet ordusundaki gençleri ziyaret etmeleri için davet edilirler.

Sovyet Savaş Veteranları Komitesi'nde biz, komitenin yöneticilerinden biri olan Aleksey Mareseyev ile unutulmaz bir toplantı yaptık. Mareseyev'in kendisi canlı bir efsane. Uzun yıllar Sovyet Barış Fonu'nun başkanı olan yazar rahmetli Boris Polevoy, yazdığı Sovyet gençliğinin sevilen romanı «Gerçek bir adamın hikayesi» onun başından geçenleri anlatıyor. Hatırlatalım: Kahraman her iki bacağına kaybeden bir Hava Kuvvetleri pilotudur. O, yalnızca koltuk değneklerini atmamakla kalmıyor, aynı zamanda yeniden cepheye pilot olarak dönüyor ve zafere kadar çarpıyor.

Aleksey Mareseyev bize şunları anlattı: «Komitemiz savaş vetera.n-

larının, bir zamanlar savaşmış kişilerin örgütüdür. Ancak bugün bizim ana görevimiz, Tüzüğümüz de böyle söylüyor, barış için savaşım vermektir. Biz bunu, en başta, savaşın ne anlama geldiğini genç insanlara anlatmak yoluyla, onlarda savaştan nefret etmeyi artırmak yoluyla yapıyoruz. Biz, faşizmin yenilgiye uğratılmasında Sovyetler Birliği'nin oynadığı belirleyici rolü anlatıyoruz. Ama aynı zamanda Anti-Hitler koalisyonuna katılan müttefiklerin, çeşitli ülkelerdeki direniş hareketlerinin bu yenilgiye yaptıkları katkıya da gerekli değeri biçiyoruz. Öğrencilerle birlikte veteranlar – çoğu şimdi 60'ın üstünde – savaşın olduğu yerleri ziyaret ediyoruz, çocuklara okul müzeleri kurmalarında yardım ediyoruz, ve onlara babalarının ve büyük babalarının kahramanlıklarıyla onur duymalarını, ülkelerini sevmelerini, barışı korumalarını öğretiyoruz».

Biz, tüm bu değişik girişimlerin Sovyetler Birliği'ndeki moral iklimi yansıttığını düşünüyoruz. Bunlar aynı zamanda, nükleer bir yıkımı önleme uğraşı ile sosyalist kazanımları savunma yükümlülüğünün Sovyet halkının yüreğinde, aklında ve eyleminde kopmaz bir bütün olduğunu, ülkenin dost ve düşmanlarına çok iyi bir şekilde açıklıyor.

Eğer Sovyet halkının barış yanlısı sesini duymak ve onun uluslararası konular karşısında gerçek tavrını gerçekten öğrenmek istiyorsanız, Moskova'ya kadar bir gezi yapmanıza gerek yoktur. Sovyet barış hareketi, görüşlerini yaymak için yığınsal iletişim araçlarının kullanımını giderek genişletiyor.

Novosti Basın Ajansı, Sovyet yayın örgütlerince kurulmuştur. Biz Ajansın yönetim kurulu başkanı Pavel Naumov ile tanıştık. O, tanınmış bir gazeteci, aynı zamanda SSCB Parlamento Grubu sekreteri, Sovyet Barış Komitesi prezidyum başkan yardımcısı ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Sovyet Komitesi sekreteri. Yönetim Kurulu'nda bilginler, yazarlar, işçi kolektifleri temsilcileri bulunuyor. Pavel Naumov, bize Ajansın 50'den fazla dilde yayınladığı ve değişik ülkelerdeki okuyuculara sunduğu kitapları, broşürleri ve dergileri gösterdi. Bu yayınlar Sovyetler Birliği ve onun dış politikası hakkındaki gerçekleri anlatıyor ve barışı korumak için yapılabilecek ve yapılması gerekenler üstüne halkın ve yetkili uzmanların ve sıradan Sovyet insanların görüşlerini dile getiriyor.

Sovyet barış savunucuları, açıkça şu gerçeğin geniş bir şekilde duyurulmasından hoşnut olacaklarını söylüyorlar: Kapitalist ülkeler basınında, televizyonunda Sovyet halkının tavrı ve eylemleri hakkında gerçekçi haberlerin ancak kısıntıları yer alıyor.

Sovyet Barış Komitesi'nde bize şöyle dediler: «Bizim hareketimiz, sosyalist ülkelerdeki ulusal barış komiteleri ile güçlü bir işbirliği içindedir ve değerlendirme ve tavırlarımız arasında önemli ayrımlar olanlar da içinde, öteki savaş karşıtı hareketlerle ortak eylemleri geliştiriyor. Biz, ilkesel olarak ortak amaca ulaşmak, nükleer yıkımın önlenmesini sağla-

mak için barış güçlerinin birliğini güçlendirmeye yardım etmek için elimizden geleni yapmak istiyoruz».

Barış için uyumlu eylem, sık sık Sovyet barış hareketinin doğası hakkında burjuva propagandasının yaptığı çarpık bilgilendirme yüzünden engelleniyor. Örneğin, onu erkteki partiye ya da hükümete karşı çıkmıyor diye kınıyorlar. Ama savaş karşıtı hareketin herhangi bir üyesi, ülkesinin yöneticilerini Helsinki Sonuç Belgisini imzaladıkları için eleştiriyor mu? Neden savaş karşıtı hareket İsveç ya da Yunan hükümetlerinin kendi bölgelerinde nükleer silahlardan arındırılmış bölgeler yaratma önerilerini destekliyor? Neden Sovyet barış girişimlerini destekliyor? Bizim düşüncemize göre başlıca neden, bu öneriler ve girişimlerin, yalnızca İsveç, Yunan ya da Sovyet halklarının barışçı çıkarlarına değil, aynı zamanda tüm ulusların barışçı çıkarlarına hizmet etmesidir.

Biz, ABD'nin ilk vuruş füzelerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmeye başlanmasından sonra dünyanın durumunda oluşan değişikliklerin Sovyet halkının eylemini ve ruhsal yapısını nasıl etkilediğini sorduk.

Komite'de buna şu yanıt verildi: 1983'ün sonlarında tüm ülke çapında protesto yürüyüşleri ve gösteriler yapıldı. Halk, barış için çabasını ve SSCB ve bağlaşıklarının güvenliğini sağlamak için çalışmasını hızla yükseltti. Savaşım bitmedi ve şu ilkesel belgiler aynı kalıyor: «Avrupa'ya ABD ilk vuruş füzelerinin yerleştirilmesi durdurulsun! Bunların yerleştirilmesinden vazgeçilsin!», «Batıda ya da Doğuda nükleer silahlara hayır, Avrupa'da ya da herhangi bir başka yerde nükleer silahlara hayır!» En fazla dile gelen istem ise, nükleer manyakların durdurulması ve onların ceza çekmeden düğmeye basabilecekleri imajının kaldırılması için herşeyin yapılmasıdır.

BİR ENTERNASYONALİZM OKULU OLARAK ORDU

Sovyetler Birliği'nin çok büyük ve iyi donatılmış silahlı güçlere sahip olduğu ve bunları durmadan iyleştirdiği herkesce bilinen bir şeydir. Burjuva sovyetolagları ve kamuoyu iletişim araçları kapitalist ülkelerde insanların beyinlerini yıkamak için, bu ordu ve bu askerlerin ülke içinde asayiş «sağlamak», ve ülke dışında «Sovyet yayılcılığını» kolaylaştırmak gibi iki fonksiyonu yerine getirmek için kullanıldığını uyduruyorlar. Sovyet subaylarının öteki uluslara karşı düşmanlıkla dolduruldukları da arada bir sokuşturuluyor. Elbette, hiçbir onurlu komünist bu kuyruklu yalanlara inanmaz, ama yine de biz bu konuda ilk elden bilgi almak için Sovyet Ordu ve Donanmasının Baş Politik Yönetimi'nin yüksek bir subayıyla bir buluşma istedik. Sovyet Silahlı Kuvvetleri'nde ideolojik işlerle meşgul Korgeneral Boris Utkin, gelebilecek bazı sorulara önceden davranarak cevap verdi. Onun değindiği temel noktalar şunlardı: Birin-

cisi, Sovyet Ordusu'nun biricik fonksiyonu sosyalist kazanımları, dış saldırıya ya da dış tehdite karşı savunmaktır. Hiçbir koşulda ordu iç problemleri çözmek için kullanılmaz. İkincisi, erlerin ideolojik eğitimi, partinin halk arasında yürüttüğü ideolojik çalışmaların bir bölümünü oluşturuyor. Bunun içeriği ve doğrultusu tüm düzeylerdeki parti organlarının belirliyor. Biçimlerinin ise askerlik yaşamıyla ilgili bazı özel çizgileri var.

General Utkin'in açıklamalarını dinledik ve Voronkovalı, ordu üniforması giyen ve ülkelerini savunmayı öğrenmek için anayasal ve moral zorunluğu yerine getiren Igor Zaborni'yi ve onun sınıf arkadaşlarını hatırladık. Onlar, Komsomol'da, okulda ve ailede biriktirdikleri bilgi ve ideolojik inanç deposuyla orduya katılmak istiyorlardı. Silahlı Kuvvetler'deki hareketli yaşam onları fiziksel ve moral olarak çelikleştiriyor ve onları askersel işlere alıştırıyor. Ancak belki de en önemlisi, ordunun onlara atak yurtseverler ve enternasyonalistler olmayı öğretmesidir.

Dimdik asker duruşu ve kırılmış şakaklarıyla General Utkin, kendisi hakkında mümkün olduğu kadar az şey söylemeye çaba gösterdi. O da Sovyet halkının Büyük Anayurt Savaşı'nda dövülmüştü, ve başlangıçtaki geri çekilmenin acısını da, zaferin sevincini de tatmıştı. O, Sovyet subaylarının Doğu Avrupa ülkelerini nazilerden kurtardıklarında, barış getirdikleri halka karşı gösterdikleri dostluk ve saygıyı anlatırken, kendi deneyimlerini (kitaplardaki ya da gazete makalelerindeki değil) anlatıyordu. Bu duygular, Sovyet Ordusu'nda bugün de yaşıyor.

Utkin şöyle dedi: Şöyle bir düşünün. Bir bölük 100 adamdan meydana gelir ve çoğu zaman bunlar Sovyetler Birliği'nde yaşayan değişik ulus ve etnik gruplardan gelmektedir. Onların tümü birlikte yaşıyor, eğitim görüyor ve çalışıyorlar. Herbiri kendi dilinde kitap okuyor, gazete ve dergilere abonedirler. Bunun etnik düşmanlıkla, diğer halklara nefretle ortak herhangi bir yanı olabilir mi?

Tüm bunlar bize geçenlerde yüzleri histerik bir şiddet arzusuyla burulmuş ve Sovyet ordusu üniforması içindeki bir korkuluğu süngüleyen ABD askerlerini gösteren bir haber filmini hatırlattı. Los Angeles'te «bir Rus öldür» yazılı tişört giyen haydutların tutumunu düşünmeye zorladı.

Bir askeri uzmanla konuştuğumuz için, generale dünyanın yakıcı durumu üstüne düşüncelerini sorduk. O, kısaca, tüm emperyalist savaş hazırlığının SSCB ve onun bağlaşıkları üstünde stratejik askersel üstünlük elde etmeyi hedeflediğini söyledi. Ancak, diye ekledi, Sovyetler Birliği'nin ve öteki Varşova Antlaşması ülkelerinin askeri güçleri, askersel dengeyi korumak için gerekli olan her şeye sahiptir. O, SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı Konstantin Çernenko'nun iyi bilinen bir sözünü hatırlattı: «1941 Haziran'ı tekrarlan-

miyacak. Saldırgan cezasını derhal görecektir. Dost-düşman herkes bunu böyle bilsin», (1)

Ve sonunda şöyle bağladı: Bugün potansiyel saldırganda herhangi bir anda, herhangi bir alanda askersel üstünlük hayalinin doğmasını önlemek son derece önemlidir. İşte bundan ötürü biz Avrupa'ya Amerikan ilk vuruş roketlerinin yerleştirilmesi karşısında hemen karşı önlemler almak zorunda kaldık. Kesin söyleyebilirim ki, bu önlemler etkindir...

Sovyet devletinin ilk yıllarında V. İ. Lenin şöyle diyordu: «Biz savaşların işçi ve köylülere ne denli büyük yoksulluk getirdiğini, acılar çektiğini biliyoruz, hem de çok iyi biliyoruz. Bundan ötürü bu soruna çok dikkatli yaklaşmalıyız. Bize çok pahalıya malolan barışı korumak için çok büyük ödünler veriyor, özveride bulunuyoruz.» (2) Bolşevik Partisi'nin ve Sovyet devletinin kurucusunun bu kaygılarını, Lenin'in davasını devam ettirenler bugün de, ülkenin çok büyük bir güce sahip olduğu günümüzde de paylaşıyorlar.

1985 yılında İkinci Dünya Savaşı'nda Alman faşizminin ve Japon militarizminin yenilgiye uğratılmasının 40. yıldönümü kutlanacak. Sovyet halkı için 40 yıldır barış koşullarında yaşamak, yaratıcı, kurucu programlarını gerçekleştirmede yararlandığı son derece değerli bir kazanımdır. Ve o bu kazanımın, barış koşullarında çalışabilme olanağının korunmasına büyük önem veriyor. 1977 yılında kabul edilen SSCB Anayasası'nın tasarısı halk arasında tartışılırken, devletin bu temel yasasına, her SSCB yurttaşı barışı korumakla görevlidir, hükmünün yazılmasını öneren binlerce öneri yapılması bir raslantı değildir. Bu öneri kabul edildi. Ve bu Anayasa hükmünün yalnız kağıtta yazılı kalmadığını biz gözlerimizle gördük.

Sovyetler Birliği'ne yaptığımız gezi sırasında gördüklerimiz, tanışıp konuştuğumuz insanlar, edindiğimiz bilgiler bizi şu'kaniya vardırı: Tüm ülke, devlet yönetiminden işçi kollektifine kadar, genç ve yaşlı, partili ve partisiz, bütünsel olarak barışın kalesidir. Bu ülke, emperyalist saldırının yolunu kesen güvenilir bir kalkandır, uluslararası güvenliğin savunucusu ve güvencesidir. İşte bundan ötürü nükleer felaket tehlikesinden tedirgin olan, uygarlığın korunmasını ve gelişmesini isteyen herkesin yolu Sovyetler Birliği'nin, onun halkı, partisi ve hükümetinin yoluyla birdir.

(1) «Pravda», 30 Nisan 1984.

(2) V. İ. Lenin, Tüm Yapıtlar, c. 44, s. 297.

Britanya madencilerinin savaşım kararlılığı

Mick Costello

«Morning Star» gazetesi muhabiri

Britanya madencilerinin grevi, Büyük Britanya tarihinde eşine rastlanmadık bir biçimde, yarım yılı aşkın bir süredir devam ediyor. (1) Şimdiye dek ekonominin temel sektörlerinden hiç birinde bu kadar uzun süren bir grev olmamıştı. Daha da önemlisi, şimdiye kadar hiç bir grev devletin böylesi sert muhalefetiyle karşılaşmamış, greve katılanlara karşı polis ve yargı organları bu kadar geniş ölçüde harekete geçirilmemiş, burjuva basını ve televizyonu gibi yığınsal propoganda araçları grevcilere böylesine azgın bir saldırı kampanyası açmamıştı. Şu da ilginçtir ki, grev millileştirilmiş bir sektörde, yani kömür üretimi sektöründe yapılıyor. Kapitalizm koşullarında millileştirmenin ilerici bir niteliği olmasına karşın, bu uyuşmazlık, doğrudan doğruya işveren rolündeki burjuva devletin gerici niteliğini ortaya koydu.

Ulusal Kömür İşletmeleri Yönetimi'nin (UKİY), en azından 20 kömür ocağını (toplam 174 kömür ocağı bulunuyor) kapatma ve yaklaşık 20 bin maden işçisinin işine son verme niyetinde olduğunu açıklaması büyük bir uyuşmazlığa yol açtı. Ulusal Maden İşçileri Sendikası'nın edindiği bilgilere göre, kömür üretimini kısıtlama programı çok daha geniş kapsamlıdır ve yaklaşık 70 bin işçinin işyerini yoketmeyi amaçlamaktadır.

İlk üzücü olay Cortonwood (Yorkshire) maden ocağında oldu. Bu, Maden İşçileri Sendikası ile Kömür İşletmeleri Yönetimi ve hükümet arasında daha 1974 yılında imzalanmış olan ve 1981'de yenilenerek yürürlükte kolon anlaşmaya karşın oldu. Bu anlaşma «Kömür Planı» olarak adlandırılmıştı. Yönetim, sözkonusu anlaşmanın, kömür ocaklarının sadece geçici «ekonomik» niyetlere dayanılarak kapatılamayacağını öngören hükmünü tek yanlı olarak çiğnedi. Ocakları ve işyerlerini yığınsal bir şekilde yoketme planı, bu sektörün genişletilmesini güvence altına alan «Kömür Planı»yla da çelişiyor.

Buna yanıt olarak maden işçileri grev ilan ettiler ve şu anda grev yaklaşık 150 bin madenciyi kapsamış bulunuyor. Ocakların büyük bir çoğunluğunda kömür çıkarımı durdu. Ağustos ayı ortalarında, yılda ortalamaya 100 milyon ton olan kömür üretimi, 40,7 milyon tona düştü.

Hükümetin ve UKİY'nin ardı arkası kesilmeyen baskılarına, polisin azgınca saldırılarına, grev gözcülerini dağıtma ve işyerlerine grev kırıcılarını yerleştirme girişimlerine karşın grevciler yığıtçe dayanıyor. 6 binin

(1) Grev bu yılın 12 Martında başladı. (Not Red.)

üzerinde kişi tutuklandı, polisin saldırısı sonucu 2 bin grev gözcüsü yaralandı, iki kişi yaşamını yitirdi. Sendika üyesi işçiler, ücretleri ödenmediği için, yaklaşık 450 milyon sterlin kayba uğradılar.

Grev, emekçiler açısından çok elverişsiz koşullarda başladı. Tutucu hükümet tarafından açıkça desteklenen UKİY bile bile grevi dayattı, çünkü ocakları kapatma girişiminin işi durdurmaya yolaçacağı konusunda uyarılmıştı. Bundan iki yıl önce, greve giden madencilerin enerjik eylemleri, yönetimi böyle bir programdan vazgeçmek zorunda bırakmıştı.

M. Thatcher hükümetini, tam da bu zamanı seçerek, böyle bir girişime iten nedir? Aslında bu hükümet, uygulayageldiği antisendikal politikayla bazı şeyler elde etmiş bulunuyor.

1983 yılının sonunda, iyi örgütlenmiş olan ve savaştan Matbaa İşçileri Sendikası, hükümetçe desteklenen patronlar karşısında yenik düştü, işlerine son verilenlerin tekrar işe alınmalarını sağlayamadı. Taraflar arasında çıkan bu uyuşmazlık boyunca polis, grev gözcülerinin dağıtılmasına ilişkin olarak önceden hazırlanmış taktiği başarıyla uygulayabildi. Hükümet, 1984 yılının başında ülkenin en önemli ulaşım merkezlerinden biri olan ve Batı kesiminde bulunan Cheltenham'da ulaşım işçilerinin sendikalarına üye olmalarını yasaklamayı başardı.

Sendika düşmanı bir dizi yasayı, her hangi ciddi bir karşıkoşula karşılaşmadan, Parlamento'dan geçirebildi. Britanya İşçi Sendikaları Kongresi (TUC) yöneticilerinin ezici çoğunluğu, her defasında, hükümetin provokasyonlarına gelmemek ve çatışmaya meydan vermemek için elinden geleni yapmaya özen göstermiştir. Ücretlerin düzeyi ise, enflasyon oranının biraz üzerinde gidiyordu. İşçi sınıfına ağır bir darbe indirebilmek ve böylece öteki emekçi kesimlerini de korkutabilmek için hükümet, işçi sınıfının örgütlü kesimine vurmayı, acaba, zamanlama bakımından böyle bir durumu uygun görmedi mi? Kömür işçilerinin doğrudan ateş boylarında kalmış olması bir raslantı değildir. Burada açıktan açığa öc alma olgusu göze çarpmaktadır. Zira, bundan 10 yıl önce Edward Heath hükümetinin ekonomik politikasına kararlılıkla karşı koyarak, bu hükümetin istifa etmesine işte bu kömür işçilerinin direnişi yardım etmiştir ve M. Thatcher şimdi eski hesapların işini bitirmek istemektedir.

Hükümet, UKİY'nin başkanlığına, ilk ağızda transfer olarak 1 milyon sterlin ödeyerek, Amerikalı Jan Mac Gregor'u atadı. Bu kişi daha önce-leri «British Leyland» firmasının yönetim kurulu üyeliğini yapıyordu. Ve o dönemde firma, üretimi kısıtlama programını uygulamaya koyarak, savaştan işyeri temsilcilerinden kurtulmuştu. Jan Mac Gregor, daha sonra «British Steel Corporation» (BSC) tekelinin başkanlığını yaptı ve onun döneminde üretimi «yeniden düzenleme» programı uygulanarak BSC'da çalışanların hemen hemen yarısı sokağa atıldı.

Bu «başarı»larından ve kararlılığından ötürü her defasında ödüllendirilen bu sert, duygusuz kişi, devletin ve devlet organlarının desteğiyle, kömür işletmelerini «rasyonelleştirmeye» ve en kaba kapitalist ölçütlerden hareketle endüstrinin bu dalını kârlı yapmaya kalkıştı.

Maden İşçileri Sendikası, grevden önce yaptığı olağanüstü konferansında, birine karşı yapılan haksızlık, herkese karşı haksızlık olacağı konusunda bir karar aldı. Bunun içindir ki, hükümet ilk darbeyi Cortonwood madencilerine indirince, sendikanın yaptığı yeni bir olağanüstü konferansta, sendika yönetiminin grevcileri destekleyen ve Kömür İşletmeleri Kurumu'nun tüm programlarına karşı çıkan tutumu tam bir destek buldu, savaşımlı genel ulusal düzeye yükseltti. Yorkshire ve Scottish (İskoçya) maden ocaklarında başlayan grev, öteki maden ocaklarına sıçradı ve gitgide bütün maden ocaklarını kapsadı. Hükümet, geleceğinin ne olacağı kaygısı içinde olan insanların duygularıyla oynamaya kalkıştı ve bu temel üzerinde madencileri bölmeye yeltendi. Buna karşın Maden İşçileri Sendikası üyelerinin yüzde 80'i greve katıldı.

Hükümet açıkça Kömür İşletmeleri Yönetimi'nin yanında yer aldı. Başta Margeret Thatcher olmak üzere, tüm bakanlar doğrudan doğruya anlaşmazlığa katıldılar. «Enformasyon çarpıtmaları» görülmemiş bir düzeye ulaştı. Anlaşmazlığın ana konusu, yani madencilerin çalışma hakkını savunmak için direndikleri gerçeği gölgede bırakıldı. Grev gözcüleri, düzeni bozmayı amaçlayan yağmacı eşkiya gibi gösterildi.

Grev sırasında madenciler hükümetin saldırılarına karşı kendilerini savunmak için özgül eylem biçimleri, yeni direniş yöntemleri oluşturdular. Erkek-kadın ayırımına karşı harekette hiç bir zaman ön saflarda yer almamış olan kadınlar, şimdi, grev sırasında öne atılarak madenci semtlerinde kadın girişim grupları oluşturdular. Grevcilere yardım ederek, onlarla dayanışmayı güçlendiriyorlar. Bu gruplar gösteriler düzenliyor, diğer bölgelere giderek grevci işçilere ve ailelerine dışardan destek sağlıyor, grevcilere yiyecek sağlama işlerini örgütlüyorlar. Bu kez hükümet ve işletme yönetimi eskiden başvurduğu yöntemlerde, yani aileyi bölme, eşleri birbirine düşürme, kadınları grevci eşlerine karşı çıkarma taktiklerinde başarılı olamadı. Bu, gelecek açısından gerçekten büyük önemi olan bir gelişmedir.

Bugün kömür sanayiinde çalışanların çoğunluğunu gençler oluşturuyor. Çalışanların ortalama yaş düzeyi 36–38'dir. Bunların çoğunluğunun şimdiye kadar genel greve katılma deneyimi yoktu. Yıgınsal grevlerin olduğu 1972 ve 1974 yıllarında bazıları daha çalışmıyordu, diğerleri ise çalışmaya daha yeni başlamışlardı.

Maden İşçileri Sendikası'nın enerjik yönetiminin, en başta Başkan Arthur Scargill, Başkan Yardımcısı Michael Mcgahry, Genel Sekreter

Peter Heathfield'in yardımıyla genç madenciler, içinde bulundukları durumun bilincine vardılar. Onlar polis copundan korkmuyor, grev göz-cülüğüne aktif katılıyor, tüm ülkeyi dolaşarak greve destek sağlıyorlar.

Moden bölgeleri dışında yapılan geziler, komuoyunun grevcilerle yığnsol dayanışmasını örgütlemeye çok büyük rol oynadı. Büyük Britanya'daki tüm sendikalar kömür işçilerine parasal yardımda bulunuyorlar. Hükümetin «ekonomi» politikasının ağır darbelerinin hedefi olan birçok işçi şimdi madencilerin, tüm emekçilerin ortak davası için savaştıklarını anlıyorlar. Ülkenin birçok bölgesinde, işyerlerinde, meydanlarda, pazar yerlerinde açılan kampanyalarda milyonlarca sterlin yardım toplandı. Taşıt araçlarının oluşturduğu konvoylar maden bölgesine sürekli yiyecek ve giyim eşyası taşıyor. Madencilerin temsilcileri, ülkenin her köşesinde sevgiyle karşılanıyor, evlere davet ediliyor ve sıcak bir ilgi görüyorlar. Madenciler çevresinde gerçekten de ulusun tüm emekçi kesimleri kenetleniyor.

Polisin gaddarca saldırısına ve hükümetin madencileri aç bırakarak tekrar ocaklara sokma yeltenişlerine halkın yanıtı işte böyle oluyor. Devlet, madencilerin çocukları için öngörülen gerekli yardımı alınmasında ailelere binbir güçlük çıkarıyor, polis gönüllü yardım toplayanları dağıtıyor.

Madencilerin yığıtçe savaşımı, diğer sektörlerde çalışan emekçilerin de dayanışmanın en yüksek biçimi olan greve gitmeleri için güçlü bir esin kaynağı oluyor. Demiryolu işçileri ve denizciler, kamyon şoförleri, grev kırıcıları tarafından çıkarılan, ya da ithal edilen kömürü taşımayı reddettiler. Liman işçileri, madencilerin grevini kırmak için kendilerinin bir alet olarak kullanılma yeltenişlerini protesto amacıyla iki kez grev ilan ettiler.

Büyük Britanya Komünist Partisi madencilerle dayanışma hareketine aktif katıldı. Tüm ülke çapında yığnsal mitingler düzenlendi. Parti, maddi yardım kampanyası düzenliyor, halkı bu konuda bilgilendirme materyalleri çıkarıyor. Sendikal harekette şu ortak görüş oluştu: «Morning Star» gazetesi madencilerin gazetesidir. Hergün onların çıkarları için savaşıyor ve onların savaşımına, hiçbir diğer basın organının vermediği önemi veren gazetedir.

Britanya madencileriyle uluslararası alanda da geniş bir dayanışma oluştu. Avustralya, Büyük Britanya'ya kömür satımına yasak koydu. Norveç Kömür Maden İşçileri Sendikası grevde bulunan İngiliz meslektaşlarıyla dayanışma fonu oluşturdu. SSCB'nin kömür üretimi bölgelerinde düzenlenen birçok mitingte dile getirilen Sovyetler Birliği emekçilerinin dayanışmasına, maden işçileri yöneticileri özel bir diğer biçiyorlar. Sovyetler Birliği'nde birçok maden ocağında çalışan işçi kolektifleri bir günlük yevmiyelerini İngiltere'deki grevci kardeşlerine yardım için gön-

derdiler. Alman Komünist Partisi, Hollanda Komünist Partisi ve Belçika Komünist Partisi, madencilerin ailelerine para ve yiyecek yardımıyla bulundular. Birçok sosyalist ülke, aynı zamanda Fransa ve Belçika maden işçileri sendikaları, grevci işçilerin çocuklarını, tatillerini bu ülkelerde geçirmeleri için kendi ülkelerine davet ettiler.

Britanya İşçi Sendikaları Kongresi'nin (TUC) Eylül ayının başında Brighton'da yapılan olağan yıllık toplantısında Genel Yönetim Kurulu'nun bildirisi oy çoğunluğu ile kabul edildi. Bildiride, TUC, 10 milyon üyesi adına, kömür ocaklarının ve işyerlerinin korunması için maden işçilerinin yürüttüğü savaşımla tam bir dayanışma içinde olduğunu dile getirdi. Bildiride, tüm sendika üyelerine madencilerin grev gözcülüğü yaptığı işletmelere kömür verilmesinin engellenmesi ve grevcilerle maddi dayanışma kampanyasının güçlendirilmesi çağrısı yer alıyor.

Şimdi sert sınıf çatışması, çağdaş burjuva devletin kimi yeni çizgilerini de ortaya çıkardı. Örneğin, iktidar çevreleri, parlamentonun denetimi dışında tüm ülke çapında pratik olarak bir polis gücü oluşturduklarını gösterdiler. Tüm ülke ölçüsünde kömür işçilerine karşı kullanılan polis birliklerinin uyumlu eylemleri bunu kanıtıyor. Polis, bir yandan gösterileri ve grev gözcülerini güç kullanarak dağıtmaya çalışırken, öte yandan da trafiği engelliyor, ülke içinde seyahat özgürlüğünü kısıtlıyor. Çeşitli il ve eyaletler arasındaki yollara polis barikatları kurularak, polis devriyeleri yerleştirilerek, grev gözcülerinin bir yerden başka bir yere gitmeleri engelleniyor, potansiyel grev gözcüleri tutuklanmakla tehdit ediliyor.

Britanya mahkemelerinin sendikalara karşı öteden beri görülen kasıtlı davranışları Maden İşçileri Sendikası'nı ve grevcileri korkutma ve yıldırma girişimlerinde çok daha açık biçimde görüldü. Grev gözcülerine, grev gözcüsü olacak kişilere, hiç bir gerekçe gösterilmeksizin, sanki bunlar kefaletle serbest bırakılmış birer adi suçluymuş gibi davranılıyor, evlerinden veya madenci semtlerinden çıkmaları yasaklanıyor, çeşitli cezalara çarptırılıyorlar.

Aşağıdaki örnek çok çarpıcıdır. Güney Wales madencileri, grev gözcülerinin üzerine yüksek bir süratle otomobillerini sürdüren iki taşıt firmasını kara listeye alıyorlar. Bunun üzerine firma sahipleri, sendika düşmanı yasalara dayanarak mahkemeye başvuruyor. Mahkeme de, bu iki firmanın taşıt araçlarına karşı grev gözcülüğü yapılmasını yasaklayan bir karar çıkartıyor. Bu kararı yerine getirmeyi reddeden madencilere bu kez 50 bin sterlin tutarında para cezası kesiliyor. Wales madencilerinin yöneticileri bunu da reddediyor. Bu kez mahkeme daha da ileri gidiyor ve yerel sendikânın 1 milyon sterlin tutarındaki para ve mal varlığına, bu orada madenci aileleri için yapılan para, yiyecek ve giyecek yardım fonlarına el koyma kararı alıyor. Sendikaların para ve mal varlıklarını,

grev fonlarını yağma etme girişimleri madencileri yıldırıyor, tersine onların savaşım azmini daha da artırıyor. Bu işçi düşmanı girişim, bir bakıma, grevcilerle dayanışma hareketinin çok daha geniş boyutlar alması için bir itici etken oldu.

Şunu da belirtmek gerekir ki, maden işçilerinin grevi devlete pahalıya mal oluyor. Eylül ayının ortalarına doğru devletin uğradığı kayıp, yani ocaklardan çıkarılmayan kömürün değeri, elektrik santrallerinde gitgide artan üretim masrafları, toplanılamayan vergiler, Devlet Kömür İşletmeleri'nin harcamaları ve polis operasyonları için harcanan paraların oluşturduğu bu kayıp 4 milyar sterlini geçiyor.

Burjuva basınının iddia ettiği gibi, Maden İşçileri Sendikası yöneticileri hiç te aşırı bir tutum içinde değillerdir ve onlar uyumsuzluğun çözümü için görüşmelere her zaman hazırdır. Sendika başkanı Arthur Scargill «yığınsal iletişim araçlarının kasıtlı ve amaca yönelik kampanyasını» sert bir biçimde yererken, Kömür Planı temelinde görüşmelerin yeniden başlatılması için Ulusal Kömür İşletmeleri Yönetimi'ne defalarca çağrıda bulundu. «Morning Star» gazetesine verdiği bir demeçte A. Scargill şöyle diyordu: «Hükümet ve kömür endüstrisi yönetiminin, bu «yıkıcı» grevin bir an önce sona erdirilmesinden çok, Maden İşçileri Sendikası'na darbe indirmeyi amaçladığı izlenimi giderek güç kazanıyor. Oysa uyumsuzluğun çözümü için işletme yönetimi ve hükümetin, herşeyden önce, «Kömür Planı» adıyla bilinen ve taraflarca imzalanmış bulunan anlaşmaya uyması gerekir. Eğer onlar buna hazır olduklarını ortaya koyarlarsa o zaman aramızda görüşmeler için bir temel oluşmuş demektir.» (2)

Şimdiki uyumsuzluk, nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın Britanya sendikal hareketinin artık eskisi gibi kalmayacağı şimdiden bellidir. Madenciler, bayan Margaret Thatcher'in, Falkland olayı ile kendisinin «dize gelmeyen» biri olduğuna, halkı inandırmaya çalıştığı o meşhur «Falkland ruhu»nu yıktılar. Hükümetin, maden işçilerini çok kısa bir süre içinde dize getirme hesapları yanlış çıktı ve hükümete pahalıya mal oldu. Bu, hatta hükümet ve Kömür İşletmeleri Yönetimi içinde bölünmelere neden oldu. Öte yandan, tutucuların iktidara geldiği 1979'dan beri sendika hareketi içinde ve onun dışında dayanışmanın böylesine yükselmesine, maden işçilerini dize getirme girişimleri kadar, hiç bir şey yol açmamıştı. Polisin ve öteki baskı güçlerinin kullanılması, Büyük Britanya'da devletin görece sınıfsal tarafsızlığı konusunda hâlâ ham hayaller besleyenlerin çoğunun gözünü açtı.

Tutucu partinin ekonomik politikasına karşı savaşan işçilerin çıkarlarını şimdiye kadar hep satmayı başarabilen sağ kanadın sendikal hareket içinde yalıtılması da hızlanıyor. Britanya İşçi Sendikaları Kongresi'nin

(2) «Morning Star», 15 Ağustos 1984.

kimi uzak görüşlü temsilcileri, yitirdikleri güveni yeniden elde edebilmek için, madencilerin başarısına büyük gereksinimleri olduğunu kavıyorlar.

Tüm uyuşmazlık boyunca madencilerin liderleri yığınlar hep yakın olmaya özen gösterdiler ve Britanya sendikal hareketinin en sağlam öğelerine dayandılar. Bu, şüphesiz, tüm harekete bir bütün olarak kalıcı etki yapacaktır. Komünist Partisi, bu büyük sınıfsal çatışmanın politik deneyiminden değerli dersler çıkarmaya çalışıyor.

TÜSTAV

Emperyalizmi suçlama begseli

Bundan önce yayınlanan «Suçlama Belgesi»nde (Barış ve Sosyalizm Sorunları – «Yeni Çağ» 1983, № 2) belirtildiği gibi, dış politikada serüvencilik, sosyalizmle politik, ekonomik ve askersel çatışma rotası ve buna uygun bir «psikolojik güvence» sağlamak, özgürlüksever halklara karşı baskı ve terör uygulamak, kapitalist dünyadaki emekçi yığınlar üzerinde sömürüyü daha da artırmak, bütün bunlar dünya emperyalizminin, en başta da ABD emperyalizminin «tutumu»nun bileşenleridir. Aradan geçen yaklaşık iki yıllık dönemde emperyalizmin yeni ve çok daha ağır suçlarına tanık olundu.

Emperyalizmin barışa ve insanlığın ilerlemesine karşı işlediği suçlar, emperyalizmi suçlayan yeni kanıtlardır. Bu suçlardan başlıcaları şöyledir:

ULUSLARARASI DURUMUN SON DERECE GERGİNLEŞTİRİLMESİ, SILAHLANMA YARIŞININ ALABİLDİĞİNE TIRMANDIRILMASI VE NÜKLEER SAVAŞ TEHLİKESİNİN ARTMASI

1 Kasım 1983 tarihinde Batı Avrupa'lılar televizyon ekranlarından, Amerikan kanatlı roketlerinin konumlandırılması için ABD'den ilk parti donatımı getiren ağır nakliye uçağının Britanya'ya inişini izledi. Yine aynı ay içinde «Pershing-2» roketlerinin parçalarını taşıyan büyük taşıt araçları FAC'ne geldi. İlk nükleer vuruş silahı olan Amerikan roketleri İtalyan topraklarında da belirdi. Reagan yönetiminin ABD ile SSCB, NATO ile Varşova Antlaşması Örgütü (VAÖ) arasındaki yaklaşık askersel-stratejik dengeyi bozmaya yönelik serüvenci planlarından birisinin gerçekleştirilmesine işte böyle başlandı.

ABD tarafından bir «köprübaşı», bir potansiyel askersel harekât alanı olarak görülen Batı Avrupa'nın bir dizi ülkesine orta menzilli Amerikan atom roketlerinin yerleştirilmesine başlanmasıyla Washington'lu «süper şahinler» uluslararası gerginliği yeni bir aşamaya tırmandırdılar.

Olayların bu yönde gelişmesini belirleyen neydi? Yanıt çok açık ve nettir: ABD'deki en saldırgan çevrelerin Sovyetler Birliği üzerinde, tüm sosyalist topluluk üzerinde askersel üstünlük sağlamaya yönelik manyakça niyetleridir, Amerikan emperyalizminin global hegemonyacılık hevesleridir. Ne ki, burada, ABD'nin NATO'lu bağlaşıkları da, özellikle kendi ülkelerindeki halkın ezici çoğunluğunun protestolarına karşın, tam

bir uysallıkla, yeni roketlerin konumlandırılmasına «yeşil ışık» yakan Büyük Britanya, FAC ve İtalya hükümetleri de sorumluluk taşımaktadırlar.

NATO  yesi birçok devletin Amerika tarafından «atomlaştırılması», ABD emperyalizminin dünya üzerinde kendi askersel egemenliğini kurma yönündeki önlemlerini *planlama* aşamasından artık bu doğrultuda *pratik eylemler* aşamasına geçmesinde önemli bir adımdır, ancak tek adım değildir. «Amerika'nın yeni silahlarla donatılması» makinesi harekete geçirildi, yeni tip silahların, en başta «MX», «Midgetman» adlı kitalararası roketler, «Trident» roketleriyle donatılmış denizaltılar, «B-1B» ve «Stealth» tipi ağır bombardıman  a kları, «Shuttle» adlı çok amaçlı uzay sistemleri, havada, denizde ve karada konumlandırılacak uzun menzilli roketler gibi stratejik silahların yapımı ve seri üretimine ilişkin geniş kapsamlı programlar kabul edildi. ABD, 1980'li yılların sonuna doğru kendi stratejik nükleer birimini 1,5 kat artırarak 12 binden 20 bine çıkarmayı öngörüyor.

ABD'nin askersel hazırlıklarında, sadece nükleer silahları değil, lazer ışınlarının kullanımı temelinde başka tip silahları da içine alan uzay savaş araçlarının yapımının hızlandırılmasını öngören girişimler gitgide önemli bir yer tutuyor. Washington, SSCB ile ABD arasında 1972'de imzalanmış olan anlaşmayı açıkça çiğneyerek, geniş bir roketsavar «savunma» sisteminin kurulmasını kararlaştırdı ve uzayın silahlandırılması doğrultusu propaganda edilirken işte bu «savunma» sözcüğüne ağırlık verdi. «Yıldızların silahlandırılması»nın asıl amacı ise, ABD'nin cezasız kalabilecek bir nükleer darbeyi indirme olanağını elde edebilmesidir. Askersel hazırlıkların böyle bir yönünün uluslararası istikrar açısından ne gibi büyük tehlikelere yol açabileceği ortadadır.

Militarizasyon psikozu kendini, sadece emperyalizm tarafından azgınca tırmandırılan nükleer silahlanmada göstermekle sınırlı kalmıyor. Bu psik z, konvansiyonel (geleneksel) silahlar alanını da öylesine kapsamıştır ki, bu silahlardan bazıları yıkım gücü bakımından artık yığinsal kırım silahı düzeyine çıkmış bulunuyor.

Etki gücü kat kat artırılan 30'dan fazla savaş tekniği tipinin yapımı üzerinde çalışmalar yürütülüyor. ABD Hava Kuvvetleri 5 bin yeni savaş çağının teslim edilmesini bekliyor. Kara Kuvvetleri'ne «M-1» tipi 7 bin adet tankın verilmesi öngörülüyor. Savaş gemilerinin sayısının ise 600'e çıkarılması planlanmış bulunuyor. Amerikan savaş makinesinin kimyasal silahlarla yenibaştan «donatılması» işleri tüm hızıyla sürdürülüyor. Kimyasal silah (150 bin tondan fazla kimyasal savaş malzemesi, yaklaşık 3 milyon adet kimyasal bomba) yığınağı bakımından dünyada birinci sırada gelmesine karşın Pentagon, kendi kimyasal silah depolarını çok daha yüksek düzeyde zehirli maddelerle doldurmaya  alışıyor.

Böylece, Reagan yönetiminin öngörülerine bakılırsa, 1980'li yılların so-

nuna doğru yeni silahlarla donatımın çok önemli nicel ve en başta da nitel aşaması tamamlanmış olacak. Askersel harcamalardaki hızlı bir artış bunun başlangıcını oluşturdu (1981–1984 yılları arasında askersel harcamalar yüzde 75 oranında arttı). Reagan yönetiminin hazırladığı 1985–1989 yılları arasındaki beş yıllık dönemi kapsayan askersel programın gerçekleştirilmesi ise, 2 trilyon doların üstünde harcamayı gerektiriyor (bu, daha önceki 15 yıl içinde yapılan askersel harcamaların toplamını bile aşıyor). Bu da, ekonominin sivil alanlarının ve çözüm bekleyen en yakıcı sosyal sorunların, gereksinimlerin zararına oluyor, zira bu alanlar için öngörülen yatırımlar Reagan'ın Beyaz Saray'da bulunduğu yıllarda en büyük kısıntılara uğramış bulunuyor.

Tırmandırılan silahlanmanın yeni turu için böylesi büyük kaynakların ayrılmasını, resmi iddiaların tersine, «savunma» gereksinimleri dayatmıyor, çünkü ABD'ni hiç kimse tehdit etmiyor. Bunu, Amerikan endüstri tekellerinin ve en başta da askersel siparişleri altın yumurtlayan tavuk olarak görenlerin çıkarları belirliyor. Örneğin, böylesi siparişler alan korпорasyonların kârları, sivil alanda kullanılan mal ve hizmet üretenlerin gelirine göre, ortalama yüzde 70 daha fazla oldu. Askersel endüstri kompleksi ABD ekonomisini ve politikasını çoktandır güçlü bir etki altında bulunduruyor. Şimdi ise, bu kompleks gerçekten çözümleyici bir güce dönüşmüş bulunuyor.

Amerikan emperyalizmi kendi bağlaşıklarının militarist aktifliğini de her bakımdan teşvik ediyor. Son zamanlarda, daha 1954'te oluşturulan Batı Avrupa Birliği'ni (Büyük Britanya, FAC, İtalya, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg) canlandırma girişimlerine hız verildi. Adı geçen Birlik içindeki ortaklarının onayını alarak, konvansiyonel silah üretimine ilişkin son yasakların da kaldırılmasını 1984 yılı ortalarında başaran FAC, her tip ten roket, denizaltı ve denizüstü roket taşıyıcıları vb. saldırı silahları üretme olanağını elde etti. 500 binlik Bundeswehr (FAC ordusu) yoğun bir yeniden silahlanma ve modernizasyon aşamasına giriyor. FAC'nin bu alandaki harcamaları önümüzdeki 12 yıl içinde, kimi verilere göre, 300 milyar markı aşacak. Bütün bunların yanı sıra, böyle bir durum FAC'da neofaşist ve intikamcı çevrelerin aktifleşmesi için elverişli koşullar yaratıyor.

Son yıllarda ABD'nin Asya-Pasifik Okyanusu bölgesine ilgisinin giderek arttığı gözleniyor. Bilindiği gibi bu bölge, Batı Avrupa'dan sonra, ABD'nin sınır dışında bulundurduğu silahlı kuvvet sayısı bakımından ikinci sırada geliyor.

1983 yılı başında Pentagon Yakın ve Ortadoğu'da, Güney batı Asya ve Hint Okyanusu'nda kendi «Merkezi Kumandanlık»ını (CENTKOM) Karachi'de (Pakistan) kurdu. Öncelikle bu bölgeye saldırı amacıyla kurulmuş bulunan Amerikan «çevik kuvvetleri»nin sayısı ise 300 bin kişiyi buluyor.

Washington, Pasifik'te NATO'nun küçük «kardeşi»ni, yani ANZUS pak-tını (ABD, Avusturalya ve Yeni Zelanda) her bakımdan canlandırmaya çalışıyor. Bu paktın eylem alanı içine Hint Okyanusu da alınmış bulunuyor. Japon militarizminin hortlatılması ve güçlendirilmesi yönünde gitgide aktif bir çizgi izleniyor. Hukuksal kılıfı henüz tamamlanmamış olsa da, ABD, Japonya ve Güney Kore'nin oluşturduğu üçlü askersel ittifak pratik olarak kurulmuş bulunuyor. Amerikan strateji uzmanları, Güneydoğu Asya ülkelerinin oluşturduğu ASEAN örgütünü yavaş yavaş bir askersel bloka dönüştürmeyi amaçlıyorlar.

Çok geniş bir bölgede, ABD emperyalizminin himayesi altında tek bir askersel-politik anlaşmalar sisteminin oluşturulmasına yönelik olan bu bloklaşma politikası global hegemonyacılığın ayrılmaz bir parçasını oluşturuyor ve bunun temel dayanağını da 30'dan fazla ülkenin topraklarında kurulmuş bulunan 1.500'ü aşkın askersel üs ve tesis, 1,5 milyon-dan fazla asker, bu ülkelere, nükleer silahlar da dahil, yerleştirilmiş bulunan çeşitli silahlar teşkil ediyor.

**BMÖ 38. GENEL KURULU'NDA SİLAHSIZLANMA KONULARIYLA
İLGİLİ OLARAK KABUL EDİLEN KİMİ KARAR TASARILARI**

Karar tasarıları	Öneriler	ABD'nin kul- landığı oy
Nükleer savaşın kınanması	SSCB	Hayır
Nükleer silahların dondurulması	SSCB	Hayır
Nükleer silahı ilk kullanmama yükümlülüğünün üstlenilmesi	Küba ve DAC	Hayır
Nükleer silah kullanımını yasak- layan anlaşma önerisi	Hindistan	Hayır
Nükleer savaşın önlenmesi ve nükleer silahsızlanma	<i>Arjantin</i>	Hayır
Silahlanmanın uzaya sıçramasının önlenmesi	Mısır ve Moğolistan	Hayır
Nötron silahının yasaklanması	DAC	Hayır
Tüm nükleer silah denemelerinin yasaklanması	Meksika, İsveç vb.	Hayır
İsrail'in nükleer silahlanmasının kınanması	Irak	Hayır
Güney Afrika'nın nükleer silah- lanmasına karşı çıkılması	Sierra Leone	Hayır

Nükleer silahların çılgınca artırılmasından askersel bloklar sistemini genişletme denemelerine dek, emperyalist silahlanmanın her yönden tırmandırılması, halkların iradesine kaba bir saygısızlıkla, silahlanmanın durdurulması ve silahsızlanmanın başlatılmasına yönelik tüm girişimler karşısında olumsuz tavırları sorumsuzca sürdürmekle birlikte yürütülüyor. ABD'nin Birleşmiş Milletler Örgütü'ndeki (BMO) tutumu bunun en çarpıcı kanıtı oluyor. BMO'ndeki Amerikan delegasyonu, silahlanma yarışını şu veya bu ölçüde engelleyen her öneriye her zaman karşı oy kullanıyor. Örneğin BMO'nün 38. Genel Kurulu'nda (1983'ün Eylül-Aralık ayları arasında yapıldı) da bu böyle oldu.

Reagan yönetimi, kendi nükleer potansiyelini alabildiğine artırma girişimlerini politik olarak «gerekçelendirebilmek» için «Sovyet askersel üstünlüğü» yaygarasını koparıyor. Oysa Stratejik Silahların Sınırlandırılması Anlaşması'nda (SALT-2, 1979) her iki taraf da yaklaşık bir denge olduğu gerçeğini kabul etmişlerdi. Şimdi Reagan yönetimi, iki-üç yıl içinde değişmesi olanaksız olan bu denge gerçeğini görmezlikten geliyor. SALT-2 Anlaşmasını, silahlanmanın daha da tırmandırılması önünde bir engel olarak gören ABD'deki egemen çevreler, daha önce Yeraltı Nükleer Silah Denemelerinin Sınırlandırılmasına İlişkin Anlaşma (1974) ile Barışçıl Amaçlarla Yeraltı Nükleer Denemelerine İlişkin Anlaşma (1976) konularında yaptıkları gibi, SALT-2 Anlaşması'nın onaylanmasını da engellediler.

ABD'nin baltalayıcı tutumu son zamanlarda daha bir dizi olguda kendini gösterdi:

- ABD, Sovyetler Birliği'nin üstlendiği nükleer silahı ilk kullanmama yükümlülüğünü üstlenmeyi reddetti;
- nükleer silahların dondurulması önerisine yanaşmadı;
- kontrol sorunun henüz «çözümlememiş» olduğu bahanesini ileri sürerek, nükleer silah denemelerinin tamamen yasaklanması konusundaki görüşmelerin yeniden başlatılmasından vazgeçti;
- kontrol konusunda kasıtlı olarak kabul edilemez önkoşullar ileri sürerek kimyasal silahlarla ilgili görüşmeleri çıkmaza soktu;
- Varşova Antlaşması Örgütü ile NATO arasında kuvvete başvurmama konusunda anlaşma imzalanması önerisini sabote etti;
- uzayın silahlandırılmasını önlemek için görüşmeler yapılması konusunda Sovyetler Birliği'nin yaptığı öneriyi yanıtsız bıraktı;
- nükleer silaha sahip olan devletler arasındaki ilişkiler konusunda yeni normları saptayacak bir anlaşmaya varılmasına ilişkin Sovyet önerisini küçümseyerek gözden düşürmeye kalkıştı.

Böylesi bir doğrultunun bir tek anlamı var: ABD ve NATO üyesi öteki devletlerdeki egemen çevreler askersel hazırlıkları bilinçli olarak ve amaca yönelik bir şekilde hızlandırıyorlar. Bu da uluslararası durumun

son derece gerginleşmesine ve reel bir savaş tehlikesinin daha da artmasına yol açıyor. Reagan'ın Beyaz Saray'a gelişinin dördüncü yılında, Cumhurbaşkanlığı seçimleri arifesinde «savaş başkanı» gibi gönül kırıcı bir ünden sıyrılmak amacıyla yaptığı konuşmada barışa «bağlılık» konusunda söylediği pek çok parlak söz bu olguyu ortadan kaldırmıyor. Sözde kalan bir barışseverlik reel politikada hiçbir şeyi değiştirmiyor. Çünkü, Reagan tarafından Mayıs 1982'de imzalanmış olan «Ulusal Güvenliğe İlişkin 32 Numaralı Direktif» böyle bir politikanın kılavuzu olarak kalmaya devam ediyor. Nükleer savaşta nükleer silahı ilk kullanmak yoluyla «zafer» elde etme, uzaydan yapılacak «çok etkin bir hareket»la saldırıyı gerçekleştirme niyetleri sözkonusu direktifin özünü oluşturuyor.

Bilim adamları, çağdaş nükleer silahların kullanılmasının yeryüzünde tüm canlı varlıklar için bir felâket olacağı konusunda uyarıda bulundular ve bulunmaya devam ediyorlar. Böyle bir adım, yine bilim adamlarının kanısına göre, en ağır bir suç olacaktır. Kaldı ki, böyle bir suç hazırlanmak, tüm insanlık yararına birçok yıkıcı global sorunun çözümü yönünde kullanılabilecek büyük maddi, emek ve parasal kaynakların israfına yol açan savaş hazırlıkları, yani cinayete hazırlanmak da saldırgan emperyalist güçlerin barışa ve insanlığa karşı işlemekte oldukları cinayetlerden birini oluşturuyor. ABD ve onun bağlaşıklarının geniş çaplı askersel hazırlıklarının ana doğrultusu emperyalizmin yitirmiş olduğu konumları yeniden elde edebilmesine yöneliktir. Bu, daha somut bir planda, herşeyden önce reel sosyalizmi sarsmak, zayıflatmak ve «yoketmek» çizgisidir.

BARIŞ İÇİNDE YANYANA YAŞAMA İLKESİNDEN VAZGEÇME, REEL SOSYALİZMİ GÖZDEN DÜŞÜRME YELTENİŞLERİ, ÇATIŞMA STRATEJİSİ

1 Eylül 1983 gecesi ABD istihbaratı, bir Güney Kore yolcu uçağını kullanarak, çok önceden ayrıntılı olarak hazırladığı bir operasyonu Sovyetler Birliği'nin Uzakdoğu bölgesinde gerçekleştirdi. Uçağın, sözde «tesadüfen» rotayı şaşırarak, SSCB'nin hava sahasının derinliklerine girmesi, operasyonun senaryosunu oluşturuyordu. Amaç ise, Sovyet Hava Savunma Sistemini, alarm durumuna geçilmesi yönünde önlemler almaya zorlamak ve Sovyet Hava Savunma Sisteminin elektronik donatım sinyallerinin Amerikan gizli servisleri tarafından saptanabilmesini sağlamaktı. Sonuç: Gece koşullarında tipi belirlenemeyen ve Sovyet hava sahasının derinliklerine dalan bu uçak, Sovyet avcı uçaklarının tüm uyarılarını yanıtsız bırakınca düşürülmüştür ...

Casusluk eyleminin böyle bir fiyaskoyla sonuçlanması Amerikan yığmsal iletişim araçları tarafından Sovyetler Birliği'ne karşı isterik bir propaganda kampanyasının açılması için bir bahane olarak kullanıldı. Reagan yönetiminin tepkisi ise, yeni ekonomik «yaptırım»lara başvurmak ve BMÖ ve öteki uluslararası kuruluşlar nezdinde azgın bir anti-sovyetik demagojiyi körüklemek biçiminde oldu. Böylece, tek bir olayda, *Washington'daki yönetici grubun Sovyetler Birliği'ne, sosyalist ülkeler topluluğuna karşı yürüttüğü çatışma politikasının tüm temel yönleri, yani propaganda, politik, ekonomik ve askersel yönleri kendini gösterdi.*

Çatışma doktrini Reagan tarafından icadedilmiş değildir. ABD yönetimine egemen olan küçük bir seçkinler grubu, Amerikan emperyalizminin hegemonyacı niyetleri karşısında başlıca engelin Sovyetler Birliği, tüm sosyalist topluluk olduğunu açıkça gördükleri için, bu doktrini çok önceleri hazırladı. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, daha ilk yıllarda Washington'da Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle ilişkilere genellikle «güce» başvurma konumlarından bakılır oldu. Uluslararası gerginliğin yumuşamaya yüz tuttuğu dönemde kendi dış politikalarının çatışma niteliğini, biraz olsun azaltmak zorunda kalan ABD'nin egemen çevreleri, 1970'li yılların sonuna doğru, «Sovyet tehdidi» masalı ardına gizlenerek, yeniden o bilinen saldırgan militarist yola girdiler.

Carter döneminde başlatılan bu geriye dönüş süreci Reagan tarafından tamamlanıldı ve Reagan, askersel-endüstri kompleksinin çıkarlarına hizmet gayretkeşliğinde ve sosyalizme karşı, özellikle Sovyetler Birliği'ne karşı kin duygularını körüklemeye kendinden öncekileri çok gerilerde bıraktı. Reagan, dünya sosyalizmini «kötülükler imparatorluğu» olarak ilan etti ve mağara devri antikomünist ve antisovyet ideolojisine sarılarak Haziran 1982'de sosyalizme karşı «haçlı seferi»ni başlatma çağrısında bulundu. Kin ve hırs içinde Reagan hatta «Rusya'yı yasadışı bir ülke ilan etme» ve «beş dakika sonra bombardımanı başlatma» hayallerini yüksek sesle sayıkladı.

Reagan yönetimi döneminde emperyalist «haçlılar»ın ekonomik ve propaganda alanlarındaki eylemleri birdenbire aktifleşti.

Sosyalist ülkelerin ekonomik potansiyellerini çökertmek amacıyla bu ülkelere karşı açıktan açığa bir ekonomik savaş yürütülüyor. Bu savaşın ana ögesi yine militarizme dayandırılıyor. Silahlanma yarışını alabildiğine körükleyerek emperyalist strateji uzmanları, sosyalist topluluk üyesi ülkeleri ekonomik bakımdan «yıpratma» hesaplarını buna bağlıyorlar. Normal ekonomik ve ticari ilişkiler çeşitli soydan ve boydan ayırımcı girişimlerle («ambargo», «yaptırım», «kuşatma» vb.) sistemli bir biçimde bozuluyor. Polonya Halk Cumhuriyeti (PHC)'nde Aralık 1981'de olağanüstü durum ilanına «yanıt» olarak SSCB'ne ve Polonya'ya karşı bir dizi benzer girişimlere başvuruldu. ABD, Sibirya-Batı Avrupa doğal gaz boru

hattı kuruculuğunu aksatmak için az çaba harcamadı. Washington Küba ile, Kampuçiya ve Laos ile olan tüm ekonomik ilişkilerini tamamıyla bloke etti. Sosyalist topluluk üyesi ülkelere ihracı yasaklanan «stratejik» mallar listesi sürekli olarak genişletiliyor (son olarak böyle bir işlem 1984'ün Temmuz ayında yapıldı).

Burjuva basınının da itiraf ettiği gibi, bir bütün olarak «ABD, elindeki bütün araçlarla ekonomik savaşı sürdürüyor» (!) ve burada, öteki kapitalist ülkelerin çıkarlarının çiğnenmesinden bile çekinmiyor.

Açıktır ki, emperyalist çevrelerin sosyalist devletleri ekonomik bakımdan zayıflatma çabaları boşunadır. Üstelik böyle bir politika onun girişimcilerine de zarar vermektedir. Amerikan uzmanlarının hesaplarına göre, Reagan'ın «yaptırım»ları birçok anlaşmanın yerine getirilmesini baltalayarak, üretim ve ticarete belli bir düşüşe yol açarak ABD ekonomisini onlarca milyar dolarlık zarara uğrattı. Uluslararası ilişkilerin uğradığı politik kayıpları ise sayısal bakımdan değerlendirmek olanaksızdır. Ama, gene de, bunun çok büyük olduğu açıktır.

Sosyalist toplumu ideolojik ve politik kundakçılıkla, yıkıcı propaganda kampanyaları yoluyla istikrarsızlaştırmak ve zayıflatmak amacıyla emperyalizmin açtığı «psikolojik savaş» hakkında da aynı şey söylenebilir. Burada Amerikan Enformasyon Ajansı (USIA) ve Merkezi İstihbarat Örgütü (CIA) baş rolü oynuyorlar. Amerikan askeri kurumları ve NATO'nun ilgili organları da bunlarla sıkı bir «işbirliği» içindedir. Genel yöneticisi konsept ve talimatlar Beyaz Saray'dan geliyor. «International Herald Tribune» gazetesinin bildirdiğine göre, Reagan, ilk onbeş aylık başkanlık dönemi içinde, doğrudan sosyalist ülkelere yönelik yaklaşık 80 direktif imzalamış bulunuyor.

CIA ile birlikte USIA 150'nin üzerinde çeşitli «toplumsal» merkezlerin, dernek, konsey, fon, komisyon gibi kuruluşların eylemlerini koordine ediyor. Bunlara, antikomünist propaganda kampanyaları örgütleme ve yürütme, sosyalist ülkelere CIA ajanları sokma veya CIA'ye ajanlar kazandırma, ayrılıkçı ve döneçleri destekleme ve bunlardan yararlanma görevleri veriliyor. USIA'nın hizmetinde onlarca basın organı ve güçlü radyo istasyonları bulunuyor.

Sovyetler Birliği'ne ve Avrupa'daki öteki sosyalist ülkelere karşı radyo savaşı yürütmek için Batı'nın gizli servisleri DAC ve ÇSC sınırı boyunca 300'den fazla radyo vericisi ve 36 televizyon istasyonu yerleştirmiş bulunuyorlar, CIA'nın casusluk ve propaganda şubeleri olan «Özgürlük» ve «Hür Avrupa» adlı radyoları «kamu» statüsü örtüsü altında harıl harıl çalışıyor. Ve bu ağ daha da genişletiliyor. Geçenlerde «Radio Marti», «Özgür Kâbil Radyosu» ve «Özgür Asya» adlı yeni radyo istasyonları da

(!) «Le Monde», 11 Ağustos 1984.

devreye sokuldu. Avrupa, Asya ve Afrika'da yaklaşık 30 yeni radyo vericisinin kurulması planlanıyor. Yalan dalgaları Küba üzerinde, Afganistan, Yakındoğu ve Pasifik okyanusu bölgesi üzerinde yoğunlaştırılıyor.

Dinleyicilere oldukça geniş bir «yaklaşım» yelpazesi çerçevesinde seslenen tüm bu radyoların yöntem ve yönelimleri ortaktır. Objektiflik kisvesi altında bu radyolar bir yandan burjuva gerçeğini toz pembe göstermeye, onun ayıplarını örtmeye, ABD ve NATO'nun yayılmacı planlarını kamufle etmeye çaballıyor, öte yandan da, en önemlisi, *sosyalist düzene karaçal-maya sosyalist devletlerin iç ve dış politikalarının halk yığınlarının ya-şamsal çıkarlarına, barışın korunması ve uluslararası güvenliğin sağlam-laştırılması amaçlarına uygun düştüğü konusunda şüpheler uyandırmaya yelteniyorlar. Belli durumlarda emperyalizmin borazanlarına doğrudan doğruya açık komplolara girişme işlevi yükleniyor. Polonya olayları sıra-sında «Hür Avrupa», radyosu, yeraltı antisosyalist gruplara bozguncu eylemler konusunda ayrıntılı talimatlar veriyordu.*

Uluslararası ilişkilerin gelişmesi için tek doğru ve sağlıklı yol olarak, toplumsal düzenleri farklı olan devletlerin barış içinde yanyana yaşama ilkesini reddeden, yeniden çatışma rotasına yönelen emperyalizm, şimdi bu çatışmanın ağırlık merkezini askersel alana aktarmaya çalışıyor. An-cak, sosyalizm ile kapitalizm arasındaki tarihsel kavga silah gücüyle çözü-me kavuşturulamaz. Bunun tersini iddia etmek, barışı ve insanlığın gele-ceğini büyük bir tehlikeye itmek demektir. Bu, cinayete götüren bir yoldur.

Sosyalist ülkelerin yanı sıra ulusal kurtuluş ve devrimci hareketler, dün-yanın çeşitli bölgelerindeki ilerici rejimler de emperyalizmin «güce baş-urma» politikasının hedefleri oldu.

ULUSLARARASI EŞKİYALIK, ÖZGÜRLÜKSEVER HALKLARA KARŞI SALDIRI EYLEMLERİ, VANDALİZM VE JENOSİD OPERASYONLARI

Sabahın alaca karanlığında emperyalist devletin askeri birlikleri küçücük ve bağımsız bir ülkenin topraklarına denizden ve havadan daldı. Köyler alevler içinde, yağdırılan bombalar altında sivil halk kırılıyor. Hitler faşizminin canavarlığının dehşetini yaşamış olan eski kuşak için böyle bir tablo hiç te yabancı değil. Ama bu tablo Grenada'da, 1983'ün Ekim ayında meydana geldi. Saldırganın adı ise, Amerika Birleşik Devletleri.

Uluslararası ilişkilerde kendine her şeyi yapma hakkını tanımaya kalkışan emperyalizmin militarist makinası işte böyle hareket ediyor. O, halk-lara ölüm ve yıkım getiriyor.

ABD'nin Grenada'daki askersel serüveni bine yakın insanın hayatına

maloldu. Sadece St. George's kenti hastanesinde kurşun yaralarından 206 suçsuz insan yaşamını yitirdi. Onlarca okul ve çocuk yuvası, kreş yerle bir edildi, çok sayıda konut yıkıma uğratıldı. İşgalin daha ilk günlerinde 2 binden fazla Grenadalı tutuklanarak zindanlara ve toplama kamplarına atıldı. Bu sayılar üzerinde derin derin düşünmek gerek, çünkü saldırıya binlerce kişinin kurban gittiği bu ülkenin nüfusu topu topuna 110 bin kişidir.

Grenada'ya karşı giriştiği eylemleriyle ABD emperyalizmi, herkesçe kabul edilmiş bulunan uluslararası hukuk normlarını, BMÖ Yasası'nın yüce ilkelerini nasıl kabaca çiğnediğini bir kez daha açıkça gözler önüne serdi. Dünya kamuoyuna açık açık ve küstahça meydan okumanın yeni bir örneğini verdi. Barışa ve insanlığa karşı ağır bir suç daha işledi.

Emperyalizmin Yakındoğu'daki haydutça eylemlerini, Amerikan savaş makinesinin yaklaşık 18 ay boyunca (1983-1984) çilekeş Lübnan toprakları üzerindeki zulmünü halklar henüz unutmadı. Burada sadece birkaç olguyu anımsatalım: 4 Aralık 1983'te 28 ABD savaş uçağı Bekaa vadisini ağır bir şekilde bombaladı. 13 Aralık tarihinde aynı bölge Amerikan 6. Filo gemilerince top ateşine tutuldu. 14 Aralık günü ise, Vietnam kıyılarında daha 1968'de ölüm saçan «New Jersey» uçak gemisinin 16 pusluk topları konuştu. Şubat 1984'te Lübnan kentleri ve köyleri Amerikan savaş uçaklarının ve gemilerinin ateş hedefi oldu. O günlerde Beyrut ve çevresinde, aynı zamanda Şuf ve Aley dağlık bölgelerinde sivil halktan 500 kadar kişi yaşamını yitirdi.

ABD emperyalizminin bu barbarca eylemleri onun sıkı bağlağı İsrail'in askersel aktifliğinin yeniden artmasına yardım etti ve İsrail Lübnan'ın çeşitli bölgelerini yeniden karadan ve havadan ateşe tuttu, Ain-al Hilva, Nohr al-Barid ve öteki Filistin kamplarındaki Filistinli göçmenlere karşı kanlı kırımlar düzenledi.

Emperyalizm ve onun yordakçıları nerede halkların sosyal ve ulusal kurtuluş hareketlerini ezmeye, onların bağımsız gelişmesi önüne engel koymaya, tarihin tekerleğini geri çevirmeye kalkışıysa, orada saldırı eylemleri ve eşkiyalık atbaşı gitmiştir.

Amerikan emperyalizmi Nikaragua'daki Sandinist devrimi kanlar içinde boğabilmek için onlarca milyon dolar harcadı. Bu paralarla teröristler ve karşı devrimciler eğitiliyor, silahlandırılıyor ve büyük gruplar halinde Nikaragua topraklarına sürülüyor, denizden ve havadan haydutça saldırılar düzenleniyor, Cumhuriyetin limanlarına ve karasularına mayınlar döşeniyor.

Kundakçılık ve sabotaj eylemleriyle birlikte Washington Nikaragua'ya karşı açık silahlı saldırıya geçme hazırlıklarına hız vermiş bulunuyor. Grenada işgaline katılmış bulunan «J. Kennedy» uçak gemisi ve daha onlarca ABD savaş teknesi Cumhuriyet kıyılarında devriye geziyor.

Nikaragua halkına karşı bu «ilan edilmemiş savaş»ı dünya kamuoyu ve çeşitli resmi kuruluşlar da kınıyor. BMO'nün yargı organı niteliğini taşıyan Lahey'deki Uluslararası Mahkeme, Nikaragua'ya karşı hukuk dışı eylemleri nedeniyle ABD'ni suçlu buldu. Ne ki, emperyalizm halkların iradesini hiçe sayma küstahlığını sürdürüyor. Nisan 1984'te ABD başkanı, ulusal-yurtsever ve devrimci hareketlere karşı özel olarak hazırlanmış, bu arada silahlı kuvvetler içinden de seçilmiş birliklerin «öncelikle» kullanılmasını öngören «138 Numaralı Direktif»i imzaladı. Bu tür kararlar yeni askersel serüvenlere girişme olanağını çok daha artırıyor.

Emperyalist barbarlık Afrika anakarasında da kanlı izler bıraktı. Aralık 1983'te, Amerikan danışmanları tarafından hazırlanmış olan plana göre, Güney Afrika Cumhuriyeti (GAC)'nin 10 bin kişilik piyade kolordusu savaş uçaklarının ve topçu birliklerinin desteğiyle Angola topraklarına daldı. Saldırı sırasında tüyler ürpertici bir barbarlığa tanık olundu. Sivil halka karşı kimyasal silah, bu arada sinirsel-felç etkisi yapan maddeler kullanıldı. Birçok yerleşim merkezi roket ateşine tutuldu, yoğun bir şekilde bombalandı, sivil halk arasında büyük can kaybı oldu. Evler, hastaneler, okullar yerle bir edildi. CIA, Angola'nın Wambo kentinde geniş çaplı terörist bir eylem tertipledi, 11 katlı bir apartmanı havaya uçurdu, aralarında çocuk ve kadınların da bulunduğu onlarca insan CIA'nın bu terör eylemine kurban gitti.

GAC'nin işgali altında bulunan Namibya'da, gün geçmiyor ki, önceden planlanmış bir politik cinayet işlenmesin. Ülkenin kuzey bölgeleri «ölüm kuşağı»na dönüştürülmüş bulunuyor. İnsanlar yurtlarından alınarak toplama kamplarına tıkalıyor, barbarca işkencelerden geçiriliyor. Namibya sorunun barışçı yollarında çözümüne ilişkin tüm girişimler emperyalist devletlerce dumura uğrattılıyor.

Fransa'nın, ABD tarafından açıkça kışkırtılan Çad'daki askeri müdahale eylemleri 13 ay boyunca sürdü. Emperyalist müdahale Çad halkı için tam bir felaket haline geldi.

Kıralık katillerin, her soydan ve boydan gericilerin oluşturduğu haydut çetelerine kol-kanat gerip bunları besleyen emperyalizm dünyanın değişik bölgelerinde vandalizm ve jenosid eylemleri yürütüyor.

Son iki yıl içinde Hindistan'ın Pencab eyaletinde dışardan kışkırtılan şiddet kampanyaları sonucu yüzlerce kişi yaşamını yitirdi. Hindistan makamlarının araştırma sonuçlarının gösterdiği gibi, ABD gizli servisleri, ülkede durumu istikrarsızlaştırmak amacıyla, teröristleri açıkça finanse ediyor ve silahlandırıp eğitiyor. Çok sayıda Amerikan yapısı silah ve savaş malzemesi ele geçirilmiş bulunuyor.

Afganistan'da haydutlar eliyle 1.814 okul, 31 hastane, 111 sağlık merkezi, 14 bin kilometre uzunluğunda telefon hattı, tahrip edildi, 906 köylü kooperatifi, onlarca su ve sulama tesisiyle endüstri işletmesi yakılıp yı-

kıldı. Bu ülkede kundakçılık ve sabotaj eylemleri için ABD emperyalizmi 1983'te 100 milyon dolar, 1984 yılında ise 125 milyon dolar ayırmış bulunuyor. Afganlı haydutlara Büyük Britanya 18 milyon sterlin, Federal Almanya Cumhuriyeti (FAC) ise 60 milyon mark sağladı.

El Salvador'da, ABD emperyalizminin beslediği kukla cunta 1983'ün ilk yarısında 2.823 kişiyi, yargısız-mahkemesiz bir şekilde idam etti. Çok sayıda insanın baskı ve işkenceden geçirildiği saptandı. Salvadorlu cellatlara bu «sanatı» ABD'de Amerikan uzmanları öğretiyor ve bu amaçla Amerikan devlet kasasından 800 bin dolar ayrılmış bulunuyor. Salvador'daki halk düşmanı rejimi finanse etmek için Amerika'nın yılda sağladığı yardım toplamı 500 milyon doları geçiyor.

Guatemala ile ilgili olarak Amerikan basınında «sinir sistemi sağlam olan kişiler için» başlığıyla verilen bir belgeyi ele alalım. Guatemala cuntasının askerlerinin bir köy halkına yaptıklarını anlatan bir görgü tanığı şöyle diyor: «Çocuklar için mermi harcamıyorlardı. Çocukları iki ayağından tutup, başlarını ev duvarlarına vura vura öldürüyorlardı...» Şunu da hatırlatalım ki, Guatemala'daki gericiğin bu cinayetleri de ABD emperyalizmi tarafından bol keseden ödüllendiriliyor.

Amerikan emperyalizmi ve onun kiralık uşakları nerede eylem yürütüyorsa, orada onların kanlı izleri hep aynıdır. Bunların yöntemi sivil halka korku salmak, yığınsal terör uygulamaktır. Bu, devlet terörizmidir, halka karşı cinayettir.

Emperyalizmin ulusal kurtuluş hareketine karşı eylemleri silaha başvurma, kabaca askersel güç kullanmayla sınırlı kalmıyor. Buna açık bir yağma ve soygun da ekleniyor. Bütün bunlar dünya kamuoyunun sert protestolarıyla karşılanıyor ve emperyalizmin politik ayırimcılığın artması ölçüsünde buna karşı olanların safları da genişliyor. Bunun içindir ki, emperyalizm çok daha «ince», üstü örtülü yöntemlere başvuruyor, gelişmekte olan ülkeleri sömürmek için yenisömürgecilik araçlarını kullanıyor.

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERDE YENİSÖMÜRGEÇİ SÖMÜRÜ; EKONOMİK VE SOSYAL İLERLEMENİN FRENLENMESİ

«Onlar tozlu yolda yürüyorlardı. Zayıflamışlardı, zorla ayakta duruyorlardı, açlıktan bitkin hale gelmişlerdi, umutsuzluk içinde yiyecek bir şeyler arıyorlardı. Derileri sarkmış, kemikleri dışarı fırlamıştı, karınları şişti. Kimileri A vitamini yokluğundan kör olmuşlardı. Diğerleri ise açlığın neden olduğu çeşitli başka hastalıklara yakalanmışlardı. Biz çöpleri karıştıran, yiyecek arayan, sokaklarda bayılıp düşen insanlar gördük ... Biz nesli tükenmekte olan bir köyden

ötekine gidiyorduk. Bu köyde henüz sağ kalmış olanlar bizimle gelmek istiyorlardı. Ama son derece zayıflamışlardı, hareket edecek durumda değildiler . . .» Geçenlerde «Time» dergisi muhabiri Tropikal Afrika'da gördüklerini böyle anlatıyordu.

Bugün yeryüzünde 1 milyardan fazla insan açlık sıkıntısı çekiyor. Gelişmekte olan ülkelerde her yıl 40 bin çocuk besinsizlikten ve bulaşıcı hastalıklardan ölüyor, birçok çocuk sakat kalıyor ya da geri zekalı oluyor. Gelişmiş ülkelere kıyasla bu ülkelerde çocuk ölümü 20 kat daha fazla, ortalama ömür ise 20 yıl daha kısadır. 1.5 milyar insan sağlık hizmetinden yoksundur, 2 milyar insana sürekli olarak su sağlanamamaktadır, 1 milyondan fazla insan aşırı yoksulluk içinde yaşamaktadır. Kent nüfusunun önemli bir kesiminin evi barkı yoktur. Yetişkin nüfusun 800 milyondan fazlası tamamen alfabetizedir ve 200 milyon çocuk eğitim görme olanağından yoksundur.

Kurtulmuş ülkelerin çoğundaki sosyal-ekonomik geri kalmışlık, halk yığınlarının acıklı durumu, önemli ölçüde emperyalist devletlerin ve uluslararası tekellerin yenisömürgeci sömürsünün sonucudur. Birleşmiş Milletler Örgütü'nün verilerine göre, gelişmekte olan ülkelere sermaye akışı yılda 200 milyar doları buluyor, bunların 100 milyar doları uluslararası tekellere gidiyor. Örneğin ABD tekellerinin her yıl bu ülkelere sağladıkları kâr, bu ülkelere yaptıkları yatırımlardan 2,5 kat daha fazladır.

Uluslararası tekeller, çoğunlukla da ABD tekelleri yenisömürgeci sömürünün başlıca taşıyıcılarıdır. Gelişmekte olan ülkelerin sanayi üretiminin yaklaşık %40'ını ve dış ticaretinin %50'sini kontrolünde tutan bu tekeller, bu ülkelerin üretici güçlerinin dengeli, uyumlu bir şekilde gelişmesinin engelliyorlar ve aslında bu genç devletlerin kapitalist merkezlerin hammadde kaynağı, en iyi durumda sanayihammadde kaynağı olarak kalmasını istiyorlar.

Çokuluslu tekellerin faaliyeti kurtulmuş ülkelere yaşam koşullarına zararlı, yıkıcı etkide bulunuyor. Bu emperyalist devler ucuz işgücünü aşırı derecede sömürebilmek için «yasal temel» sağlamak amacıyla ulusal hükümetleri, işçi düşmanı, sendika düşmanı sert yasalar çıkarmaya zorluyorlar. Kapitalist gelişme yoluna koyulmuş birçok gelişmekte olan ülkede grev yasaktır, sendikaların tekeller yönetimiyle toplu sözleşme görüşmelerine katılması sınırlıdır. Öte yandan çokuluslu tekellerin Asya'daki işletmelerinde ortalama ücret, aynı nitelikteki bir Amerikan işçisinin ücretinden 10 kat daha düşüktür, işgünü 1,5–2 kat daha uzundur, sosyal harcamalar da 4 kat daha azdır. Tüm bunlar bu ülkelere kâr oranının gelişmiş kapitalist ülkelerekinden birkaç kat daha yüksek olmasını sağlıyor.

Kapitalist ekonomik üretim yasalarının etkisi emperyalist tekellerin amaca yönelik politikasıyla birleşince, gelişmekte olan ülkelerin ticaretinin sürekli kötüleşmesine neden oluyor. Derin ekonomik bunalım koşullarında bu ülkelerin mallarına talep azalıyor. Bu ülkelerin başlıca döviz kaynağı olan birçok hammaddenin fiyatı son 50 yılda en düşük düzeye inmiştir.

Gelişmekte olan ülkelerin sanayi ürünlerine karşı ayırıcı uygulama önlemleri artırılıyor. Bu da gelişmekte olan ülkelerin sanayi mallarının gelişmiş kapitalist ülkeler pazarlarına girmesini zorlaştırıyor. Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD)'ın verilerine göre Afrika, Asya ve Latin Amerika devletlerinin mallarının bu pazarlara girmesini engelleyen 700'ün üstünde korumacı önlem, engel bulunmaktadır. Özellikle Reagan yönetimi çok sert sınırlamalar getirdi.

Gelişmekte olan ülkelerin ihraç ettikleri malların fiyatlarının düşüşü, dış ticaret açığının artmasına yol açtı. Bu da gelişmekte olan ülkelerin ödeme dengesini daha da kötüleştirdi. Onlar daha büyük ölçüde borç almak zorunda kaldılar ve yalnızca 1983 yılında bu ülkelerin dış borçları 700 milyar dolardan 810 milyar dolara yükseldi. Ancak son iki yılda borç almak da zorlaştı. Resmi «yardım» kanalıyla verilen düşük faizli krediler hacmi azaldı. Öte yandan kısa vadeli borçlar ve özel bankaların «yüzen» faiz oranıyla, soyguncu koşullarla verdikleri krediler hacmi arttı. Tefeci bankaların, her şeyden önce ABD bankalarının kestikleri aşırı harçlar yüzünden birçok devletin döviz-finans durumu son derece kötüleşti.

ABD'nde faiz oranlarının yükselmesi, borçların ve faizlerinin artmasına neden oldu. Bu faiz oranları 1984 yılının ilk dört ayında dört kez yükseldi ve $\frac{0}{10}$ 13'e çıktı. Şimdi gelişmekte olan ülkeler yalnız borç faizi olarak yılda 130 milyar dolar ödemek zorundadırlar. Bu ülkelerin ödeyecekleri yıllık borçların toplamı ile ihracattan sağladıkları gelir arasındaki oran son derece kötüleşti. 1983'te birçok Afrika, Asya ve Latin Amerika ülkesinde ilk kez ödenecek dış borçların toplamı ihracattan sağlanan geliri aştı. Örneğin Arjantin'de bu $\frac{0}{10}$ 77 oranında, Meksika'da $\frac{0}{10}$ 29, Brezilya'da $\frac{0}{10}$ 22 oranında daha fazlaydı. Borçların ertelenmesini istemek zorunda kalan ülkelerin sayısı da giderek artıyor.

Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası gibi ABD ve öteki emperyalist devletlerin kontrolündeki finans kurumları giderek daha açık bir biçimde yenisömürgeciliğin, Afrika, Asya ve Latin Amerika devletlerine ekonomik ve politik baskı yapma aracı haline geliyorlar. Bunlar genellikle «sıkı tasarruf» yapmayı, bütçe harcamalarını (sosyal gereksinimler için harcamaları da) kısıtlamayı, tüketimi azaltmayı, yatırım programlarında kısıntılar yapmayı kabul eden ülkelere kredi veriyorlar. Böyle yükümlülükler altına girmek, gelişmekte olan ülkelerin zaten ağır olan

ekonomik durumunu daha da kötüleştiriyor, bu ülkelerin ekonomik büyüme olanaklarını baltalıyor. Öte yandan bu ülkelere, devletin ekonomi alanındaki rolünün sınırlandırılması, ithalatın «liberalleştirilmesi», piyasa ekonomisinin teşvik edilmesi, özel yabancı sermayeye ayrıcalıklar tanınması gibi politik koşullar da dayatılıyor.

Emperyalist devletlerin, özellikle ABD'nin hegemonyacılık politikası, emperyalizmin sürekli tırmandırdığı silahlanma yarışı (ki buna Afrika, Asya ve Latin Amerika'daki birçok ülke de çekiliyor) sosyal-ekonomik gelişmeye olumsuz etki yapıyor. 80li yılların başından bu yana gelişmekte olan ülkeler askersel gereksinimleri için her yıl 100 milyar dolar harcıyorlar. Bu ülkelerin ödeme dengesindeki açığın yarısı, silah satın alımı yüzünden meydana geliyor. Askersel harcamalar sağlık hizmetleri alanına yapılan harcamalardan 6 kat, eğitim alanındakilerden 3 kat daha fazladır. Ve bu harcamaların gayri safi milli hasıla içindeki payı giderek artıyor (son 20 yılda GSMH sadece 3 kat artarken, askersel harcamaların payı 6 kat artmıştır.)

Tüm bunlar gelişmiş kapitalist ülkeler ile gelişmekte olan ülkeler arasındaki uçurumu daha da derinleştiriyor. Genel olarak Afrika, Asya ve Latin Amerika devletlerinin durumu son yıllarda iyice kötüleşti. Bunlar dış borçları için muazzam paralar ödemek zorundadır. Bunların ödeme dengelerindeki açık giderek artıyor. (Dünya Bankası uzmanlarına göre bu açık 1985 yılında 276,2 milyar doları bulacak). Bu durum «üçüncü dünya» ülkelerini ithalatı hem fiziksel hem de parasal bakımdan azaltmak zorunda bırakıyor. Sermaye birikimi hızı düşüyor, birçok büyük ekonomik proje donduruluyor, ekonomik ve sosyal programlar için devlet harcamaları azaltılıyor. İthalatın azaltılması ise tüm ekonomiye olumsuz etki yapıyor, özellikle sanayi üretimine ağır darbe indiriyor. Bugün dünya sanayi üretiminin sadece %11-12'si gelişmekte olan ülkelere düşmektedir.

Yüzlerce milyon insana acı ve çile çektirerek aşırı kâr sağlama, Afrika, Asya ve Latin Amerika ülkelerinin sosyal ve ekonomik gelişmesini engelleme, onların gerikalmışlığını ve eşitsizliğini sürdürme, bu ülkeleri silahlanma yarışına çekme, emperyalizmin, insanlığın yarısından fazlasına karşı işlediği bir suçtur.

Emperyalizmin sosyal-ekonomik baskısını yalnız gelişmekte olan ülkeler duymuyor. Bunu gelişmiş kapitalist ülkelerdeki emekçi yığınları da duyuyor.

EMEÇİLERİN YAŞAMSAL ÇIKARLARINA CEPHEDEN SALDIRI

Alabama eyaletinin Jacksonvill kentinden 37 yaşındaki işsiz Cecil Andrews, üzerine benzin dökerek kendini yaktı.

54 yaşındaki Norman Peters ve karısı intihar ettiler. 39 yaşındaki Peter van Westering, kendini 5. kattan attı ve öldü. «Wisconsin Steel» şirketinin işten attığı kişilerden daha 100 kadar insan intihara teşebbüs etti. 1983 yılı ortalarında Şikago'da yapılan Amerikalı İşsizler Kongresi'nde bu tür çok olay belirtildi.

Bu olaylardan her biri, emperyalizmin kendi kalelerinde yaptığı ve giderek artırdığı sosyal kötülükleri açığa vurmaktadır.

Bugün yalnız Ortak Pazar ülkelerinde yaklaşık 13 milyon işsiz var. Tüm OECD üyesi ülkelerde ise bunların sayısı 35 milyonu buluyor (1982'de 32 milyonu).

İşsizlik, insanları yalnız maddi kayıba uğratmakla kalmıyor. En yeni araştırmalara göre, işsizler sayısının 1 milyon artması, son 5 yıl içinde ek olarak şunları getirmiştir:

- 50 bin kişi çok erken öldü;
- 60 bin kişi sinir hastalığına yakalandı;
- 14 bin kişi hapse düştü.

Anımsatalım. İşsizlik, en çok nüfusun en korunmasız kesimlerine zarar veriyor:

- 25 yaşın altındaki gençlerin yarısı işsizdir;
- kadınlar arasında işsizlik oranı erkekler arasındakinden iki kat daha fazladır;
- yaşlı kuşak, işine son verilenlerin başında geliyor.

Emperyalizmin dayattığı silahlanma yarışı işsizler ordusunun daha da büyümesine yol açıyor. Sivil üretim yapan alanlardan çekilen paraları silahlanma yarışı yutuyor.

Askersel harcamaların artması, son yıllarda gelişmiş kapitalist ülkelerde 5 milyonun üstünde insana işyeri sağlama olanağını ortadan kaldırdı. Bazı verilere göre, ABD'nde 1983 yılında «savunma alanı» na yapılan yatırımlar 5 milyon 58 bin işyeri sağladı. Eğer bu paralar sivil üretim yapan kollara yatırılsaydı 7 milyon 69 bin işyeri, yani 2 milyon 11 bin daha fazla işyeri sağlanacaktı.

Son yıllarda işi, sabit adresi ve başını sokacak bir yeri olmayan insanların sayısı giderek artıyor. 1983 yılı sonunda ABD Sağlık ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı şu verileri yayınladı: ABD'nde 2 milyon kişinin evi barkı yok. Yalnız New York'da bunların sayısı 60 bin kişi. İtalya'da 1 milyon ailenin oturacak yeri yok ve 3 milyon kişi de sürekli olarak sokağa atılma korkusuyla yaşıyor. Resmi istatistiklere göre FAC'nde 100 bin «kaçak insan» var. İngiltere'de 1 milyon 200 bin aile evsiz barksız.

Son istatistiklere göre, dünyanın en zengin kapitalist ülkesi ABD'nde resmen kabul edilen yoksulluk çizgisinin altında olanların sayısı 1983'te 868 bin kişi daha arttı ve şimdi bunlar Amerikan nüfusunun %15,2'sini oluşturuyorlar. Yalnız New York'da hergün 600 binden fazla yaşlı ve çocuk, belediyelerin verdiği çorba kuyruklarında bekliyor.

Manevi gıda alamayanların sayısı da giderek artıyor. Bugün ABD'nde ulusal azınlıkların temsilcilerinin %40'ı okuma yazma bilmiyor. İngiltere'de 2 milyon, Fransa'da 2 milyonun üstünde, İtalya'da 11 milyon okuma yazma bilmeyen insan var. FAC'nde uzun zamandır bu sorunun çözöldüğü sanılıyordu, ama en yeni araştırmalar bu ölkede de yaklaşık 3 milyon okur yazar olmayan ya da az okur yazar alan insanın bulunduğunu gösteriyor.

Milyonlarca işsiz, evsiz, aç, eğitimsiz insan acil yardım bekliyor. Emperyalizm ise sosyal programlar için ayrılan ve zaten kısıtlı olan harcamaları daha da kısıtlayarak, buradan sağladığı paraları savaş hazırlığı için kullanıyor.

ABD'nde 1981-1984 yılları arasında sosyal programlarda 110,2 milyar dolarlık bir kısıtlama yapıldı. Bunlardan 27 milyar doları işsizlik yardımı ve yoksullara yardım fonundan, 18,5 milyar doları yoksullara sağlık yardımı fonundan, 13,7 milyar doları da eğitim ve hizmetler fonundan alındı.

Amerikan askersel-endüstri kompleksine bağı tekellerin 1983 yılındaki kârlarının artışı ise söyleydi: «General Electric» tekeli (roket ve denizaltı parçaları üretiyor) 2 milyar dolar (1982 yılına kıyasla 400 milyon dolar daha fazla); «General Dynamics» tekeli (denizaltı ve kanatlı roket parçaları üretiyor) 236 milyon dolar (1982'ye kıyasla iki kat daha fazla); «United Technologies» tekeli (uydusavar sistem parçaları üretiyor) 500 milyon dolar.

Tekelci sermaye aşırı kâr sağlamak için can atıyor. Ve bunu henüz işsizlik felaketine uğramamış olanları daha fazla sömürerek sağlamaya çalışıyor.

Bu yönde ağırlık «pestilini çıkarma» yöntemlerini yetkinleştirmeye, emeği karmaşılaştırmaya ve yoğunluğunu artırmaya veriliyor. Bazı araştırmalara göre ABD, İngiltere ve FAC'nde emekçilerin sömürölmesi son 15-20 yıl içinde 1,5-2 kat artmıştır. Emeğin sürekli yoğunlaştırılması iş kazalarını ve mesleki hastalıkları artırdı. Örneğin ABD'nde her yıl 2 milyon iş kazası oluyor ve bunlardan onbinlercesi öölümle sonuçlanıyor.

İşsizlik, enflasyon, «gelirleri düzenleme», «sıkı tasarruf» politikaları, vergilerin artması, emekçilerin reel ücretlerinin düşmesine yol açıyor. ABD'nde reel ücretler 1977'den bu yana %14 oranında düştü. Sağlık hizmetleri, eğitim, konut yapımı ve öteki sosyal gereksinimler için yapılan

harcamaların kısıtlanması sonucunda geniş halk yığınlarının yaşam koşulları da kötüleşti.

Tekelci devlet kapitalizmi son yıllarda emekçilerin yaşamsal çıkarlarına karşı cepheden saldırıyı daha da genişletti. Yeni yeni milyonların işyerlerini yitirmesi, ortan sömürü, devlet kaynaklarının sosyal fonlardan kesilerek, militarizmin doymak bilmez midesine indirilmesi, emperyalizmin gelişmiş kapitalist ülkelerdeki halk yığınlarına karşı işlediği suçun başlıca sosyal-ekonomik bileşenleridir. Politik ögeler de bunlarla sıkı sıkıya bağlıdır.

POLİSİN KEYFİ HAREKETLERİ, ZORBALIK, KOYU GERİCİLİĞİN TIRMANIŞI

19 Haziran 1984'de 3.300 polis (atlı ve yaya) İngiltere'nin Sheffield kenti yakınlarındaki Orgreave kasabasında kok kömürü fabrikasında grev yapan işçilere saldırdı. Atlı polisler grevcilerin üstüne yürüdüler, sıralarını yarıp geçtiler. Grevcileri eziyorlardı, onları taş duvara sıkıştırıyorlardı. «İsyancıları bastırmak» için özel eğitimden geçmiş çam yarması gibi polisler grevcileri copluyordu, tekmeliyordu, kollarından tutup polis arabalarına doğru sürüklüyorlardı. Fabrika kapılarının ardına gizlenenlerin üzerine köpekleri saldırdı. Yüzden fazla işçi tutuklandı. 700 kişi yaralandı, başı delinen Maden İşçileri Sendikası Başkanı Arthur Scargill hastaneye kaldırıldı.

Bu, İngiltere maden işçilerinin uzun zamandır süren savaşımı sırasında meydana gelen çok sayıda olaydan biridir. Maden işçileri Thatcher hükümetinin 20 binden fazla işçinin işsiz kalmasına yol açacak olan 20 maden ocağının kapatılması planını protesto etmek amacıyla 1984 yılının Mart ayında greve gitmişlerdi. Demokratik gelenekleriyle böbürlenilen İngiltere burjuvazisi grevcilerin, grev gözcülerinin üzerine polisi ve ordu birliklerini sürdürdü. Maden işçilerinin oturdukları mahallelere baskınlar yapıldı, arama tarama yapıldı. Grevin ilk 6 ayında 3 maden işçisi öldürüldü, 2 binin üstünde işçi de yaralandı.

Birçok kapitalist ülkeden emekçiler ile «güvenlik kuvvetleri» arasındaki çatışmalarla ilgili askeri tebliğleri andıran haberler geliyor. Ekonomik durumun kötüleşmesi, bu ülkeler egemen çevrelerinin savaştan sonra uyguladıkları sosyal manevra politikasının temelini daralmasına yol açtı. Şimdi emperyalizmin işlerini yönetenler, tekellerin egemenliğini ve ayrıcalıklarını korumak amacıyla sık sık zorbalık yöntemlerine başvuru-yorlar.

Büyük burjuvazi devlet aracılığıyla işçi sınıfını zayıflatmaya, onun savaşımlar silahını elinden almaya, emekçilerin direniş olanaklarını azami ölçüde azaltmaya çalışıyor. Örneğin, İngiltere hükümeti parlamentodan grev hakkını sınırlayan, grev gözcülüğü yapmayı zorlaştıran, dayanışma grevlerini yasaklayan bir dizi yasa geçirdi. ABD’nde grevçilere karşı baskı ve teröre başvurma 1947’de kabul edilen bir yasaya dayanmaktadır ve bu, o zamandan bu yana grevçilere karşı onlarca kez uygulandı. Reagan yönetimi sırasında bu alanda daha sert önlemler alındı. 1981’de uçak alanları kontrolörleri sendikasına karşı başvurulmuş zorbaca yöntemler, Beyaz Saray’ın uyguladığı politikayı sergilemektedir. 1984’te ABD Yüksek Mahkemesi açık sendika düşmanı iki karar aldı. Bunlardan biri yeni sendikalar kurulmasını iyice sınırlıyor, diğeri ise patronlara istediği zaman toplu sözleşmeleri bozma hakkı tanıyor.

Sendika militanlarına karşı «kol bükme», gizlice izleme disiplin önlemleri alma, işten atma, koğuşturma gibi yöntemler artık günlük uygulama haline geldi. Örneğin, FAC’nde 1983 yılının Kasım ayında Belediye İşçileri Sendikası’nın 14 yöneticisi hakkında devlet memurlarının ülke çapındaki uyarı grevine katıldıkları için dava açıldı. ABD’nde, büyük bir grev örgütleyen maden işçileri lideri Fred Carter mahkemeye verildi. İşçi temsilcilerine karşı çeşitli haydut çeteler, fabrika bekçileri ve mafya da kullanılıyor.

Olaylar gösteriyor ki, emperyalizmin kalelerinde sendikalara karşı yoğun bir saldırı vardır. Bu saldırının amacı, tekellerin sosyal alandaki zorbalığını sınırlama yönündeki en küçük engeli bile ortadan kaldırmak, işçi hareketinin belkemiğini kırmak, sendikal hak ve özgürlükleri budamaktır.

Son zamanlarda yalnız sendikalar değil, tüm ilerici toplumsal hareketler de saldırı ve tehdit hedefi oluyor. Yasalarda değişiklik yapılıyor ve yığınların kendi politik iradesini ortaya koyma özgürlüğünü sınırlamada kullanılacak maddeler sertleştiriliyor. Birçok kapitalist ülkede ceza önlemleri artırılıyor, baskı aygıtı güçlendiriliyor, toplumsal faaliyette egemen çevrelerin hoşuna gitmeyen tüm akımlar sıkı denetim altında tutuluyor.

Amerika Birleşik Devletleri’nde Reagan yönetiminin işbaşına gelmesinden sonra CIA ve FBI’nin «yetkileri» ve eylem alanı daha da genişletildi. FBI Amerikan yurttaşlarını izlemek için yılda 200 milyon dolar harcıyor. Onun çelik kasalarında ülkenin tüm yetişkin nüfusu hakkında bilgiler bulunmaktadır. 34 milyon kişi hakkında dosya tutulmuştur, 171 milyon kişinin parmak izleri alınmıştır. Amerikan Yurttaşlık Hakları Birliği toplumsal örgütünün belirttiğine göre, ülkede keyfi keyfi arama taramalar, şüphelenilen kişilerin yasalara aykırı olarak gözaltına alınması ve sorguya çekilmesi olayları artıyor, polis operasyonları sırasında beğenil-

meyen kişiler bile öldürülüyor. Cezaevlerinde binlerce politik tutuklu bulunmaktadır.

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde egemen çevrelerin şu veya bu eyleminin yasalara uygun olup olmadığını soran herkes Anayasa düşmanı ilan edilmektedir. Gizlice izlemeler artmaktadır. Polis, «Anayasayı koruma» kurumu ve ordu güvenlik organları 6,4 milyon yurttaşın rejime bağlı olup olmadığını kontrol etmişlerdir. Demokratik görüşlü kişilerin işinden atılmasına yol açan «meslek yasağı» uygulamaları her alana yayıldı. 5 binden fazla insan bu uygulamaların kurbanı oldu.

İngiltere'de, polise sokakta arama yapma, suçlama nedeni belirtilmeden kişiyi uzun süre gözaltında tutma, İngilizlerin özel yaşamına müdahale etme ve hatta doktor sırrı ilkesini çiğneme olanağı tanıyan yasa tasarısı hazırlanmıştır. Gizlice izleme geniş boyutlar aldı. İngiltere polisi 34 milyon kişi hakkında bilgi toplamıştır.

Emperyalist devletler sürekli «özgürlük ve eşitlik»ten sözetmelerine karşın, ırk ve ulus ayrırımına karşı çıkan herkese karşı hoşgörürüz bir tavır izliyorlar, bu tür çıkışları gaddarca bastırıyorlar. ABD'nde polis baskı aygıtı siyah ve kızıl derilileri sürekli kovalıyor. Hemen hemen her hafta zencilerin Çıkanosların, Amerikan yerlilerinin polis ya da ırkçı çeteler tarafından öldürüldüğü yönünde yeni yeni haberler geliyor. Yurttaşlık Halkları Hareketi'nin yöneticileri ya öldürülüyor ya da hapse atılıyor. Ku Klux Klan örgütünün ırkçı baskılarının ve zorbalık eylemlerinin alıp yürümesine karşı protesto gösterisine katılan Afrika kökenli Amerikalı işçi Jonny Harris 1970 yılından beri cezaevinde tutuluyor. Yerli Amerikalıların hakları için kahramanca savaşım veren ve Amerika Yerlileri Hareketi'nin yöneticilerinden biri olan Leonard Peltier 8 yıldır cezaevinde tutuluyor. Bu hareketin 12 militanı hunharca öldürüldü.

Büyük Britanya egemen çevreleri Kuzey İrlanda Katolik halkının öz-yönetim ve din özgürlüğü için savaşımını süngü gücüyle bastırmak istiyorlar. İngiltere askeri birlikleri artık 15 yıldır Kuzey İrlanda'da bulunuyorlar. Bu zaman içinde 2.400 Kuzey İrlandalı öldürüldü, 20 binden fazla insan da sakatlandı.

Terörizmin yasallaşması, ırkçılığın sürekli tırmanması, aşırı sağcıların faaliyetlerini artırmaları için olumlu bir ortam yarattı. FAC'nde 150'den fazla neofaşist örgüt bulunuyor. Bunlar açık olarak toplantılar yapıyor, eyaletler ve tüm ülke çapında kongreler düzenliyorlar. İngiltere'deki neofaşistler düzenli olarak özel kamplarda askeri idmanlar yapıyorlar. ABD'nde zencilere ve Yahudilere karşı açık olarak kin ve düşmanlık yayan yüzlerce grup eylem gösteriyor.

Neofaşistler cezasız kalıyorlar ve hatta egemen çevrelerden açık destek görüyorlar. ABD'nin Kuzey Carolina eyaletindeki Greensborough

kenti mahkemesinin, ırkçılığı protesto gösterisine katılanları öldürme suçundan yargılanan 9 neofaşist ve Ku Klux Klan örgütü üyesi hakkında beraat kararı vermesi bunun çok inandırıcı bir kanıttır. Serbest bırakılanlardan ikisi FBI ajanıdır. Özel servisler aşırı sağcıları demokratik hareketlere karşı, sendikaların ve savaş karşıtı örgütlerin sıralarına sızmak için, terörist eylemler örgütlemek için kullanıyorlar.

Özellikle savaş karşıtı harekete katılanlara ağır baskı uygulanıyor. Burjuva «demokrasisi» göstericilere karşı sık sık polis copu, su sıkma arabaları, göz yaşartıcı gaz kullanıyor. Gösterileri ve barış kamplarını dağıtmak için çoğu kez atlı ve yaya polisle birlikte askeri birlikler gönderiliyor ve hatta göstericilere tanklarla saldırılıyor. Öte yandan polis saldırıları ve koyu gericiilerin ve neofaşistlerin saldırıları birbirini izliyor. Barış savaşçılarını gözden düşürmek ve onları korkutmak için, «kızıklar» yararına «casusluk yapmak»la suçlama, işten atma, para cezasına çarptırma, hapse atma gibi iğrenç Makkartist yöntemlere başvuruluyor.

Militarist politikaya karşı, emekçilerin elde ettikleri sosyal-ekonomik hakların çiğnenmesine karşı yükselen yığınsal harekete emperyalizmin yanıtı demokratik hak ve özgürlükleri çiğnemek, polisin keyfi hareketlerini artırmak, koyu gericiiliği tırmandırmak oluyor. Bu, emperyalizmin korkunç halk düşmanı niteliğinin arttığının yeni bir kanıtıdır.

Tartışma götürmez kanıtlar gösteriyor ki, emperyalizm (bugün onun en gerici özü ABD emperyalizminde simgeleşiyor) barışa karşı artan tehditin kaynağıdır, halkların sosyal-ekonomik ve politik ilerlemesinin, emekçilerin demokratik kazanımlarının can düşmanıdır.

EMPERYALİZMİN TARİHSEL AÇIDAN ÖLMEĞE MAHKUM OLMASI, ONU HER TÜR CİNAYETİ İŞLEYECEK, HATTA TÜM İNSANLIĞIN GELECEĞİNİ BİLE TEHLİKEYE SOKACAK TUTUM ALMAYA İTİYOR.

TÜM BARIŞSEVER, İLERİCİ VE DEMOKRATİK GÜÇLER, BU KORKUNÇ GELECEK PERSPEKTİFİNİ ORTADAN KALDIRMAYI, HANGİ ALANDA OLURSA OLSUN EMPERYALİZMİN EYLEMLERİNE KESİN KARŞI KOY-MAYI BAŞLICA GÖREVİ SAYIYORLAR!

*Bu yazı derginin Bilimsel
Enformasyon ve Belgeler
Komisyonu'nca hazırlan-
mıştır.*

Açıklama

15 Ağustos'tan bu yana Kürt halkına karşı «terörizmle mücadele» yalanlarının ardına gizlenerek sürdürülen imha operasyonu, şimdi sınır ötesine taşındı. Evren-Özal diktatörlüğü kendi anayasalarını bile çiğneyerek, orduyu Irak'a soktu. Bu durum, Irak ile savaş halinde olan İran ile ilişkileri gerginleştirdi. Ülkemizin, bölgede, Amerikan planları doğrultusunda savaş serüvenlerine sürüklenmesi tehlikesini artırdı.

Yurttaşlar,

Türkiye Kürdistanı'nda süregiden kırıma, vahşete «dur!» demek, herşeyden önce insanlık ve yurtseverlik görevidir. Aylardan beri köyler basılıyor, kadınlar en aşağılayıcı muamelelerden, genç-yaşlı tüm Kürtler işkencelerden geçiriliyor. Kış gününde yurttaşların yiyeceklerine, giyeceklerine tahditler konuyor. Aç ve çıplak bırakılıyor. Köyler boşaltılıyor, insanlar evlerinden, topraklarından sürülüyor.

Özal, Kürt halkına yönelik kırımı ve Irak Kürdistanı'ndaki saldırıyı haklı gösterebilmek için «Türkiye'nin güçlenmesini engellemek isteyenler, bunun için terörizmi destekleyenler var» demagojisine sarılmış, komşu ülkeleri ve TKP'ni suçlamaya kalkışmıştır. Ülkeyi güçten düşüren, terörizmi destekleyenler gerçekte kimdir? Türk-Kürt, ülkemiz halkına karşı birleşmiş olanlar kimlerdir?

Türk ve Kürt halkının üzerinde yaşadığı bu toprakların, ülkemizin, Türkiye'nin geleceğini tehlikeye atanlardır. Ülkenin ulusal bağımsızlığını emperyalizme peşkeş çekenlerdir. Ülkeyi ABD'nin savaş kışkırtıcısı politikası doğrultusunda serüvenlere sürüklemek isteyenlerdir. Ülkenin ekonomisini emperyalizmin yağma ve talanına açanlardır. Ulus ve halk düşmanlarıdır. Bunlar halkımızın ulusal çıkarlarının gerçek savunucusu, halkların gerçek dostu TKP'ye dil uzatamazlar.

Terörizmi destekleyenler, bizzat Washington ile «kontr-terörizm programı» adı altında halkımıza ve bölgedeki ulusal kurtuluş hareketine karşı işbirliği yapanlardır. Türkiye'nin ABD elçisi Elekdağ'ın hiç çekinmeden dile getirdiği gibi, Türkiye'yi saldırgan «İsrail'e en iyi kalkan» yapanlardır. MHP'lileri salıveren, onları en üst devlet organlarına getiren, Kürt köylüsüne karşı silahlı çeteler oluşturmaya çalışanlardır. Terörizmi, bizzat devlet politikası yapanlardır. Ekonomik terör politikasıyla halkı yıkıma

sürükleyenlerdir. Bunların hiç biri demokrasinin en kararlı savunucusu TKP'ye dil uzatamaz!

Evren-Özal ikilisinin amacı, Ortadoğu'da tümüyle Pentagon'un istediği oyunu oynamak, Kürt halkından başlamak üzere, barış, özgürlük, bağımsızlık isteyen bölge halklarına karşı Amerikan jandarması, İsrail siyonizmine kalkan olmaktır. Bu serüveni gidiş Amerikan emperyalizminin çıkarlarıyla doğrudan bağlıdır. Aylardır «Türkiye'nin doğusunda savunma boşluğu var. Türkiye'nin güvenliği tehlikeye düştüğünde ona karşı yükümlülüklerimizi yerine getireceğiz» deyip duran Pentagon, ülkemizi şimdi Suriye'ye ve İran'a karşı kışkırtmaya çalışıyor. Lübnan'daki yenilgisinin acısını, halkımızı savaşa sürerek çıkartmak istiyor. Bölgedeki gerginlik ve çatışmaları bahane ederek, askersel varlığını artırmak, büyük komşumuz, karagün dostumuz SSCB'ye karşı yürütmeyi planladığı savaşlar için bölgede üslenmek istiyor. Evren diktatörlüğünün ABD ile imzaladığı gizli SİA antlaşmaları Pentagon'a bu yolda her türlü olanağı sağlıyor.

Evren-Özal ikilisinin Türkiye ve Irak Kürdistanı'nda yürüttükleri kırım operasyonları, yalnızca Kürt halkının değil, tüm bölge halklarının varlığına ve çıkarlarına yöneliktir. Bölge ve dünya barışına yönelik büyük bir tehlikedir. Onların halka verdikleri tüm sözler yalan çıktı. Halk, Evren-Özal diktatörlüğünden kurtulmak istiyor. O nedenle bu vatan satıcıları şimdi sıkıştıkları köşeden sıyrılabilmek için, halkı şoven propagandalarla, terör havası ile bir kere daha aldatabilmek umuduyla savaş serüvenlerine koşuyorlar. 'Sözümüne vatanın çıkarları için Kürt halkına karşı ilan edilmemiş barbar bir savaş yürütüyorlar. Militarist generaller nasıl 12 Eylül darbesini çok önceden planlamışlar ve terörizmden yararlanmışlarsa, Kürdistan'daki saldırı da çok önceden planlanmıştır.

Yurttaşlar,

Kürt halkına yönelik bu vahşi saldırılara insanlık adına, demokrasi için, ülkenin serüvenlere sürüklenmesini önlemek için karşı çıkın! Ordu Irak'dan derhal geri çekilmelidir! Türkiye Kürdistanı'ndaki operasyonlar derhal durdurulmalı, köylerin boşaltılmasına son verilmeli, Kürt köylüsüne konan yasak ve tehditler kaldırılmalıdır! Ulusal baskıya son! TKP herkese bir kez daha anımsatıyor: Başka bir ulusu ezen bir ulus, asla özgür olamaz! Özgür kalamaz!

*Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Politik Bürosu*

23 Ekim 1984

Açıklama

Türk Silahlı Kuvvetlerinin birlikleri Türkiye ve Irak toprakları üzerinde Kürt halkına karşı ilan edilmemiş bir savaş, barbarca bir saldırı sürdürüyorlar. Kürt köylerindeki halka karşı cinayetler işleniyor, işkence yapılıyor, terör uygulanıyor ve köy halkı zorla köyünü terketmeye, göçe zorlanıyor.

Kısa bir süre önce halk düşmanı Türk ve Irak rejimleri arasında imzalanan anlaşma, uluslararası hukukun ve ahlakın kurallarını çiğneyerek, iki ülkenin askeri birliklerinin Kürt halkına saldırılarını, birbirlerinin topraklarına da yaymalarına izin veriyor.

Hedef Kürt halkının ulusal kurtuluş hareketini ve ulusal hakları için verdiği savaşımı tüm Ortadoğu'da kırmak ve ezmektir.

Bu ahlak dışı anlaşma ve barbarca saldırı aynı zamanda her iki ülkenin tüm ilerici barışsever güçlerini de hedef alıyor. Pentagon'un hem Ortadoğu bölgesine, hem de bu bölge halkının büyük dostu Sovyetler Birliği'ne yönelik tehditlerini daha da arttırma planlarına hizmet ediyor.

NATO üyesi Türkiye eliyle NATO'nun etki planı pratikte genişletilmek isteniyor. ABD'nin jandarmalığı rolü Türkiye'nin başındakilerinin de işine geliyor, çünkü kendileri de kimi yayılmacı şoven hedefler peşindeler. Düşmanca saldırı ve ahlak dışı anlaşma her iki ülkenin egemenliğini tehlikeye düşürmekte, dış güçlerin bu ülkelerin içişlerine karışma olanaklarını arttırmakta ve bölgede ve dünya barışını tehdit etmektedir.

Irak Komünist Partisi ve Türkiye Komünist Partisi, Türk birliklerinin Irak topraklarından derhal çekilmesini, Kürt halkına karşı saldırının, Kürt köylerinin boşaltılmasının, ilerici yurtsever güçlere karşı operasyonun derhal durdurulmasını;

Kürt halkına ve her iki ülkedeki yurtsever, ilerici güçlere karşı ahlak dışı anlaşmanın yırtılmasını talep ederler!

Irak Komünist Partisi ve Türkiye Komünist Partisi barıştan, özgürlükten, demokrasiden yana olan herkesi, Arap, Kürt ve Türk halklarının her iki diktatörlük rejiminin devlet terörüne ve saldırılarına karşı desteklemeye çağırırlar.

*Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'
Irak Komünist Partisi Merkez Komitesi*

26. 10. 1984

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş'a

Değerli Haydar Kutlu yoldaş,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye Komünist Partisi adına 40. doğum yıldönümünü yoldaşça kutlar, bütün Türkiyeli komünistlerin en içten dileklerini iletir.

Senin yaşamın Türkiye halkının 60'lı, 70'li yıllarında yükselen barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm için savaşımla içiçe geçmiştir. Genç yaşlarda ABD emperyalizmine başkaldıran öğrencilerin arasında, demokratik haklar için savaşan grevci işçilerin yanında yer aldın. Bu savaş yolundan örgütlü işçi hareketinin, daha sonraları Türkiye Komünist Partisi'nin sıralarına katıldın.

1973 Atılımıyla ülke içinde parti örgütlerinin kurulması döneminde işçi sınıfının yatağı İstanbul Senin önderliğinde örgütlendi. Bu örgütün sıralarında savaşarak yetişen komünistler partiyi işçi sınıfıyla, yığınlarla bağlamayı, fraksiyonculuğun her girişimini boşa çıkarmayı bildiler, Deniz yoldaşımız gibi canı pahasına partiyi polise, MIT'e, sınıf düşmanına karşı korumayı başardılar.

Bu sağlam temele dayanarak ağır saldırı sonrasında yeniden toparlanma, fraksiyonculuğu kesin yenilgiye uğratma, 5. Kongre'yi toplama, partinin Marksçı-Leninci birliğini kurma sürecinde Bilen yoldaşın yanıbaşında belirleyici rol oynadın. Kongre kararları ışığında Türkiye Komünist Partisi'nin güçlendirilmesinde, ideolojik, politik hattının geliştirilmesinde, sol güçlerin birliğinin sağlanması yolunda önemli katkıda bulundun.

Değerli Kutlu yoldaş,

Ülkemiz yakın tarihinin en kritik dönemini yaşıyor. Halkımız derin acılar çekiyor. Türkiye Komünist Partisi ABD emperyalizminin bölgedeki karanlık planlarına ülkemizin araç edilmemesi, bir nükleer felakete sürüklenmemesi uğruna, barış, ekmek, özgürlük için savaşta ulusal demokratik güçlerle diyalog kurmanın, halkın güç birliğini sağlamanın tarihsel sorumluluğunu üstlenmiştir. Senin önderliğinde Merkez Komitemiz, bütün parti örgütleri, her komünist, halkımızı aydınlığa çıkaracak bu devrimci savaşta her göreve, her özveriye hazırdır.

40. doğum yıldönümünde Sana sağlık, esenlik ve nice savaş dolu yıllar dileriz.

*Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi*

11 Ekim 1984

Avusturya Komünist Partisi Başkanı Franz Muhri yoldaş'a

Değerli Franz Muhri yoldaş,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye komünistleri ve kendi adıma 60. doğum yıldönümünüzü candan kutlar, en içten dileklerimizi iletirim.

Nazi işgali döneminde komünist saflara katıldınız. İlegal savaşımın en ön sıralarında büyük bir özveriyle örnek bir savaşım yürüttünüz. Sizin yaşamınız, Avusturya Komünist Partisi'nin faşizme karşı yiğitlik destanlarıyla dolu savaşımıyla sınıksız bağlıdır. Faşizmin yenilgisinden sonra partinizin sıralarında sorumlu görevler üstlendiniz. Avusturya Komünist Partisi, Sizin yönetiminizde, 41 yıldır işçi sınıfının birliği yolunda, anti-tekel bir ekonomik ve sosyal politika için, barış, demokrasinin genişletilmesi, toplumsal ilerleme ve ülkenizin tarafsızlık politikasının sürdürülmesi için savaşımında başarılı sınavlar verdi. Türkiye Komünistleri Sizi, Marksizm-Leninizme, Lenin'in partisi ve ülkesine sınıksız bağlı bir önder, seçkin bir enternasyonlist olarak tanıyor.

Değerli Franz Muhri yoldaş,

Size 60. doğum yıldönümünüzde sağlık, esenlik, sorumlu görevinizde yeni ve büyük başarılar dileriz.

*Komünist selamlarımızla,
Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Genel Sekreteri
Haydar Kutlu*

20 Ekim 1984

Lübnan Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne

Değerli yoldaşlar,

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye komünistleri ve ülkemiz işçi sınıfı adına kardeş Lübnan Komünist Partisi'nin 60. kuruluş yıldönümünü kutlar, devrimci savaş selamlarını gönderir.

Lübnan Komünist Partisi, kurulduğu günden bu yana son derece karmaşık ve çetin koşullarda işçi sınıfı ve emekçilerin hakları için, Lübnan'ın bağımsızlığı ve egemenliği için, emperyalizmin geride bıraktığı dinsel mezhep ayrımcılığına karşı ve bölgedeki antiemperyalist güçlerin birliğinin ve dayanışmasının pekişmesi için şanlı bir savaşım yürüttü. Bu uğurdaki savaşımда nice kurbanlar verdi. Çetin sınavlardan geçti. İsrail yönetiminin Lübnan'a yönelik ABD ve NATO destekli son saldırısının püs-kürtülmesinde, ülkede yepyeni bir sürecin başlamasında belirleyici katkılarda bulundu. TKP, Lübnan komünistlerinin bu şanlı savaşımıyla dayanışma içindedir.

Değerli yoldaşlar,

Lübnan Komünist Partisi'nin 60. kuruluş yıldönümünün öne koyduğunuz görevlerin yaşama geçirilmesinde bir dönüm noktası olmasını diler, partilerimiz ve halklarımız arasındaki dostluk ve kardeşlik bağlarının bundan böyle daha da gelişip pekişmesi için TKP olarak elimizden geleni yapacağımızı belirtiriz.

*Komünist selamlarımızla,
Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Genel Sekreteri
Haydar Kutlu*

24 Ekim 1984

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne

Çok değerli yoldaşlar,

Çarlık Rusya'nda Bolşevik Partisi önderliğindeki işçi sınıfının bağlaşıkları ve ezilen halklarla birlikte her türlü sömürü ve ezgiye son vermesinin, dünya çapında yalnızca proleter ve ulusal kurtuluş devrimleri açısından değil, aynı zamanda yeryüzünde barışı egemen kılma savaşımı açısından da yepyeni bir çağın başlamasının üzerinden 67 yıl geçti. Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, Türkiye komünistleri ve ülkemiz işçi sınıfı adına Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin şanlı yıldönümünde Sovyetler Birliği Komünist Partisi'ni ve kardeş Sovyet halkını en yüce devrimci duygularla selamlar.

Sovyet ülkesi, kurulduğu günden bu yana ülkemizin ve halkımızın karagün dostu oldu. Kendisi emperyalist saldırganlara karşı dururken, Türkiye halkının ulusal kurtuluş savaşının utkuya ulaşması için etkin yardımlarda bulundu. Ülkemizde ulusal sanayinin kurulması ve güçlendirilmesi çabalarına omuz verdi. SSCB, ABD emperyalizminin, onun İMF gibi yeni sömürgeci kollarının ülkemize ve halkımıza binbir koşul dayattığı bugünlere de Türk-Sovyet işbirliğinin eşitlik ve karşılıklı yarar ilkeleri temelinde gelişmesi için çaba gösteriyor. TKP, bu ilkel, ardıcıl politikayı yürekten destekliyor.

SSCB, kurulduğu günden bu yana barış içinde yanyana yaşama politikasını ardıcıl savundu ve uyguladı. Hiçbir zaman konjonktürel değişikliğe bakmaksızın tüm ülkelerle olduğu gibi, Türk-Sovyet ilişkilerinin de egemenlik haklarına saygı, işçilere karışmama ilkeleri ve halklararası dostluk temelinde gelişmesi için çalıştı. ABD emperyalizmi ve NATO başları insanlığı nükleer yıkıma sürükleme planlarında ülkemizi sosyalist ülkelere karşı bir sıçrama tahtası yapmaya çalışırken, SSCB'nin nükleer yıkımı önleme yolundaki tüm girişimleri, tüm dünya halklarının olduğu gibi, halkımızın da bu felakete sürüklenmesinin önüne set çekilmesi için eşsiz olanaklar sağlıyor. Reagan yönetiminin terörizmi devlet politikası olarak uyguladığı koşullarda SSCB'nin Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na sunduğu devlet destekli terörizmin ve egemen devletlerin sosyal politik sistemlerini aşındırma yolundaki her türlü çabanın kabul edilmezliği yolundaki karar tasarısı, bugün Amerikan emperyalizminin sömürgeci durumuna düşmemek için savaşım veren halkımız için bir güç kaynağıdır. ABD emperyalizmi ve NATO başları «yaşamsal çıkar alanı» ilan ettiği Ortadoğu'da Türkiye'yi İsrail saldırganlığının yedeği yapmaya çalışırken, SSCB'nin bölgede kalıcı ve hakça bir barışın kurulması önerileri her yöneyle Türkiye halkının da çıkarıdır.

Emperyalizmin, en başta ABD yönetiminin SSCB'ye ve sosyalist ülke-

lere, uluslararası işçi sınıfı hareketine, emperyalist boyunduruğa karşı savaşıyan halklara ve tüm barış güçlerine yönelttiği «haçlı seferi» politikası koşullarında, dünya komünist hareketinin birliğinin güçlendirilmesi önemi daha da artmıştır. En çetin koşullar altında savaşım yürüten ve en büyük güç kaynağı bu birlikten alan TKP, kardeş SBKP'nin bu yoldaki çabalarını vargüçüyle destekliyor.

Çok değerli yoldaşlar,

Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 67. yıldönümünde, TKP, Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ilkeleri temelinde kardeşçe bağlı olduğu SBKP'yi ve kardeş Sovyet halkını yürekten kutlar, gelişmiş sosyalist toplumu yetkinleştirme ve komünizm kuruculuğu uğrındaki çabalarında yeni yeni büyük başarılar diler.

*Komünist selamlarımızla,
Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
Genel Sekreteri
Haydar Kutlu*

7 Kasım 1984

**«YENİ ÇAĞ» I
OKU
VE
OKUT!**

